

2 nci sıraya alınan, Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Ankara Milletvekilleri Salih Kapusuz ve Haluk İpek, Bursa Milletvekili Faruk Çelik, Hatay Milletvekili Sadullah Ergin ile Ordu Milletvekili Eyüp Fatsa'nın, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılması Hakkında İçtüzük Teklifi ve Anayasa Komisyonu Raporunun görüşmelerine başlıyoruz.

2.- Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Ankara Milletvekilleri Salih Kapusuz ve Haluk İpek, Bursa Milletvekili Faruk Çelik, Hatay Milletvekili Sadullah Ergin ile Ordu Milletvekili Eyüp Fatsa'nın; Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılması Hakkında İçtüzük Teklifi ve Anayasa Komisyonu Raporu (2/140) (S.Sayısı: 161) (x)

BAŞKAN - Komisyon?.. Yerde

Başkanlık Temsilcisi?.. Yerde

Komisyon raporu 161 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Tasarının tümü üzerinde, AK Parti Grubu adına İstanbul Milletvekili Burhan Kuzu, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına, Ankara Milletvekili Oya Araslı, şahısları adına Manisa Milletvekili İsmail Bilen, Ankara Milletvekili Salih Kapusuz, Denizli Milletvekili Ümmet Kandoğan ve Ankara Milletvekili Oya Araslı'nın söz talepleri vardır.

İlk konuşmacı, AK Parti Grubu adına İstanbul Milletvekili Burhan Kuzu.

Sayın Kuzu, buyurun. (AK Parti sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA BURHAN KUZU (İstanbul)- Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla, sevgiyle selamlıyorum.

Bugünkü gündemimizin ilk maddesinde, İçtüzüğün 91 inci maddesindeki değişiklik görüşülmektedir. Bilindiği gibi, bu madde, yeni bir özel yasama yöntemi diyebileceğimiz, dünyada örnekleri pek çok olan -birazdan da zikredeceğim bazıları- bir düzenlemeyi içeriyor.

Evvela söylemem gereken husus, bu konunun Türkiye'de yeni olmadığı, daha önce de, 2001 yılında bunun gündeme geldiği, aslında, 1996 yılında İçtüzük yapılırken orada da yer aldığını belirtmek istiyorum. Biliyorsunuz, bu İçtüzük, 1973 tarihindeki İçtüzük üzerinde yapılan bir değişikliklerle gerçekleşmiştir.

Şimdi, tabii, 1996'daki durum, oybirliğiyle karar verilmesi durumunda -her iki grubun ya da grupların, kaç grup varsa- anlaşmak suretiyle görüşme usulünü öngörüyordu. Bu da belki bir aşamaydı; ama, belki bundan iktidarlar gerekli sonucu alamamış olsa gerek ki, hızlandırma noktasında, ihtiyaca binaen, 2001 yılında, yani bizden önceki hükümet döneminde bu konu tekrar gündeme geliyor ve yeni düzenlemede biraz daha ileri gidilerek, anlaşma sağlanamazsa, bu sefer, 3/5 oy çoğunluğuyla Genel Kurulun "acil yasama yöntemi" dediğimiz yola gidilebileceğini öngörüyor. Anayasa Mahkemesine dava açılıyor o dönemde ve Anayasa Mahkemesi de, birazdan üzerinde duracağımız bazı gerekçelerle, iptal ediyor.

Şimdi, tabii, bizim hükümet döneminde, yani, AK Parti İktidarı döneminde, yine, Parlamenta -iki parçalı olmasına rağmen- belki yasalaşma sürecindeki hızlandırma ya da çok sayıda yasanın ve büyük çapta kanunların önümüze gelmesi sebebiyle böyle bir yola gidilmesi tekrar gündeme geldi ve bilindiği gibi, 2003'te, bir madde geçirdik biz bu konuda. Anayasa Mahkemesi bunu da oybirliğiyle iptal etti ve biraz da acele iptal etti. Hatta, bir şeyin de altını çizeyim, daha önce 2001'de üç aylık bir geçiş dönemi öngörmesine rağmen, yani, üç ay daha iptal ettiği hükmü yürürlükte tutmasına rağmen, bizim gönderdiğimiz o metni iptal etti, süre de tanımadı. Böylece, tabii, tamamen kesilmiş oldu.

(x) 161 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

Şimdi, ortaya çıkan şu ki, yasama organının çalışmasında elbette ki İttüzük önemli bir metindir. Biz, genellikle, bunu, akademisyenler olarak, İttüzüğü, Meclisin anayasası olarak isimlendiririz ve sessiz anayasa deriz. Hakikaten önemli metinlerdir. Elbette ki, iktidar-muhalefet dengesinin mutlak çok iyi gözetilmesi lazım. Bunda en ufak bir tereddüt yok.

Ashında, bütün bu çalışmalar neticesinde, tartışma elbette ki çok uzun sürse, ille iyi kanun çıkar diye bir kaide de yok; ama, yeteri kadar konuşulmasında, tabii ki, kanunların sağlıklı olması bakımından yarar var.

Şimdi, bugünkü görüşeceğimiz metin -ayrıntısını birazdan söyleyeceğim ama, kısaca belirteyim- şunu ifade ediyor: Önceki dönemde çıkan metinleri dikkate alarak ve Anayasa Mahkemesi kararını da dikkate alarak tabii -iki kararı var biliyorsunuz bu konuda- yapılan, düzenlenen bir metinden ibaret.

Anayasa Mahkemesi, her iki kararında da belki bazı farklı gerekçeler sunuyor ama, ana hatlarıyla madde görüşülmesi üzerinde duruyor ve süreler konusunda mümkün olduğu kadar sınır getirilmemesine dikkat çekiyor ve bir de, temel kanunun ne olduğunun bilinmediğini söylüyor haklı olarak tabii. Temel kanun, gerçekten, nedir diye sorduğunuz zaman, bunun tanımını vermenin güçlüğü ortada. Dünyada bunun tanımını vermiş elbette ki kitaplar da var ama, metin olarak bunları bulmak zor. Onun yerine, yaklaşımlı tanımlar diyebileceğimiz, belki algılamayı ifade eden bir takım tanımlar getiriliyor.

Bu metin yazıldığında, hatırlarsanız, altı yedi ay önce, belki daha çok oldu, bizim komisyondan geçtiğinde -Anayasa Komisyonundan- Anayasa Mahkemesinin yürütmeyi durdurma kararı vardı; ama, asıl, esas karar yayımlanmamıştı.

Şimdi, o açıdan zannediyorum bugünkü metin üzerinde değişiklik yapmak gerekecek; en azından tanım konusunda biraz daha farklı bir yöntem uygulamak gerekecek. Anayasa Mahkemesi bu konuda bir tanım vermiş, zannediyorum bu tanıma bugünkü metne de koymamız gerekecek. O yüzden, elimizdeki bu görüştüğümüz metin üzerinde bir değişiklik muhtemelen olması gerekir; tabii, bu yönde önergeler gelirse, bunu biz komisyon olarak değerlendireceğiz.

Şimdi, şunun da altını çizelim, demin de gündeme geldi: Anayasa Mahkemesi, aslında kararlarında, bir özel yasama yönteminin getirilmesinin Anayasaya aykırı olmadığını vurguluyor prensip olarak; ama, tabii, bunun çok iyi belirlenmesi gerektiğini, net ifadeler kullanılması gerektiğini ve mümkün olduğu kadar iktidar-muhalefet dengesinin gözetilmesi gerektiğini belirtiyor.

Bu çerçevede, bu düzenlemenin zorluğu ortada; yani, ne kadar biz bunu net de yazsak, ne kadar güzel de yazsak, tartışma götüreceği bir defa belli; ama, netice itibarıyla, zaten her yasada da bu tartışmaları yaşıyoruz, sade İttüzük bakımından bu değil, ama, hassas bir konu olduğuna da belirtmek istiyorum.

Şimdi, bizden önceki hükümet döneminde, 2001'de bu konu gündeme geldiğinde, özellikle Avrupa Birliği bağlamında ve IMF çerçevesinde büyük yasaların geçmesindeki zorluk sebebiyle ihtiyaç duymuş o gün hükümet ve bu bağlamda Avrupa Birliği üyelik sürecindeki yasaların kapsamlı olması neticesinde, bizde, bilindiği gibi, Medenî Kanun ve Gümrük Yasası bu şekilde çıkarıldı; yani, özel yasama yöntemiyle çıkarılan iki örnek yasa olarak gözüküyor.

Medenî Kanunla ilgili baktığımız zaman, 10 bölüm halinde komisyondan geliyor, belirleniyor ve Genel Kurulda 10 bölüm halinde, anlaşarak, tabii ki, o günkü metne göre iktidar ve muhalefet konuşuyor bunu ve komisyonlara ağırlık verilmiş. Evet, Genel Kurulda o yasalar biraz çabuk geçmiş gözüküyor; ama, zaten, özel yasama yönteminin özelliği, komisyonlarda bu tür yöntemin uygulanmamasıdır -bunun altını çizmek istiyorum- yani, komisyonlarda özel yasama yöntemine geçemiyorsunuz. Orada enine boyuna tartışmak gerekiyor. Zaten, uzmanlardan oluşan bir komisyon oluyor bu görüşülen komisyon. Onlar, bir anlamda, komisyon bazında son şeklini verdiği için, dışarıdan uzman çağırma imkânı da bulabiliyoruz o halde.

Mesela, Medenî Kanunun komisyonda görüşülmesi -o günkü vekillerimiz vardır burada, hatırlarlar- çok uzun sürdü; ama, Genel Kurulda görüşülmesi kısa sürdü. Zaten, özel yasama yönteminin de hedefi, pişmiş halde buraya gelmesi ve burada, mümkün olduğu kadar, zaman kaybetmeden, büyük yasaların görüşülmesine imkân sağlamaktır.

Şimdi, bu bağlamda baktığımız zaman, Anayasa Mahkemesinin kararını da dikkate alarak, ben... Mesela, bakın, 2001'de, o günkü hükümet bir şey daha getirmiş -bunu, Anayasa Mahkemesi iptal etmiş- onu okuyayım; şöyle diyor: "Tasarı veya tekliflerin yürürlük ve yürütme maddeleri ile yabancı devletlerle veya milletlerarası kuruluşlarla yapılacak antlaşmaların onaylanmalarının uygun bulunduğu ilişkin tasarıların maddeleri üzerinde görüşme açılmaz ve önerge verilemez."

Şimdi, dikkat ederseniz, burada milletlerarası antlaşmaların görüşülmesi ile yürürlük maddesiyle ilgili özel bir düzenleme getirilmisti; bunu, Anayasa Mahkemesi iptal etti; bunların üzerinde de, pekala, kanunlar gibi görüşme yapılması gerektiği o zaman vurgulanmıştı.

Şimdi, bugünkü modele, bizdeki modele geçmeden önce, ben, dünyadaki uygulamalardan biraz örnek vermek istiyorum ve o çerçevede de bir şeyler yapmak istiyoruz.

Şimdi, bir defa şunu belirtelim ki, Anayasa Mahkemesinin kararlarında vurguladığı hususlar şunlar: "Yasa tasarıları ve teklifleri hakkında milletvekillerinin tatminkâr bir şekilde bilgilendirilmesi ve bunun için yeterli tartışma olanağının sağlanması, yasa tasarısı ve tekliflerinin tümü ve maddelerinin görüşülmesi, yasa tasarıları ve teklifleri hakkında tatminkâr sayıda önerge verme hakkının tanınması" şeklinde devam ediyor. Yani, bunlara dikkat edilmek kayıt ve şartıyla, özel yasama yönteminin olabileceğini Anayasa Mahkememiz kararında belirtmiştir.

Şimdi, dünyadaki örneklerle baktığımız zaman ne gibi uygulamalar var, müsaade ederseniz, biraz bunun üzerinde duralım. Bir defa, bir grup ülkede bu hak çok geniş tanınmış; yani, özel yasama yöntemi çok geniş olarak uygulanmış. Bu konuda, İrlanda, İngiltere, Fransa, Yunanistan tipik örnekler.

İrlanda ve İngiltere'den bir örnek vereyim size. Oradaki düzenlemede çalışma gününü 190 gün olarak belirlemişler, 20 günde muhalefete bu hak tanınmış ve "170 gün de, hükümet bu önergeleri verme konusunda ağırlıklı olarak yetkisini kullanır" deniliyor; böyle bir yola gitmişler.

Mesela, Fransa ve Yunanistan'da deniliyor ki: Genel kurul gündemi belirlenirken, yasama komisyonu başkanı ile ilgili -kim ise onlar- ya da başkanları da bulunur. Böylece, sayı çoğunluğunu iktidar lehine bozarak, kararın daha farklı çıkmasını sağlama yoluna gidilmiş.

Portekiz'de de buna benzer bir yöntem var.

Genellikle, özel yasama yöntemlerinde şunlara dikkat ediliyor: Bir kanun tasarısı veya teklifinin komisyon aşaması atlanabiliyor bazı hallerde veya hızlandırılabilir. Bizde, getirdiğimiz modelde böyle bir yol yok. Bir tasarısı veya teklifin kabul edilmesi için belli bir süre sınırı getirilebilir. Bir tasarısı veya teklifin görüşülmesinde yer alan birçok aşama bir güne sığdırılabilir. Acil işlerde teklif veya tasarının ayrıntılarının önceden basılması, üyelere dağıtılması ve duyurulmasına gerek olmayabilir. Gündemin oluşturulmasında acil işlere öncelik verilebilir. Usul kurallarında daha hızlı görüşmeyi sağlayacak düzenlemeler yapılabilir.

Şimdi, bunların içerisinde, mesela, Avusturya, İzlanda, İsveç, İsviçre'de olan bir yöntem göre, komisyonlar kanun teklifinde bulunabilir. Böylece, teklif aşaması önceden kesilmiş oluyor; yani, hızlandırma bir de böyle sağlanabilir ve direkt, komisyon, kendi verdiği önerge üzerinde görüşmeyi açıp devam edebilir.

Bu alanda İtalya tipik örnektir ve İtalya, özel yasama yöntemi konusunda, gerçekten, belki en ileri ülkelerden biridir.

Bu ülkelere baktığımız zaman, normal yöntem dediğimiz, uyguladığımız, bizde de olan bir yöntem uygulanıyor.

İkinci bir yasama yönteminde, burada, meclisin bir kanadının görüştüğü bir teklif ya da tasarı -iki meclis var orada, biliyorsunuz- ikinci meclise gitmiyor -her zaman değil, bazı hallerde, eğer o şartlar tutuyorsa tabii ki- bir komisyona gidiyor. İlgili komisyon neyse ona gidiyor, ilgili komisyon-da görüşülüyor -sanki ikinci mecliste görüşülmüş gibi bir anlamda- böylece zamandan tasarruf ediliyor. Tabii, bunlarla alakalı hangi yasa olacağı da yine içtüzükte gösterilmiş oluyor.

Şimdi, İtalya'da uygulanan -üçüncü bir yöntem dediğimiz- bir yöntem de karma bir yöntemdir. Buna göre, tasarı, bir komisyon tarafından hızlandırılır ve hiç değişiklik yapılmadan, doğrudan doğruya genel kurula sevk edilir; yani, demek ki, komisyonda bir karar alınıyor ve o eldeki tasarrının görüşmeleri kendisi tarafından, komisyon tarafından kesiliyor; direkt, doğrudan doğruya genel kurula getirme imkânı veriliyor.

Tabii, üçüncü bir yol olarak görülen ve dünyada belki en ideal diyebileceğimiz -keşke öyle olabilse; ama, işte, öyle olmuyor- Norveç, Hollanda, İsveç gibi, hiçbir özel yasama yönteminin bulunmadığı ve tartışmaların son derece uzun sürdüğü ülkeler; ama, kişi başına 30 000 dolar düşen ülkeler bunlar, sorunları elbette ki, bizim kadar hiç olmayan ve fevkalade zengin kuzey ülkeleri bunlar. Tabii, bunları örnek alma şansımız pek gözükmüyor şu anki durumumuza göre.

Şimdi, bunu biraz daha ayrıntılı olarak vermeye çalışayım. Şimdi, bakın, Fransa, Yunanistan, İrlanda ve İngiltere'deki bir uygulamada ne var; bu ülkelerin ortak özelliği, görüşmelerin önceden sınırlandırılmasının, hükümetin veya meclis çoğunluğunun aldığı bir kararla mümkün olmasıdır.

Yine bu kategorideki ülkelerde, bir tasarrının tüm maddelerinin görüşülmüş olup olmadığına bakılmaksızın, önceden belirlenen zaman sınırı içerisinde yasa bitirilmektedir. Yani, belli bir süre veriliyor, deniliyor ki, şu kadar zamanda bu kanun görüşülecek. Bitmediği an, direkt oylamaya geçiliyor; yani, o süre dolduğu anda artık yasanın bitip bitmemesine bakılmaksızın direkt oylamaya geçiliyor.

Fransa'da uygulanan bir yöntem, ismi de belki çok hoş olmayan "giyotin yöntemi" dedikleri bir yöntemde, muhalefet diyelim ki bir gensoru önergesi verdi; bu gensoru önergesi reddolmuşsa -Fransa Anayasasının 49 uncu maddesinin üçüncü bendidir- hükümete diyor ki: Bunun karşılığında -yani, bir nevi ceza anlamında muhalefete, tırnak içinde istisna olarak söylediğim bir ifade bu- sen herhangi bir tasarrıyı getir, genel kurulda görüşülmüş gibi Resmî Gazetede yayımla görüşülmeden. Yani, bir anlamda muhalefeti gensoru vermede daha dikkatli olmaya sevk etmek bakımından böyle bir hüküm oraya konulmuş.

Yine Fransa'da "paket yöntemi" dediğimiz bir uygulama da, hükümete, maddeleri ve değişiklik önermelerini istediği gibi gruplandırma ve karşı çıktığı değişiklik önermelerini dışlama olanağı vermektedir ki, bu da 44 üncü maddenin üçüncü bendinde yer almaktadır.

İngiltere'deki bir uygulamada bu Fransız uygulamasından biraz daha farklı; diyor ki burada da: Genel kurul çoğunluğunun, önceden, bir tasarrının her bir bölümü için süre sınırı koyması söz konusudur. Bu durumda, sürenin dolmasından sonra, meclis başkanı, yani yöneten başkan, derhal meclisten oylama yapmasını isteyebilir. Diyelim ki süre dolmuşsa, görüşmeler kesiliyor.

İngiltere'de olan bir başka uygulama: Meclisteki genel kurulda görüşmeler sırasında eğer çok uzarsa görüşmeler, vekillerden birisi kîfayeti müzakere anlamında bir nevi talepte bulunuyor; 100 milletvekili de o anda derse ki tamam bu uygundur, görüşme kesilip direkt oylamaya geçiliyor. Yani, bu ve buna benzer birçok yöntem vardır.

Gene İngiltere'de "kanguru" dedikleri bir yöntem -bunların hep isimleri de var değişik şekilded- tasarı genel kurulda ise meclis başkanı, komisyonda ise komisyon başkanı, tasarrının önemli görüldüğü bölümlerini görüşmek üzere seçebilir; böylece, sadece seçilen bölümler üzerinde görüşme yapılır. Diyelim 7 bölümlü bir metinse, şu şu bölümleri genel kurulda görüşülsün, diğerlerini yayımlayın diyor; yani, komisyon başkanı ya da meclis başkanı buna karar verebiliyor.

Bu işte, görüyorsunuz ki, çok değişik uygulamalar var bu konuda.

Yunanistan'da acil veya çok acil tasarılar... Eğer ismini vermişse hükümet görüşülmesi konusunda, 5 gün geçmemek üzere bu tasarının bitmesi gerekiyor; bitmediği an, direkt, oylamaya orada da geçilebilir.

İkinci olan, bizim Türkiye'nin de içinde bulunduğu, işte, danışma kurullarının bulunduğu yöntem. Belli bir tasarımı görüşme konusunda, tabii, oturumlar belirleyemiyoruz; ama, en azından hızlandırma konusunda -iptal edildi gerçi bunlar; ama, yani iptal edilmediği hali söylüyorum, 1991, eski halini söylüyorum- bu, yaygın olan bir yöntemdir, bizde olan yöntem. Bugün Avusturya, Belçika, Danimarka, Almanya, İzlanda, İtalya - belki en yoğun- Lüksembourg, Norveç, Portekiz, İspanya ve İsviçre'de bu tür uygulamalar var. Yani, bu ülkelere baktığımız zaman, bir anlamda, bizdeki yöntemin biraz daha farklı yoludur. Demin söylediğim gibi, ideal olan, en ideal olanlar, Hollanda, İsveç, Finlandiya'da olan hiçbir sınır koymadan tartışma yöntemi; bu, tabii, güzel bir yöntem; ama, söylediğim gibi, bu, ideal olmakla beraber, şartlar her zaman buna elvermiyor.

Sonuç... Sonuç olarak şunu görüyoruz değerli milletvekilleri: Dünyada bugünkü getirdiğimiz yönetime benzer yöntemler uygulanmakta, daha ağırlı uygulanmakta. Ben, tabii, onları tavsiye etmiyorum, yani, onlara geçelim anlamında söylemiyorum; ama, zannediyorum, Anayasa Mahkemesi kararları dikkate alınarak, iktidar-muhalefet, elbirliği, işbirliği içerisinde, bir tanımda anlaşabiliriz. Nitekim, demin de söylediğim gibi, karar yeni yayımlandığı için Anayasa Mahkemesi tarafından... Tabii, çok da yeni değil de, daha doğrusu komisyondan geçtikten sonra yayımlandığı için, birazdan, görüşme sırasında muhtemel önergelerle o tanımda bir değişiklik yapmak gerekecek. Anayasa Mahkemesi bir tanım vermiş orada, ben bu tanıma tekrarlamayayım, birazdan gündeme muhtemelen gelecektir o. O tanım, ne kadar doğru bilemem; ama, en azından, hiç olmazsa, Anayasa Mahkemesinin de "olabilir" dediği bir tanım olduğu için, bir nevi, belki, bir anlamda, yargının kararının bu bölümüne uyma noktasında bir hassasiyet göstermiş oluruz diye düşünüyorum. Yani, onu birkaç kez gözden geçirdik. Söylediğim gibi, kararda, şöyle şöyle yapılsa tamamdır diyemez, böyle bir mahkeme kararı olamaz zaten; ama, kararın gerekçelerine baktığımız zaman -serpiştirilmiş olarak birçok yerinde- mümkün olduğu kadar bir yola gitmeye çalışıldı.

Peki, temel yasa konusunda sayarak belirlesek olur mu; olmaz gibi geliyor bana; yani, şu şu yasalar; işte, Ceza Kanunu, Medeni Kanun, Vergi Kanunu ya da ne bileyim ben, Ticaret Kanunu filan desek... Onun yerine, belki, uzlaşacağımız konular üzerinde bunu yapmak, zannediyorum, daha doğru olsa gerektir. İşte, Medeni Kanunda bunun uygulaması görüldü.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; netice itibarıyla, getirdiğimiz yöntemler, söylediğim gibi, bir, yani çok iyi yapılmış, çok çok iyidir denecek yöntem elbette ki değildir; ama, bilirsiniz ki, dünyada da bu tür yöntemler uygulanıyor. İdeal olan, buraya gelip, zamanımız olsa, günlerce, aylarca tartışmaktır. Ondan ne sonuç çıkar bilemem; ama, en azından kürsü hakkımızı çok daha rahat kullanmış oluruz; ama, getirilen metinde, birazdan konuşacağız, yine de, işte, bölümler halinde de olsa, madde hakkında önergeler verilebiliyor, yine üzerinde konuşulabiliyor, oylamalar, yine 81 inci maddedeki şekilde maddelerin görüşülmesiyle ilgili olanlar görüşülüyor. Bir anlamda, muhalefet-iktidar dengesinde, iktidara icraat yapma imkânını veren, muhalefete yine konuşma hakkını elbette ki veren; ama, belki...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kuzu, konuşmanızı tamamlar mısınız.

Buyurun.

BURHAN KUZU (Devamla) - Son cümlelerimi söylüyordum; teşekkür ediyorum.

Şimdi, netice itibarıyla, söylediğim gibi, muhalefete de bir anlamda belki biraz daha konuşma konusunda daha az imkân veren; ama "konuşma hakkını yok eden" gibi, böyle cümlelerin doğru olmadığını özellikle belirtmek istiyorum. Bir orta yolu bulmaya çalıştık. Anayasa Mahkemesi, umarım ki bunu iptal etmez. Yani, bunu bilirsiniz ki, bizden önceki hükümetler de buna ihtiyaç duy-

muşlar. Bu, dünyada uygulanan bir yöntemdir. Yani "başka yerde yoktur -vardır, ilk defa bizdedir" filan diye böyle bir şey yok. Bunu net olarak söylüyorum ve verdiğim bu örneklerin maddeleri de benim elimde, o maddeleri de isteyen arkadaşlara verebilirim. Bütün maddelerle beraber okudum; ama, tabii, madde numaralarının hepsini vermedim; ama, burada var madde numaraları. Bunu da böylece belirtmek istiyorum ve gerçekten burada birbirimizi kırmadan, iktidar- muhalefet, gelin şu konuda bir noktada uzlaşalım ve bir anlamda, yeri geldiği zaman, oybirliğiyle anlaşılmazsak dahi, iktidarın bir anlamda icraat verme imkânını kesmeden, sıkıntı çıkarmadan bir ortak yol bulmak gerekir diye düşünüyorum. Tabii, demokrasi çok önemli, hukuk devleti çok önemli; ama, hükümetlerin icraatı da çok önemli. Yani, iktidar-muhalefet dengesinde iktidarın icraat imkânlarını muhalefetin kısıması...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kuzu, teşekkürünüzü alabilir miyim.

Buyurun.

BURHAN KUZU (Devamla) - Sayın Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

Madem teşekkürümü almak istediniz; hepinizi saygıyla selamlıyorum; sağ olun var olun. (AK Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Biz de size teşekkür ediyoruz.

Sayın milletvekilleri, şahısları adına üç istek var burada; Manisa Milletvekili İsmail Bilen, Ankara Milletvekili Salih Kapusuz ve Ankara Milletvekili Sayın Oya Araslı.

SALİH KAPUSUZ (Ankara) - Grup adına konuşma yapılmadı Sayın Başkan.

BAŞKAN - Efendim, izin verirseniz, eğer, bu ilk iki konuşmacıdan birisi konuşmayacaksa, Oya Hanımın konuşmasını birleştireceğim; onun için soruyorum sizlere.

SALİH KAPUSUZ (Ankara) - Konuşacağız...

BAŞKAN - Sayın Bilen?..

İSMAİL BİLEN (Manisa) - Konuşacağım Sayın Başkan.

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına, Ankara Milletvekili Sayın Oya Araslı; buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın Araslı, süreniz 20 dakika.

CHP GRUBU ADINA OYA ARASLI (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Görüşülmekte olan içtüzük değişikliği önerisi üzerinde, Cumhuriyet Halk Partisinin görüşlerini ifade etmek üzere söz almış bulunuyorum.

Değerli arkadaşlarım, ilkönce, bu içtüzük teklifinin, şu anda burada görüşülüyor olmasının gerekli olup olmadığı hususuna ilişkin görüşlerimi ifade etmek istiyorum.

Biraz önce de söylediğim gibi, Türkiye'nin gündeminde, hakikaten, acilen çözüm bekleyen pek çok sorun var. Elbette ki, bunlar, bir içtüzük değişikliği değil; elbette ki, bunlar, IMF siparişi kanunlar değil; ama, tarlasında aklıtan inim inim inleyen, mahsul almak için yaptığı yatırımı onun satışından elde edemeyen, çocuğunu okula gönderemeyen, defter, kalem, kitap masraflarını karşılayamayan, ayın sonunu getiremeyen, sosyal güvencesi olmayan, hastane kapısında bekleyen birtakım insanlarımızın sorunlarını öncelikle çözmek durumundayız; ama, bu sorunları çözerken de birbirimizin görüşlerine değer vererek, birbirimizin görüşlerine, değerlendirmelerine, açıklamalarına imkân vererek bir çözüm bulmak durumundayız. Şu anda, şu yüce çatının altında, öncelikli ve tek sorunumuz, birtakım yasaların hızlı bir biçimde görüşülmesi değil, uzun yasaların hızlı bir biçimde görüşülmesi değil; çünkü, biz, bu konuda başarılı bir sınav verdik geçmişimizde. Her gün, her hafta, her yıl, Meclisin bu dönemi içerisinde uzun birtakım yasalar önümüze geldi ve biz, bunları, her maddesini görüşerek, başarıyla tamamlayıp hukuk düzenine yerleştirdik. Tabii ki, bunların içerisinde olumsuz görüşler taşıdığımız pek çok yasa oldu; ama, bunların yasalaşma sürecinde herhangi bir sıkıntı yaşamadık.

BAŞKAN - Sayın Araslı, bir saniyenizi rica edeyim.

AK Parti milletvekillerinden şahısları adına konuşacak arkadaşlardan birisi konuşmayacak; sizin sürenize 10 dakika ilave ediyorum; buyurun.

OYA ARASLI (Devamla) - Onun için, bu düzenlemeyi fevkalade zamansız gelmiş bir düzenleme olarak gördüğümü söylememe müsaade etmenizi rica ediyorum.

Bu teklifle ilgili olarak üzerinde durmak istediğim bir başka husus da, bu konu bağlamında daha önceki birtakım icraatlarımın, vermiş olduğum imzaların ve görüşlerimin çarpıtılarak, bu kürsüde, Genel Kurula yansıtılmış olmasıdır. 1996 tarihli içtüzük değişikliğinde, ben de bu Yüce Meclisin bir üyesiydim ve Grubum adına, Grup Başkanvekilliği yaparken, aynı zamanda da içtüzük değişikliği hazırlayan komisyonda görev yaptım; daha sonra da, bu, Anayasa Komisyonunda görüşülerek yürürlüğe girdi. O zaman altında imzam bulunan ve kabul edilmiş olan metin ile bu metnin hiçbir benzerlik taşımadığını da açıkyüreklilikle ortaya koymam, sizlerin de bunu kabul etmeniz gerekiyor; çünkü, metin ortada. Orada getirilmiş olan yöntem, Danışma Kurulunda oybirliğine dayalı bir yöntemdir ve bundan başka bir usul de getirilmemiştir, bir başka alternatif de yoktur; Genel Kurulda oylama şeklinde, bir başka alternatif de yoktur. O hükmü oradan alıp, dün, orada, bunun altında imzası vardı, buna karşı çıkıyor diye, bugün, burada takdim etmenin kimseye bir yararı yoktur. Bu, bir şeyin göstergesidir; bu metnin iyice okunmadığını veya iyice anlanmadığının göstergesidir; bunu da, anlayışla karşılıyorum. İşler bu kadar gereksiz bir sürat içerisinde geçerken, işte, bizim de işaret etmek istediğimiz tehlike, bu alanda da kendisini göstermiş ve ben de, bu tehlikeden nasibimi almış durumdayım. Bu düşüncelerimi, bu şekilde, burada ifade eden arkadaşım, görüyorum ki, vakitsizlik nedeniyle, altında benim imzam bulunan metni yeterince okuyamamış, aradaki ince farkın yeterince ayırdına varamamış; yoksa, ben, her yerde, her vesileyle söylemiş olduğum her sözün ve imzanın arkasındayım. Ben, dün, benzer bir düzenleme için Anayasa Mahkemesine başvurup, iptal talep edip de, bugün, böyle bir önerinin savunuculuğunu yapanlardan değilim. Yapanlar düşünsünler; ama, ben onlardan değilim ve lütfen, o tür davranış sahipleriyle de beni karıştırmayın; rica ediyorum.

Bir değerli arkadaşım, burada, benim de, İchtüzük düzenlemesiyle ilgili, geçtiğimiz yıllarda, bu kürsüde tartışma yapılırken, birtakım ülkelerde, temel kanunların veya özel nitelikli birtakım kanunların özel bir prosedüre tabi olarak görüşülmesi konusunda birtakım uygulamalar olduğunu, olabileceğini dile getirdiğimi ifade ettiler. Ben, onu, inkâr etmiyorum ki; burada da söylüyorum, her yerde de söylerim, inkâr etmem de mümkün değildir. Değerli arkadaşım Prof. Burhan Kuzu da, Anayasa Komisyonu Başkanımız, örnekler vererek anlattılar; ama, orada o var diye, mutlaka, burada da aynı şeyin olabileceği yanlışısına düşmemek lazım. Kimi ülkelerde ağırlık komisyon çalışmasınadır, Mecliste büyük bir süratle gider işler; ama, komisyonlarda, aylarca ve aylarca görüşülür. Kimi ülkelerin anayasaları, bizden daha fazla özel birtakım prosedürlerin uygulanmasına elverişlidir. Bu konuda bir düzenleme yaparken, Anayasana bakacaksınız, koşullarınıza bakacaksınız, Anayasa Mahkemesinin kararlarına bakacaksınız. Temel kanunlar için özel bir görüşme prosedürü getirilmiştir; ama, daha sonra, o düzenleme Anayasa Mahkemesine gitmemiş ama, temel kanun ibaresini içeren bir başka düzenleme Anayasa Mahkemesine gittiği zaman "bu olmaz; bu, içeriği belirsiz bir kavramdır" şeklinde bir karar Anayasa Mahkemesinden çıkmıştır; yani, şimdi, 1996'da temel kanunlarla ilgili bir düzenleme yapıldı diye, Anayasa Mahkemesinin bu kararını elimizin tersiyle bir kenara mı atmalıyız; yok, hayır; Anayasa Mahkemesi kararları bizleri bağlar, bizlerin yararlanması için açıklanır ve bizler de, bundan sonraki düzenlemelerimizde o kararlara uymak mecburiyetindeyiz. Ben, bu gerçekleri burada dile getiriyorum. "O zaman temel kanunun altında sizin de imzanız vardı" demek, bugün, bu düzenlemeye hak kazandırmaz; çünkü, o düzenleme ile bugünkü arasına bir Anayasa Mahkemesi kararı girmiştir ve biz, öncelikle, o kararın gereklerini yerine getirmek durumundayız burada çalışmalarımızı yürütürken.

Bu tartışmalar -sen orada onu demiştin, sen burada bunu demiştin- bizim burada doğruyu bulmamıza yardımcı olmuyor. Ben de size, birtakım çok ayrıntılı cümleler okuyabilirim. Mesela, Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Sayın Salih Kapusuz'un, benzer bir İçtüzük düzenlemesi karşısında "muhalafetin muhalafet etme imkânlarını kısıtlıyor" diye, Anayasa Mahkemesine, sayfalarca iptal davası gerekçesi yazdığını söyleyebilirim, o gerekçeden cümleler okuyabilirim. Benzer bir düzenleme karşısında "muhalafetin imkânlarını kısıtlıyor, demokrasiyi zedeliyor; bu ayıptır; böyle bir ayıba katılmayın" diyen Sayın Bülent Arınç'ın Meclisteki konuşmalarından cümleler tekrarlayabilirim burada. Sayın Alptekin'in konuşmalarından cümleler aktarabilirim; ama, onların hepsi o zaman bir yanlışlığı işaret ediyordu; bir başka parti çoğunluğunun hâkim olduğu bir meclisin kabul etmiş olduğu bir İçtüzük düzenlemesi karşısında sarf edilmişti. Ben dilerdim ki, ben her sözümün arkasındayım diyebildiğim gibi, bu değerli arkadaşlarım da bu kürsüye bugün çıkıp, orada dile getirdikleri eleştirileri burada da dile getirebilsinler ve böyle bir değişikliğe gitmeyelim.

Şimdi, Sayın Burhan Kuzu, birtakım ülkelerde temel kanunlarla ilgili özel birtakım görüşme yöntemleri veya uzun kanunlarla ilgili birtakım özel görüşme yöntemleri -görüşmeyi daha kısa zamana sığdırmak için- uygulandığından söz ettiler; ama, bizim Anayasamızdan doğan, Anayasa Mahkemesi kararlarımızdan doğan birtakım ilkelere uygun hareket etmemiz gerekiyor bu düzenlemeleri yaparken. Bence, bu, şu anın ihtiyacı değil. Meclis çalışmalarını uzattık, uzatalım, gerekirse yaz tatiline çıkmayalım, ülkemizin dağ gibi yığılmış olan sorunlarına çözüm bulalım; ama, önceliklerimizi de çok dikkatle belirleyelim. Biz, burada birkaç gün önce, 46 maddelik bir tasarıyı görüştük, kabul ettik. Bir arkadaşım burada çıktı, dedi ki: "Milletvekillerinin ifade özgürlüğü sınırlandırılmasın deniliyor ama, kürsüye çıkan sözcüler konuyla ilgili olmayan birtakım konuşmalar yapıyorlar." Değerli arkadaşlarım, o tür konuşmalar yapıldı diye, bunun yolu, milletvekilinin kürsüde konuşmak imkânını hiç denilecek düzeye indirmek midir?! O zaman, kolumuz hastalandı diye keselim atalım! O zaman, Meclisten milletin beklediği yasalar çıkmakta gecikti diye Meclisi de mi kapatalım?! Bunlar çözüm değildir. Güncel şikâyetimiz bu ise, İçtüzükte bir değişiklik yapılır, bunun yerine bir başka değişiklik yapılır; konu dışına çıkıldığı zaman bunun yapılmamasını sağlayan daha sert birtakım önlemler alınabilir; ama, milletvekilleri çıkıyor, konuyla ilgili konuşmuyor, o zaman imkânını sınırlayalım veya bunu, bu durumu, konuşma imkânını sınırlayan bir düzenlemenin gerekçesi olarak ortaya koyalım... Bunlar yanlış görüşlerdir, demokrasi uygulaması ve anlayışıyla bunları bağdaştırmak mümkün değildir.

Şimdi, değerli arkadaşlarım, biz, şu noktada bir düzenleme yaparsak -gerekli veya gereksiz, onu tartıştıktan sonra bu noktaya geçmek istiyorum- öncelikle Anayasamıza bakacağız, daha sonra, Anayasa Mahkemesi kararları neyin olup neyin olamayacağını ifade etmiş, ona bakacağız.

Anayasa Mahkemesi diyor ki: "Temel kanun, çok geniş kapsamlı bir kanun. Özel görüşme yöntemleri, çok özel koşullarda uygulanması gereken yöntemlerdir. Bunu her gün uygulanabilir hale sokacak birtakım esnek ifadelerle, özel görüşme yöntemi uygulayacağımız yasaları ifade edemezsiniz." Burada, bir şey var bir kere; esnek ifadeler kullanmayacaksınız; çünkü, esnek ifadeler kullandığımız takdirde, Mecliste oluşacak çoğunluğun kararıyla, her türlü yasayı bu esnek ifadenin kapsamı içerisine sokup, özel görüşme yöntemine tabi tutabilirsiniz; bundan kaçının diyor Anayasa Mahkemesi.

Bu da, yasaların taşınması gereken, öngörülebilirlik, genellik, soyutluk, objektiflik ilkeleriyle bağdaşmaz. Bu ilkelerle bağdaşmayan bir düzenleme yaparsanız, hukuk devleti ikesi zedelenir; çünkü, hukuk devleti ilkesinin gerçekleşebilmesi için öncelikli koşullardan birisi hukukî güvenilirliğin sağlanmasıdır. Bu nedenle, bu tür düzenlemeler, esnek ibarelerle yapılan düzenlemeler, bir kere, Anayasa Mahkemesinin olmaması gerek diye tanımladığı düzenlemeler.

Şimdi, bir tanım yapılmış. Deniliyor ki: Anayasa Mahkemesinin kararında da benzer tanım var. Anayasa Mahkemesi, bir niteliği vurgulamak için bunları söylemiş; yoksa, alın yasaya bunları aktarın diye söylememiş. Kuşkusuz, bazı arkadaşlarımız bu anlamda alabilirler; ama, o ifade de, yeteri kadar kapsayıcı, yeteri kadar sınırlayıcı, yeteri kadar sınırları belli bir ifade değil.

Sonra, sorarım size, 10 maddelik bir kanunu, 40 maddelik hale getirmek çok zor bir iş midir; her cümlesini alırsınız, bir maddeye dönüştürsünüz, ki karşımıza birtakım böyle yasalar çıkmıştır, geçmişte de çıkmıştır; niye böyle düzenlenmiş, ayrı madde halinde, bir fıkra olarak da düzenlenmiş diye düşünmüşüzdür. Sonra, görüşmelerde, görüşme imkânı sağlamak gibi birtakım amaçlarla bu yollara başvurulduğuna tanık olmuşuzdur; zaman zaman, belki nedeni de budur diye düşünmüşüzdür. Bu yapılabilir. O nedenle, burada getirilen sınırlar, aşılması ve kötüye kullanılması fevkalade kolay olabilecek sınırlardır. Birtakım yasaları, bu yapılan tanım çerçevesinde dahi, çok rahatlıkla, özel görüşme yöntemine tabi tutmak imkânını, bu düzenleme, Türkiye Büyük Millet Meclisinin eline, Türkiye Büyük Millet Meclisindeki bir parti çoğunluğunun eline bırakmaktadır.

Anayasa Mahkemesi, yine, diyor ki: "Yasada özel görüşme yönteminin esaslarını göstereceksiniz." Böyle, her yasa için, Meclisin bir özel yöntem belirlemesi, böyle bir uygulama olamaz. Bu da, hukuk kurallarının taşınması gereken objektiflik, genellik, öngörülebilirlik, belirlilik gibi niteliklere aykırı bir durumdur. Bu niteliklere aykırı bir düzenleme yaparsanız, bu da hukuk devleti ilkesine aykırı olur.

Milletvekili bilmelidir, vatandaş bilmelidir, hangi tür yasalar özel görüşme yöntemi adı altında, hangi tür kurallara tabi tutulacaktır. Şimdi, getirilen düzenlemeye bakıyoruz, doğrusu, ifade tarzı açısından da bir karışıklık var; yani, acaba, grup önerisi üzerine Genel Kurula getirilen, özel görüşme yöntemine tabi tutulması istenilen yasalarla ilgili birtakım görüşme esasları mı belirlenmiştir; yoksa, bunlar, Danışma Kurulunda oybirliğiyle karara varılması halinde de geçerli olabilecek midir? Yani, burada, fevkalade iç içe geçmiş, kuşkuya kapıyı açık bırakan bir ifade tarzı vardır. Yani, Danışma Kurulu, oybirliği sağlandığı zaman, istediği yöntemi belirlemekte serbest mi olacaktır; yoksa, bu oybirliği sağlanmadığı zaman, Mecliste uyulacağı getirilen teklifte belirtilen birtakım hususlar o hal için de geçerli olacak mıdır; bunu, tam anlamıyla getirilen metinden açık seçik bir biçimde çıkarabilmek mümkün değil. Halbuki, hukuk kuralları, bu tür kuşkulara, adı ne olursa olsun, kanun, kanun hükmünde kararname, içtüzük, adı ne olursa olsun -yönetmelik mesela- bu ilkelere uygun düzenlemeler yapmak durumundadır. Ben, burada, yeteri kadar bir açıklığın da bulunmadığını görüyorum. Getirilen özel görüşme yöntemine gelince, bu nasıl düşünülebildi; bunu da anlamakta fevkalade büyük bir zorluk çekiyorum.

Değerli arkadaşlarım, 15'er maddelik bölümlere ayıracaksınız kanunu en fazla. 15 maddelik bir bölümü de, getirilen içtüzük teklifindeki ifadeye göre, maddeler için Anayasa Komisyonunun kabul ettiği...

SALİH KAPUSUZ (Ankara) - Hocam, teklifte 40 madde.

OYA ARASLI (Devamla) - Metinle ilgili olarak görüşüyorum.

...metinler, özel görüşme yöntemine tabi tutulacak metinler, en fazla 15 maddelik bölümlere ayrılacak. 40'sa çok daha korkunç.

SALİH KAPUSUZ (Ankara) - Metinde öyle; okumadınız mı?

OYA ARASLI (Devamla) - 40'ta çok daha korkunç. Benim elimdeki metinde 15 deniliyor. 40 maddesini değiştiren, ama, bölüm 15 maddeden oluşuyor.

Sayın Kapusuz, siz de aceleden kaçırılmış olmayasınız buradaki inceliği

Şimdi, 15 maddelik bölüm, maddeler için uygulanan içtüzük hükümlerine uygun biçimde tartışılacak, görüşülecek burada. Şimdi, 15 madde; grup sözcülerine, içtüzük, grup adına 10 dakika konuşma imkânı tanıyor; bütünü hakkında konuşuluyorsa bu 20 dakika, şahıs adına alınacak sözlerde ise süre 5 dakikayla sınırlı.

Şimdi, değerli arkadaşlarım, grup adına konuşma yapıyorsanız 15 maddenin her biri için ayırabileceğiniz azamî zaman süresi 1 dakika bile değil. Ne anlatılabilir 1 dakikada; muhalefete bıraktığınız katkı yapmak imkânı 1 dakikadan daha az bir süreyle mi sınırlı?! Hele, şahıs adına

konuşuyorsanız, 15 maddelik bir bölümdeki her maddeye aşağı yukarı 33 saniyelik bir zaman düşüyor görüşlerinizi ifade etmek için. Şimdi, bu, muhalefete söz hakkı tanımak mıdır; milletvekiline, demokrasinin temel şartı olan yasama faaliyetine katkı imkânı getirmek midir?! Hiç konuşmazlar deyin de bari, daha düzgün, ne olup ne olmayacağını bilelim! Böyle 1 dakikalık konuşma; yani, hangi grup adına hangi madde için söz aldığınızı ifade ederken, Genel Kurulu selamlarken zaten bu 1 dakika geçiyor; o zaman, selam verip tekrar yerine oturacak demektir sayın sözcü. Böyle bir durum, demokrasinin özünü bağdaşmaz.

Biraz önce de söyledim, Parlamento konuşma sözcüğünden türemiş olan bir terim; yani, biz burada konuşmak için varız. Tabii, konuşurken, hikâye anlatmak için değil; ülkemizin sorunlarını dile getirmek, bu sorunlar için önerilen çözümün doğru veya yanlış olduğu konusunda değerlendirmek, kendimiz yeni bir çözüm öneriyorsak bunu dile getirmek içindir. Bizler, bunun için görevlendirildik; başka bir işimiz var mı?! Anayasada yazılı olan işlerimizin temelinde bu yatıyor. 87 nci maddede yazılı olan bütün görevlerini Parlamento, milletvekillerinin konuşma esası üzerine yerine getiriyor. Bunu ortadan kaldırdığınız zaman, milletvekillerinin, Anayasanın 87 nci maddesinde yazılı olan görevlerini, Anayasanın 87 nci maddesinin öngördüğü biçimde yerine getirmesi mümkün değil.

Niçin suskun kalsın istiyorsunuz milletvekilleri; zor mu geliyor kiminize burada konuşmak?! Milletvekilliği bir hazırlık yapmak, ondan sonra da o hazırlık sonunda oluşturduğu fikirleri burada dile getirmek ve takip etmek işidir. Bu zor mu geliyor?! Yani, bir yasa getirilsin, konuşma imkânı da yok, istenilen doğrultuda parmaklarımızı kaldıralım gidelim, bunun adı da demokrasi olsun mu deniliyor?! Böyle bir demokrasi olmaz.

Türkiye Cumhuriyetindeki demokrasi, kurulduğu günden bu yana böyle bir anlayışla, böyle bir tehditte, böyle bir tehlikeyle hiçbir dönemde karşılaşmadı. Bundan çok daha basit bir biçimde, muhalefetin konuşma, görüşme imkânlarını içtüzük marifetiyle sınırlandırmaya kalkışanlar, yahut Genel Kuruldaki uygulamalarıyla sınırlandırmaya kalkışanlar oldu elbette ki; ama, hepimiz biliyoruz, onların isimleri, demokrasinin gelişmesine katkıda bulunanlar olarak yâd edilmiyor, başka sıfatlarla yâd ediliyor. Niçin biz de onların yanında yer almamıza yol açabilecek bir düzenlemeye katkı verme konumunda olalım?!

Bizim görevimiz... Hele Avrupa Birliğine girelim diyoruz, Kopenhag Kriterlerine uyalım diyoruz. Kopenhag Kriterleri, sadece ekonomik durumla ilgili değil, Kopenhag Kriterlerinin bir kısmı demokrasi ve hukuk devletiyle ilgili. Demokrasinin ve hukuk devleti ilkesinin sağlam temellere oturtulmuş olup olmadığı da ölçülüyor Kopenhag Kriterlerine göre.

Hem Avrupa Birliğine girelim diyoruz hem Kopenhag Kriterlerinin gereğini yerine getirelim diyoruz...

MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) - Orada 1 dakika efendim...

OYA ARASLI (Devamla) - ...hem de milletvekillerinin ifade imkânını yok edecek kadar sınırlandıracak bir düzenlemeye imza atmaya çalışıyoruz.

Efendim, bir değerli arkadaşım "orada 1 dakika" diyor; ama, oradaki 1 dakikanın arkasında, kimi ülkelerde komisyonlarda yürütülen saatlerce konuşmaya imkân veren düzenlemeler var. Hiçbir demokrasi, kuşunuz olmasın, milletvekilinin konuşma imkânını sınırlandırmayı kendisine amaç edinmez, kendisine de yaraştırmaz bunu. Biz niye kendimize yaraştıralım; yani, burada dile getirilen ifadelerden kimin, korkacak nesi var; bir tehlike mi oluşturuyor burada milletvekillerinin dile getirdiği görüşler?!

Burası, Anayasamızın kurmuş olduğu, yetki vermiş olduğu bir organ. Bizler de yetkilerimizin kökenini Anayasadan alarak burada görevlerimizi yerine getirmeye çalışıyoruz ve bizim Anayasamız diyor ki milletvekiline, konuş; konuşmanın için sana kürsü dokunulmazlığı da sağladım; şu kürsüde dile getirdiğin hiçbir sözden, ifade ettiğin hiçbir düşünceden dolayı, ne bu çatının altındayken ne bu çatının dışına çıktığın zaman senin hakkında ceza takibatı yapılmayacaktır; bu güven-

ceyi getiriyor. Bunun anlamı nedir; bu kürsünün imkânlarını rahatlıkla, doya doya milletvekilleri kullansınlar ve ülkenin sorunlarının daha sağlıklı bir biçimde çözümlenmesine katkı versinler. Bu düzenlemelerin amacı budur; ama, kimi arkadaşlarımız, ben konuşmak istemiyorum, gelir, gider, burada parmak kaldırım şeklinde anılıyorlarsa milletvekilliği görevini, onlara elbette diyecek bir şeyimiz yoktur; ama, milletvekilliği öyle yapılmaz; araştırarak, inceleyerek, konuşarak, çözüm üretterek yapılır. Onun için şikâyet ediyoruz gündemin her dakika değişmesinden; çünkü, ciddi katkılar vermek istiyoruz, ciddi çözümler üretmek istiyoruz; ama, bu tür düzenlemeler, ürettiklerimizi de burada ifade etmemize imkân tanımayacak düzenlemeler. Yarın öbür gün bunu uygulayacak olsak, olacağı ben size söyleyeyim: Kimi madde hakkında değerlendirme yapılabilecek, kimi madde hakkında yapılmayacak ve birtakım yasalar süratle buradan geçip gidecek. Sonra da ne mi olacak; sonra da, biz, uygulamada ortaya çıkan aksaklıkları görüp onları bir daha burada görüşeceğiz, bir yerlerini düzelteceğiz. Öyle yapılmıyor mu zaten?! Süratle buradan çıkan yasaların -bütün ikazlarımıza rağmen- pek çoğu, aynı akıbete duçar oldu; bir kere daha burada görüşüldü, daha yürürlüğe girmeyen birtakım maddeleri değişti. Bunu niçin yapıyoruz; aslında, sindire sindire, araştırı araştırı, çözümleye çözümleye, hakkını vererek yasa çıkaralım ve daha sonra, bir daha, bir daha, bir daha aynı konuya dönme gereğini duymayalım.

Biz, bu içtüzük değişikliği Anayasa Komisyonunda görüşülürken de aynı şeyi söyledik. Anayasa Mahkemesi iptal kararını verdi, daha gerekçesi yayımlanmadan yeni düzenleme karşımıza geldi. Görelim, ona göre düzenleme yapalım, vakti boşa harcamayalım dedik "hayır, yapacağız" dediler. Şimdi, birtakım arkadaşlarımız "Anayasa Mahkemesiyle inatlaşıldı" diyorlar. Böyle bir durumda, bu kadar acelecilik yapılsa, bunun yorumlarından birisi, elbetteki, bu olabilir; niye canınız sıkılıyor. Sonradan da kontrol edilmiş, Anayasa Mahkemesi gerekçeleriyle eğer uyumsuzluk olsaymış, bir daha görüşülecekmiş.

Değerli arkadaşlarım, bu çalışmalarını yaparken, evimizin rahatlığı içinde, bir kitabın beğendiğimiz bir sayfasını bir daha okumuyoruz. Burası, çok büyük paralarla çalışan bir organ; dakikası, bu fakir milletin bütçesine ne kadar yazıyor, söylesinler Sayın Başkanvekillerimiz; ben söylemekten bile çekiniyorum, o kadar büyük rakamlar ki bunlar. Yani, bu vakitleri bu kadar sorumsuzca israf etmeye hakkımız yok. Bekleyelim, gerekçesini görelim, ondan sonra düzenlemeyi yapalım dedik; ama, yapılmadı. Şimdi görüyorum ki, getirilen düzenlemede, yine, gerekçenin, iptal kararı gerekçesinin, gereklerini tam anlamıyla karşılamayan birtakım yanlar var. Mesela, Anayasa Mahkemesi bir kararında diyor ki: "Görüşme yapılmış sayılması için maddeyle ilgili görüşme açılması gerekir." Şimdi, bu karar orada dururken, Anayasa Mahkemesi kararları dizininde dururken, siz, burada, madde üzerinde görüşme imkânını ortadan kaldıran bir düzenleme getiriyorsunuz. Ne olacak bunun sonu? Bunun sonucunda, elbette ki, bu düzenlemeyle ilgili, yine, Anayasa Mahkemesine gidilecek, Anayasa Mahkemesinin yerine kendimi koyarak bir şey söyleyemem; ama, belki iptal edilecek, belki edilmeyecek. İptal edilirse, biz, yeni bir düzenleme yapmak mecburiyetinde kalacağız. Bir kerede halletmemiz gereken bir sorunu üç dört kerede hallediyor durumuna düşeceğiz. Bunu yapmayalım; bu durumlara düştüğümüz zaman, inanınız ki, yasaların özel ve çabuk bir şekilde görüşülmesine ilişkin ne kadar yöntem geliştirecek geliştirelim, biz, fazla bir mesafe alamayız; çünkü, süratten, görüyorum ki, felaket doğuyor, sürat içerisinde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN -Konuşmanızı tamamlayınız Sayın Araslı.

Buyurun efendim.

OYA ARASLI (Devamla) - Bitireceğim Sayın Başkan.

...süratle giderken, birtakım yanlışları, doğrulardan gereğince ayırmak zaman zaman mümkün olamıyor ve neticede, işte, tekrar tekrar görüşmeler oluyor.

Saygılar sunarım. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Araslı, teşekkür ediyorum.

Madde üzerinde şahsı adına, Manisa Milletvekili İsmail Bilen; buyurun. (AK Parti sıralarından alkışlar)

Sayın Bilen, süreniz 10 dakika.

İSMAİL BİLEN (Manisa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İhtisaz Değişikliği Teklifi üzerinde şahsım adına söz almış bulunuyorum; Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, değerli konuşmacılar, gerek Grup Başkanvekilimiz gerek Sayın Araslı gerekse Sayın Kuzu, bu hususta anayasal açıdan yapılabilecekleri veya yapılması gerekli olanları sıraladılar. Ancak, Meclis içerisinde bizler çalışıyoruz. Geçmişte yaşadığımız Lisanslı Depoculuk Yasası, tarım sigortası ve hâkimler ve savcılarımızla ilgili kanun değişikliklerinde her iki grubun da mutabık olmasına rağmen hatta ve hatta Cumhuriyet Halk Partisinin kendi seçim beyannamesinde bunları dile getirmesine rağmen, katkı da sağlamalarına rağmen birçok maddede gerekli veya gereksiz zaman zaman engellemelerle birçok sıkıntı yaşadık.

Halbuki, bu Meclisin verimli çalışması lazım, süratli de çalışması lazım. Önümüzde çok ciddi yasal değişiklikler bekleyen alanlar söz konusu. Avrupa Birliğiyle ilgili bir çalışma sürdürülüyor. Temel yasalarımızın birçoğunda, Borçlar Kanununda - ben de bir hukukçuyum- İcra ve İflas Kanununda, Ceza Kanununda, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununda, Ticaret Kanunumuzda, belki, Deniz Ticareti Kanununda birçok değişiklik yapmamız gerekecek. Bu kanunların da her biri nereden baksanız 200-300 maddelik kanunlar. Bunların her birinin üzerinde lüzumlu veya lüzumsuz, sırf İktidar Partisini veya hükümeti engellemek veya icraatları geciktirmek adına veya İktidar Partisinin taahhütte bulunduğu konularda çalışma yapamaması adına zaman zaman arkadaşlarımız kürsüye çıkıp, bu kürsüdeki haklarını zaman zaman, kanaatim odur ki, suiistimal etmekte, hakkın kötüye kullanılmasına vesile olmaktadır. Bunun da önüne geçmemiz lazım. Hakkın kullanımını azamî ölçüde desteklememiz, genişletmemiz hatta belki kanunî olarak da bir güvenceye kavuşturmamız lazım. Ancak, bu hakların kullanılmasında hakkın kötüye kullanılmasını da engellemek lazım. Sayın Araslı söylediler; evet, bu tür suiistimaller, bu tür engellemeler yapılabilir, yapılıyor, geçmişte de olmuştur. Ancak, bunun yöntemi bu değildir; öyleyse, buna daha ciddi, daha sert tedbirler de alınabilir.

Şimdi, bunlar yapılıyor, bunlar bir vakıa, bunlar bir tespit. Bu tespit ortadayken, biz de, bu tespiti, Anayasa Mahkemesinin kararındaki uygulamaya veya gerekçesine de uygun hale getirerek, Meclisin daha verimli, daha süratli çalışması yönünde bir teklif hazırlamış ve Yüce Meclisin, Heyetinizin huzuruna getirmiş bulunmaktayız.

Sayın Araslı, yine, konuşmasında söylediler, buradaki saniyelerin, dakikaların çok pahalıya, çok yüksek meblağlara mal olduğunu dile getirdiler; ancak, biz, burada, daha bir hafta önce, hatta, bir iki gün önce, hâkimlerimizin, savcılarımızın hayat hikâyelerini veya fıkralarını dinledik. Öyleyse, burası, bu şekilde, gelişigüzel, keyfe keder kullanılmamalı.

Kürsü dokunulmazlığını sonuna kadar destekleyelim. Kürsü dokunulmazlığının da arkasında olalım; ama, zaman zaman kürsü dokunulmazlığının da para etmediğine biz şahidiz; Türkiye'de yaşıyoruz. Öyleyse, bunu engellemenin veya bunu zorlaştırmanın peşinde olmayalım.

Kanaatim şudur: Doğrudur, muhalefetin veya milletvekili arkadaşların buradaki yasal çalışmalara katkı sunmalarını azamî ölçüde sağlamalıyız. Peki, nerede; ihtisas komisyonlarında. İhtisas komisyonları bunlar için vardır. Acizane, bendeniz de, geçmişte, Dilekçe Komisyonunda, Adalet Komisyonunda görev yaptım ve şimdi de Millî Savunma Komisyonunda görev yapmaktayım. Bu ihtisas komisyonları, milletvekili arkadaşlarımızın, gerek ihtisas komisyonu üyelerine, gerekse Genel Kurul üyesi parlamenter arkadaşlarımıza, milletvekili arkadaşlarımıza, orada, söz söyleme veya teklifte bulunma hakkı tanıyor. Orada yapılması gereken çalışma buraya taşınmıyor, buraya geliyor ve burada lüzumsuz bir zaman israfına vesile oluyoruz.

Değerli arkadaşlar, birçok kanun çıkardık. Bu kanunlarda Cumhuriyet Halk Partisinin de çok ciddi desteğini aldık; ancak, bu destek tek başına yetmedi. Bununla birlikte, hem destek olundu hem de ondan sonra gelecek yasaları engellemek adına, sürekli, arkadaşlarımız, bu kürsüden, değişik şekillerde, maddeyle ilgili olsun, olmasın...

BAŞKAN - Sayın Bilen, herhangi bir sataşmaya sebebiyet verecek konuşmalardan kaçınalım.

İSMAİL BİLEN (Devamla) - Hayır, hayır, hiçbir sataşmaya sebebiyet vermiyorum.

BAŞKAN - Konu üzerinde açıklamalarda bulununuz.

İSMAİL BİLEN (Devamla) - Sayın Başkanım, tam aksine, Cumhuriyet Halk Partisine, milletvekili arkadaşlarıma, mensubu bulunan arkadaşlarıma da çok teşekkür ediyorum; çok ciddi katkılar sundular, bunu da inkâr etmiyoruz; ancak, daha sonraki kanunlarda eğer, bir sıkıntı varsa, muhalefet kendi açısından burada bir engelleme taktiği içerisine girdiğinde, maalesef, Parlamento kilitleniyor, çalışmakta zorluk çekiyor. Yaz tatilini vermeyelim, yaz tatiline çıkmayalım, öyle ise burada çalışalım...

Bakın, 300 maddelik bir kanunu, eğer, bu çalışma temposuyla Parlamento gündemine getirsek biz, dört ayda bunu başaramayız. Bunu, Hâkimler ve Savcılar Kanununda yaşadığımız için söylüyorum; başka kanunlarda da yaşadığımız için söylüyorum, soru-cevapla, önergelerle veya konuşma süreleriyle.

Öyle ise, Meclisin çalışmasını süratlendirecek, verimli hale getirecek bir yasal değişikliğe, içtüzük değişikliğine ihtiyaç vardır, zaruret vardır diye düşünüyorum.

Bunu verimli kullanmak, dediğim gibi, ihtisas komisyonlarında mümkün olabilir. Hatta, ihtisas komisyonu mensubu olmayan arkadaşlarım, oy vermemek kaydıyla, oy verme hakkı bulunmaması şartıyla komisyonlara gidebilir, komisyondaki bütün yasaları takip edebilir, eğer, ilgisi veya alakası var ise, veya bilgisi yeterli ise, donanımı yeterli ise, oradaki kanunlara her türlü katkıyı, desteği sunabilir.

Benim kanaatim, şahsî kanaatim odur ki, ihtisas komisyonlarının daha verimli veya daha geniş çalışabilecek, daha uzun çalışabilecek sürelerle çalıştırılması gerekir; ancak, Parlamentonun, Genel Kurulun çalışmasının da süratlendirilmesi gerekir.

200 maddelik Borçlar Kanununu, Ticaret Kanununu veya İcra İflas Kanununu Parlamentonun gündemine getirdiğimizde, sadece bugünkü Parlamento yapısı için de söylemiyorum, bundan sonraki Parlamento yapıları için de bu zarurettir, bu bir ihtiyaçtır; orada istenmediği takdirde bu kanunların çıkması veya birkaç gruba sahip bir Genel Kurulda böyle bir çalışmanın sergilenmesi veya böyle bir değişikliğin yapılması âdetâ imkânsız hale getiriliyor.

Sayın Hocam Burhan Kuzu çok güzel ifade ettiler. Elbette muhalefetin hatta milletvekillerinin söz haklarını fazlasıyla destekleyelim ve mümkünse biraz da uzatalım. Bunu koruyalım; ama, hükümetin de, iktidarın da çalışmasına engel olmayalım. Hükümetin de bu tür değişiklikleri veya bu tür süreleri süratle kullanmasına fırsat ve imkân tanıyalım.

Biraz önce konuşmacı arkadaşım buradan, oturduğu yerden Sayın Araslı'ya söylemişti, Mevlüt Çavuşoğlu'ydü zannediyorum. Evet, değerli arkadaşlarım, Avrupa Parlamentosunda, bu süre, zaman zaman, belki daha kısıtlı, 1 dakikalık, 3 dakikalık veya Sayın Kuzu'nun bahsettiği gibi, bazı parlamentolar-da, belli bir saat içerisinde belli bir kanunun görüşülmesi, görüşmelerinin tamamlanması konusunda uyarı ve ikazlarla, zamanla sınırlandırılarak, belki süreç tamamlanmadan da, belki maddelerin süratle okunarak oylamaya geçilmesi sistemiyle de, dünyada ve Avrupa'da uygulanan birtakım sistemler mevcut.

Kanaatim odur ki, Türkiye'nin ihtiyacına cevap verecektir bu içtüzük Değişiklik Teklifimiz. Bundan, belki, bugün iktidar olan Adalet ve Kalkınma Partisi istifade edecek; ama, bundan sonra iktidar olacak partiler de, ülke de kazançlı çıkacaktır diye düşünüyorum. Cumhuriyet Halk Partisi de belki gelecekte iktidar olacaktır ve bu içtüzük değişikliğinden belki onlar da istifade edecektir.

Dolayısıyla, hükümete ve Parlamente'ya böyle bir kolaylık sağlama yönündeki gayreti olumlu buluyor, hepinize saygılar sunuyorum. (AK Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Bilen.

Sayın milletvekilleri, İçtüzük Değişikliği Teklifiyle ilgili olarak 20 dakika süreli soru-cevap işlemi gerçekleştireceğiz.

HALUK KOÇ (Samsun) - Sayın Başkan, kimler var, bir okur musunuz?

BAŞKAN - Sayın Küçükaşık, buyurun.

MEHMET KÜÇÜKAŞIK (Bursa) - Sayın Başkan, getirilen içtüzük değişikliğinde "kanunların bölümler halinde görüşülmesine ve her bölümün en çok 15 maddeyi geçmemek kaydıyla hangi maddelerden oluşacağına, hükümetin, esas komisyonun veya grupların teklifi üzerine Genel Kurulca karar verilebilir" hükmü var. Hükümetin, dolayısıyla yürütmenin yasama organı üzerindeki etkisini arttırmayacak mıdır bu durum? Öncelikle bunu sormak istiyorum.

İkincisi; yürütmenin yasama organı ve yargı üzerinde egemenliğini oluşturan rejimler, bilindiği gibi, totaliter ve faşist rejimlerdir. Bunu demokrasi anlayışıyla bağdaştırabiliyor musunuz?

Üçüncüsü; en çok 15 madde hangi kriterlere ve kıstaslara göre belirlenecektir? Örneğin, 40 maddelik bölümler var. Temel kanun dediğimiz, temel kanun esprisini yaptığımız zaman, esas kanunlarımızda sadece bir bölüm 40 maddeden oluşabiliyor. Buradaki 15 maddeyi nasıl parselleyebileceksiniz; hangi kriterler, hangi kıstaslar burada gözönüne alınacak?

Yine, en çok 15 maddeden oluşan bölümlerde, değişiklik önergesi sayısını azaltmayı ve muhalefetin sesini kesmeyi düşünüyorsunuz. Oysa, şimdiye kadar yapılan uygulamalarda da görüldüğü gibi, getirdiğiniz hatalı maddeleri değiştirmek için en fazla değişiklik önergesini İktidar Partisi verdi. Diyelim ki, 15 maddeden oluşan bir bölümde, bir madde değişiklik önergesiyle değiştirildi.

BAŞKAN - Sayın Küçükaşık...

MEHMET KÜÇÜKAŞIK (Bursa) - Soruyu soruyorum.

BAŞKAN - Soru sorma hakkınızı kısıtlamıyorum.

MEHMET KÜÇÜKAŞIK (Bursa) - Sorum bu.

BAŞKAN - Sizden sonraki arkadaşlarınızın hakkını kullanıyorsunuz, bunu hatırlatmak istedim.

MEHMET KÜÇÜKAŞIK (Bursa) - Biliyorum. Teknik olarak sormak istediğim bir soru var burada.

İş Yasası görüşülürken, İktidar Partisinden arkadaşlar birçok değişiklik önergesi vermişlerdi, bizim değişiklik önergelerimizi de engellemek için. Şimdi yine aynı usule başvurulacak. Bir değişiklik önergesiyle, bir madde değiştiği zaman, o madde diğer maddelerle çelişki yaratırsa, bu çelişkiyi -önerge sayısını da kısıtladığınız için- nasıl gidereceksiniz? Esas, benim sormak istediğim konu bu. Örneğin, bir bölüm 15 maddeden oluşuyor; 1 inci maddeyi değiştirdik, o bölümdeki, 7 nci, 8 inci maddelerde değişiklik yapmak gerekebilir; çünkü, yanlış olduğu, uygulama esnasında, burada ortaya çıkıyor. Önerge sayısını da değiştireceksiniz. Tekrar o maddeleri geri mi çekeceksiniz? Bu ise, zaman israfına yol açmayacak mı?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Küçükaşık.

Sayın Ercenk, buyurun.

TUNCAY ERCENK (Antalya) - Sayın Başkan, aracılığınızla, Sayın Meclis Başkanvekilimize bir soru yöneltmek istiyorum.

Yasama yetkisi, ulus adına, Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından kullanılır. Türkiye Büyük Millet Meclisinde kanun tasarıları ve teklifleri görüşülürken, milletvekillerinin, düşüncelerini madde madde açıklamaları esastır. Milletvekilleri yasama görevini ulus adına yerine getirirler. Kanun tasarı ve tekliflerinin madde madde görüşülmemesi Meclisin ulustan aldığı görevin tam anlamıyla yerine getirmesini engellemektedir.

Bu içtüzük değişikliğinin yasama yetkisi ve demokrasi anlayışıyla, demokrasi kavramıyla bağdaştığını düşünüyor musunuz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN- Teşekkür ederim Sayın Ercenk.

Sayın Çerçioğlu, buyurun.

ÖZLEM ÇERÇİOĞLU (Aydın)- Sayın Başkan, aracılığınızla Sayın Meclis Başkanvekilimize bir soru yönelmek istiyorum.

Temel yasa kavramı hukuk sistemimizde çok sık uygulanan bir durum değildir. Kanun tasarılarının şimdiye kadar madde madde görüşülerek değerlendirilmesi esas alınmıştır. Toptan bir anlayışla 15 maddenin aynı anda görüşülmesinin yasa yapma anlayışıyla bağdaştığını düşünüyor musunuz? Bu durumda, milletvekillerine ulusun vermiş olduğu görevin, madde madde konuşmadan, görüşlerini ifade etmeden, tartışmadan yerine getirilmesini doğru buluyor musunuz?

BAŞKAN- Teşekkür ederim Sayın Çerçioğlu.

Sayın Kart, buyurun.

ATILLA KART (Konya)- Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum. Sayın Başkanvekilime aracılığınızla şu soruları yönelmek istiyorum:

Bilindiği gibi -getirilen teklifin 3 üncü maddesinde de ifade ediliyor- içtüzük hükümlerini Türkiye Büyük Millet Meclisi yürütüyor; yani, diğer tasarılarından farklı olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı burada yürütme birimi.

Şimdi, çok iyi biliyoruz ki, 21 inci Yasama Döneminde açılan, bu içtüzük değişikliğiyle ilgili olarak Anayasa Mahkemesine açılan dava dilekçesinde Sayın Mehmet Ali Şahin'in, Sayın Salih Kapusuz'un, Meclis Başkanı Sayın Bülent Arınç'ın da imzaları var. O dilekçede kullanılan ifadelerden birkaçını söylüyorum, aynen söylüyorum: Bu değişiklik girişiminin "bir sivil darbe" olduğunu, bunun bir "zillet" olduğunu ifade eden, bu zilletle hiç kimsenin katlanamayacağını, katlanmaması gerektiğini ve âdetâ, toplumu bu sivil darbeye karşı bir tepkiye davet eden değerlendirmeler yapılmıştır. Burada, o dava dilekçesinde Sayın İsmail Alptekin'in de imzası var mı yok mu, bilemiyorum, onu da cevaplarında açıklarlarsa memnun olurum, imzaları olmasa bile, Sayın Alptekin'in şahsında Sayın Meclis Başkanına yöneltiyorum, tutarlılık adına soruyorum, politik namus adına soruyorum; tekrar ifade ediyorum, politik namus adına soruyorum, milletvekili sorumluluğu adına soruyorum ve milletvekili saygınlığı adına soruyorum: Bu çelişkileri nasıl izah edeceksiniz, nasıl açıklayacaksınız ve bu içtüzük hükmünü uygularken nasıl bir anlayış içinde olacaksınız, nasıl bir tavır içinde olacaksınız?

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Sayın Özakan...

MEHMET MESUT ÖZAKCAN (Aydın) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Bankacılık Düzenleme Yasası olarak bilinen yasa, Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşüldü, sanırım, önümüzdeki iki üç gün içinde Meclis Genel Kurulumuza getirilmek isteniyor, 193 maddeden oluşan bu tasarı, 15 bölümden oluşuyor. Getirmek istediğiniz içtüzük değişikliğiyle, 193 maddelik tasarımı 15 maddeymiş gibi görüşüp, 178 maddesinin görüşülmesini engellemiş, sınırlamış olmayacak mısınız? Oysa, bu tasarı, ülkemizde 21 bankada batan 47 milyar doları, bankayı batıranlardan hesap sormak ve hesabını istemek yerine IMF'nin talebi üzerine 70 000 000 yurttaşımızın sırtına yüklüyor. 70 000 000 yurttaşımızın haklarını, hukukunu, uğradığı zararın konuşulmasını niçin engellemek istiyorsunuz?

Getirdiğiniz içtüzük değişikliğiyle milletvekillerinin ifade özgürlüğünü ve Meclis kürsüsünden konuşma hakkını ortadan kaldırmış ve sınırlamış olmuyor musunuz?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Özakcan.

Sayın Baloğlu, buyurun.

FERİDUN FİKRET BALOĞLU (Antalya) - Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Bu İhtüzükte yapılmak istenen değişikliğin temelinde hangi gerekçenin olduğu pek anlaşılamıyor. Milletvekillerinin çok konuşması mı bu ihtüzük değişikliğini gerekli kıldı? Öyleyse soruyorum: Çok konuşmanın ölçüsü ne oluyor, bu konuda bilimsel bir araştırma yaptılar mı, ellerinde istatistikî değerler var mı? Kaldı ki, Parlamentoda bugünkü manzara şunu ortaya koyuyor: Yemin dışında kürsüye çıkmayan çok sayıda iktidar milletvekili var; onları konuşturmaya özendirecek bir yöntem bulmak yerine konuşanları susturmak, demokrasiye, adalete ve Meclis adabına uyuyor mu? Bunu öğrenmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Baloğlu.

Sayın Gazalci, buyurun.

MUSTAFA GAZALCI (Denizli) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi İhtüzüğü, yani bizim yasamız, kurallarımız bu İhtüzükte belirlenir. Dışarıdaki kamu kuruluşları ya da özel kuruluşlar Türkiye Büyük Millet Meclisini örnek alırlar; eğer, kendi tüzüklerinde bir kural yoksa, Meclis İhtüzüğüne bakalım derler. Şimdi çok kötü bir eşikteyiz, bir karar değişikliğindeyiz. Yani, kötü örnek olmanın yolundayız. Katılımcılığı önleyen bir değişiklik aşamasına giriyoruz. Bu ne derece, demokrasiyle, hukukla, arkadaşlarımızın söylediği gibi, bağdaşır?

Konuşmacılar, özellikle AKP sözcüleri...

BAŞKAN - Sayın Gazalci, sorunuzu sorar mısınız; istirham edeyim.

MUSTAFA GAZALCI (Denizli) - Soru soruyorum.

BAŞKAN - Hayır, sizden sonraki arkadaşlara da soru sorma hakkı vereceğim de, onun için...

MUSTAFA GAZALCI (Denizli) - Peki efendim.

BAŞKAN - AKP'li konuşmacıların dışında, görüşünüzü...

MUSTAFA GAZALCI (Denizli) - Dünyada bunun örnekleri var dedi. Tam tatile gidilecek bir zamanda, kim bu dünyadaki örnekleri inceledi, kiminle yaptı? İhtüzük, yalnız AKP'lileri bağlayan bir kurallar topluluğu mu?! Burada başka partiler var, muhalefet partisi var. Böyle, tatile giderken, çok ivedi olarak, yangından mal kaçırır gibi İhtüzüğü değiştirmek gerçekten doğru mu? Onu yöneltmek istiyorum. Birkaç sorum daha vardı; ama, Sayın Başkan baskıladı. Başka arkadaşlara bırakıyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Sayın Başkanvekili, izninizle, iki soru daha var. O arkadaşlarımızın sorularını alalım, sonra cevap verirsiniz.

Sayın Koç, buyurun.

HALUK KOÇ (Samsun) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Ben, komisyon sıralarına, belki de dolaylı olarak muhatap olacak olan Sayın Meclis Başkanvekiline de yöneltiyorum sorumu.

Bir alıntı yapacağım, bunun doğru olup olmadığını teyit etmelerini isteyeceğim sayın yetkililerden.

Efendim, şu şekilde: "Meclisin sesinin kesilmesi, milletin temsilcilerinin sesinin kesilmesi, milletvekillerinin sesinin kesilmesi sadece Meclisin sesinin kesilmesi olmuyor, milletin, halkın sesinin kesilmesi oluyor. Bu teklifi verenlere sesleniyorum, size sesleniyorum, bir defa daha sesleniyorum; verebilirsiniz, bu parmaklarla bu Tüzük bu Mecliste kabul edilebilir; ama, tarih her şeyi yazacaktır ve yine, size sesleniyorum ki, suları asla tersine akıtamazsınız."

Sayın Alptekin, bu sözler size mi ait, doğrular mısınız? Bugün de aynı görüşte misiniz? Ne düşünüyorsunuz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Koç.

Sayın Işık, lütfen, kısa olsun.

Buyurun.

AHMET IŞIK (Konya) - Sayın Başkan, teşekkür ediyorum. Vasitanızla, Sayın Başkana şu soruyu yöneltmek istiyorum:

Getirilen teklif, Türkiye'nin birikmiş sorunlarının hallinde, temel yasalarda ve başkaca yasalar-daki hükümlere yönelik yapılması gereken düzenlemelerdeki zaman meselesinin çözümüdür.

22 nci Dönemde, ikibuçuk yıllık dönemin geride bırakıldığı ve ikibuçuk yıllık sürenin kalmış olması, cumhuriyet tarihinde en fazla mesai yapan dönemin bu dönem olmasına rağmen, Türk Ticaret Yasası, Borçlar Yasası ve AB sürecindeki diğer düzenlemeleri de dikkate aldığımızda, getirilen teklifin bir çözüm olarak gündeme getirilmesinin, amaca yönelik uygunlukla paralellik arz ettiği görülmektedir.

BAŞKAN - Sayın Işık, lütfen, kısa olsun.

AHMET IŞIK (Konya) - Sayın Başkan, şayet bu içtüzük değişikliği hayata geçmeyecek olduğu takdirde, ülkenin sorunları ortada, çözüm bekleyen sorunlar da ortada ve Meclisten geçmesi gereken yasalar da ortada, bunun yerine ikame edebileceğimiz bir düzenleme mümkün müdür? Bu noktada görüşünüzü almak istiyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Işık.

M.CEVDET SELVİ (Eskişehir) - Tatil yapmazsınız hallolur; o kadar çok sıkıntı yaratmaz!

BAŞKAN - Sayın Başkanım, buyurun.

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; aslında, soruların tamamı belki bir soru şeklinde özetlenir; ama, ben, ay-rı ayrı cevap vermeye çalışacağım.

MUSTAFA GAZALCI (Denizli) - Temel bir yaklaşımla hepsine tek cevap!

ATİLA EMEK (Antalya) - Toptancılık başladı nasılsa!

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul) - Yok, öyle ver-meyeceğim de, yani genel olarak soruların hedefi aynı. (CHP sıralarından gürültüler)

MUSTAFA GAZALCI (Denizli) - Hiç gerek yok yani!

BAŞKAN - Sayın Kuzu, buyurun.

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul) - Sayın Gazalci, hepsine birden cevap vereceğim demedim, hepsi aynı yönde, ama, tek tek cevap vereceğim dedim; niçin an-lamıyorsunuz?! Kusura bakmayın; beni bile kızdırıyorsunuz görüyorsunuz.

FERAMUS ŞAHİN (Tokat) - Sinirlenmeyeceksin beyefendi!

ATİLA EMEK (Antalya) - Kızmayacaksınız!

BAŞKAN - Sayın Kuzu, buyurun efendim.

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul) - Şimdi, Sayın Küçükbaşık diyor ki: "Bölümler halinde görüşülmesi, 15 madde halinde görüşülmesi esasını neye göre belir-liyorsunuz?" Konuşmalarımızda bunu söyledik; 15 dersin, 25 dersin, sonuç olarak bu bir takdirdir. Demin, dünya ülkelerinden binlerce örnek verdim, birçoğunun maddesini size burada açık açık okudum; her ülkede bir formül bulunmuş. Komisyon bunu takdir etmiş, burada müzakere edilecek;

belki önergıyla bu değiştirilecek, o ayrı bir mesele; ama, ben, mevcut metne göre cevap vermeye çalışıyorum. "Faşist yönetimlerde bunlar olur" filan dediniz; demin, size, Avrupa ülkelerinden örnekler verdim, bunların faşist ülke olmadığını biliyorsunuz. Şimdi "değişiklik önergelerinin sayısı azaltılıyor, çok sayıda değişiklik önergesi verilirse" dediniz; bu, evet eleştiri olarak yerinde bir eleştiri; zaten, Anayasa Mahkemesi kararı dikkate alınarak bu yönde verilen önergeler var, bunlar dikkate alınacaktır; cevabın bir kısmı bu.

Şimdi, Sayın Ercenk diyor ki: "Yasama faaliyetleri, madde madde görüşme esasına dayanıyor; genel görüşülmesi buna aykırı mı?" Aslında, burada, maddelerin görüşülmesi tam sınırlanmış olmuyor; zaten, madde madde görüşme usulünde kalacak olursak, o normal yöntemdir. Dünyada, madde madde yöntemi de var, böyle farklı olan yöntem de var; ikisi de var. Esasen, bir şeyi daha belirtiyim; bu yöntemin kabul edilmesi durumunda, bu yönetime gitmek zorunluluğu yok aslında; yani, ille de o yönetime gideceksin diye bir kaide de yok; durur bir kenarda bu. İlle de, iktidar partisi ya da partileri, koalisyon durumlarında, bu yönetime gidecek diye bir kaide yok. O yüzden, getirilen yöntemin, bu açıdan, yani, madde madde görüşme yönteminin istisnası olduğunu, elbette ki, kabul etmemiz lazım; ama, genel olarak, gene, madde üzerinde önergeler verilebilecek.

Çerçioğlu, temel yasa kavramı, hukuk sistemimizde sık uygulanıyor; dolayısıyla, bu yönetime neden gidiliyor filan dedi. Tabii, söylediğim gibi, bizde uygulanan bir yöntem değil; zaten, ilk defa geliyor; ama, bilirsiniz ki, bu yöntem, birkaç defa denendi Türkiye'de; 1996'da, ilk şeklinde de var İçtüzüğü'nün, 2001'de tekrar getirilmiş; farklı olarak var; ama, belki aynı değil; ama, yani, bir ihtiyaç anlamında var. Bu getirilen yöntem, yeni bir yöntem değil; ama, söylediğim gibi, Anayasa Mahkemesi kararı dikkate alınarak, mümkün olduğu kadar, o arıza giderilmeye çalışılıyor.

Sayın Kart'ın sorusu bana ait değil.

Özakcan "193 madde var, 15 bölüm halinde getirilecek" diyor. Zaten, amacı da bunun bu; yani, 193 maddeyi, 193 madde halinde burada görüşürsek, bunu tartışmanın bir anlamı da yok; zaten, farkı bunun burada, tartıştığımız da bu zaten bizim. 15 bölüm halinde, bölümler üzerinde önergeler verilebilecek, bölümler üzerinde konuşmalar yapılabilecek, madde hakkında önergeler verilebilecek; yani, tek tek madde görüşmenin biraz daha farklı hali, çok da rahatlık getireceğini ben zannetmiyorum iktidar grubuna, ama, en azından bir denge kurmaya çalışılıyor.

Sayın Baloğlu "konuşmadan mı kaynaklıyor bu" diyor. Kısmen ondan olabilir; hakikaten, arkadaşlarımız... Tek sebebi bu değil tabii ki; ama, yürütme maddesi üzerinde söz alan arkadaşlarımızın ya da başka bir maddeyle ilgili söz hakkı kullanan arkadaşlarımızın, ilgisi olmayan birçok konulara girdiği... İlk defa da olmuyor bu, iktidar, muhalefetten... Eskiden beri olan bir usul. Buna biraz daha kısıtlama getirilmiş olunuyor. Gerçi, Başkan sık sık uyarıyor; ama, söylediğim gibi, tek gerekçesi bu değil; yani, lüzumsuz konuşmalar var, bundandır demek istenmiyor bu gerekçe, daha doğrusu metin. Biraz daha farklı bir yöntem getirilmeye çalışılıyor.

"İçtüzük, dışardaki kurumlar için kötü örnek olmaz mı?" Sayın Gazalçı'nın buradaki sorusu. Olmaması lazım; yani, her kurul bu kadar kalabalık değil. Kaldı ki, İçtüzük, Meclisin kendine has bir içtüzüktür. Diğerleri belki aynı yöntemi benimsemez; ama, farklı yöntemlere gidebilir. Bizim bir zorunluluğumuz var, bundan doğan bir usuldür. Eğer bu kadar kalabalık kurullar varsa -bizim dışımızda- çalışmıyorsa, pekâlâ bu örneği de alabilir tabii ki, bir anlamda.

Tatile giderken yapılması... Tabii, zamanlama sorunu ayrı bir mesele. Bu, bizden altı ay önce çıktı biliyorsunuz, zaten Genel Kurulda bekliyordu. Benim şahsımla alakalı bir mesele değil bu.

Sayın Koç'un sorusu bana ait değil.

Sayın Işık "ikame düzenleme olabilir mi" dedi. İkame düzenleme yok. Yani, Meclisin tatile girmeden çalışması olabilir mi?.. Kısmen çözer; ama, tamamen bu konuyu çözmez; yani, bir ay daha çalışsak bu mesele çözülmez.

Söylediğim gibi, arkadaşlar, burada bütün mesele, iktidar-muhalefet ikilisinde, iki tarafın mümkün olduğu kadar dengesini kurarak özel bir yasama yönteminin konuşulması. Demin de söyledim, dünyada çok çeşitli örnekleri var, bunun çok çok üstünde. Ben, onları buraya getirelim demiyorum, onları uygun da bulmuyorum; ama, demin verdiğim örnekleri gördünüz; çok farklı.

HALUK KOÇ (Samsun) - Sayın Başkan da cevap verecek!..

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul) - Evet, ben burada sözümü bitirmiş oluyorum; teşekkür ediyorum.

ATILLA KART (Konya) - Sizin ne diyeceğinizi çok iyi biliyoruz; Sayın Alptekin konuşsun!..

BAŞKAN - Saygıdeğer milletvekili arkadaşlarım...

ATILLA KART (Konya) - Ne diyeceğinizi çok iyi biliyoruz!..

BAŞKAN - Sayın Kart, istirham ediyorum...

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul) - Sayın Kart, ne güzel, bildiğin iyi, komisyon üyemsin, tabii ki bileceksin.

BAŞKAN - Saygıdeğer milletvekili arkadaşlarım, müsaade ederseniz...

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul) - Senin de ne söyleyeceğini çok iyi biliyoruz Sayın Kart.

ATILLA KART (Konya) - Sizin gayri ciddi konuşmalarınızı iki yıldır dinliyoruz!..

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul) - Çizginde en ufak bir sapma yok, en ufak, hiç!

ATILLA KART (Konya) - Sizin tutarsızlıklarınızı iki yıldır dinliyoruz...

BAŞKAN - Sayın Kart...

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul) - Ne konuştuysan aynı şeyde devam ediyorsun sen de...

ATILLA KART (Konya) - Sizin dediklerinizi ciddiye almıyoruz!..

BAŞKAN - Sayın Kart...

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul) - Tabii almazsın, doğru söylüyorum çünkü ben; alsan şaşırırdım zaten o zaman!

BAŞKAN - Sayın Kuzu, Sayın Başkan, lütfen...

ATILLA KART (Konya) - Ciddiye almıyoruz!..

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul) - O zaman benim düşünmem lazım, yanlış mı yapıyorum diye.

BAŞKAN - Sayın Kart, saygıdeğer milletvekili arkadaşlarım; birkısım arkadaşlarımız, kendileri kürsüde konuştuğu zaman, hiçbir kimsenin kendisine bir şey söylemesini istemiyor; doğrudur; ama, aynı arkadaşlarımız, yerlerinde otururken, kürsüdeki hatibe ve diğer konuşmacılara da sürekli olarak laf yetiştirmekten geri durmuyorlar. (AK Parti sıralarından alkışlar)

Bilgilerinize arz ediyorum.

Sayın Başkanım, cevap verecek misiniz; buyurun.

TBMM BAŞKANVEKİLİ İSMAİL ALPTEKİN (Ankara) - İzin verirsiniz, birkaç cümleyle cevap vermek istiyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Parlamento çalışmalarımız içerisinde tüzük değişiklikleri, nadir, Genel Kurula gelen önemli yasal değişiklikler.

Hepimiz biliyoruz ki, bu Parlamentonun çalışması, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının da çalışması, elimizde bulunan bu İçtüzük ve Anayasayla bağlıdır. İçtüzüğü ne kadar iyi bir şekilde kullanır, iyi bir şekilde bu İçtüzüğün gereklerini yerine getirirsek, Parlamentodaki çalışmalarda verim o nispette fazla olur.

Şimdi, bugün müzakere ettiğimiz İçtüzüğün 91 inci maddesindeki değişiklik ile ilgili müzakerede, sanki bu değişiklik, hukuk literatürüne, hukuk mevzuatına ilk defa giriyormuş gibi bir bakışla mesele değerlendirildi, ben, belki öyle anladım.

Değerli arkadaşlar, bir defa, 1996 yılında bu konuda bir değişiklik yapılmış; Anayasa Mahkemesinin bu konuda bir kararı yok. Daha sonra, koalisyon hükümeti zamanında, bizim de Parlamentoda bulunduğumuz dönemde, İçtüzükte yine bir değişiklik yapıldı; bu değişiklik Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edildi. 22 nci Dönemde de aynı madde üzerinde bir değişiklik yapıldı; yine, Anayasa Mahkemesi tarafından, İçtüzüğün bu ilgili maddesinde yapılan değişiklik iptal edildi.

Şimdi, bizim, yapılan değişiklikler ve Anayasa Mahkemesinin bu değişiklikler üzerine verdiği karara bakmak suretiyle meseleyi değerlendirmemiz lazım.

Huzura gelen ve biraz sonra belki müzakerelerde değişiklik talebiyle gelecek olan 91 inci maddede değişikliklerin esprisi... Anayasa Mahkemesi, yapılan bu değişikliği, kaç madde halinde ya da hangi gerekçelerle iptal etmişse, hazırlanan ya da hazırlanmak için gayret edilen bu değişiklikte, Anayasa Mahkemesinin iptal gerekçeleri nazara alınmıştır. Nedir bunlar...

HALUK KOÇ (Samsun) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Alptekin, süremiz doldu. Sorulara cevap vererek toparlar mısınız.

Buyurun.

FERAMUS ŞAHİN (Tokat) - Sayın Grup Başkanvekilinin sorduğu soruya cevap verin.

BAŞKAN - Sayın Şahin, lütfen...

TBMM BAŞKANVEKİLİ İSMAİL ALPTEKİN (Ankara) - Efendim, bu iş sırayla. Sayın Koç...

FERAMUS ŞAHİN (Tokat) - Efendim, önemli olana cevap verin.

BAŞKAN - Sayın Şahin, istirham ediyorum.

Sayın Başkan, buyurun.

HALUK KOÇ (Samsun) - Hadiseyi biliyoruz; sorduğum soruya cevap verin.

TBMM BAŞKANVEKİLİ İSMAİL ALPTEKİN (Ankara) - Sayın Koç, benim bu açıklamam sizi niye rahatsız ediyor?!

HALUK KOÇ (Samsun) - Rahatsız etmiyor efendim, onları biliyoruz zaten. Sizin sorulara cevap vermemeniz bizi rahatsız ediyor.

TBMM BAŞKANVEKİLİ İSMAİL ALPTEKİN (Ankara) - O zaman, hani Nasrettin Hoca'nın meşhur hikâyesi gibi, bilenler bilmeyenlere anlatır, bu mesele de kapanır.

HALUK KOÇ (Samsun) - Burada yazıyor efendim; Nasrettin Hoca burada! Bu ifade sizin mi, değil mi?..

BAŞKAN - Sayın Alptekin, lütfen konuşmanızı tamamlayınız.

TBMM BAŞKANVEKİLİ İSMAİL ALPTEKİN (Ankara) - Gerek sizin sorunuz, gerekse Sayın Kart'ın sorusu ve benim konuşmamdan tırnak içerisinde aldığınız sözler, beni rahatsız etmiyor. Benim yapım da, bu konulara, en açık, en samimi bir şekilde cevap verecek bir anlayış içerisindeyim, hukuk anlayışı içerisindeyim, hoşgörü anlayışı içerisindeyim.

O zaman, eğer, siz, diğer milletvekili arkadaşlarım, beni de ilgilendiren "bu sorulara cevap verme, sadece sizinle ilgili kısma cevap ver" diye bir talebiniz varsa, hay hay, ona geçerim. Böylece zamanımızı da iyi kullanırız.

HALUK KOÇ (Samsun) - Onu istiyoruz.

FERAMUS ŞAHİN (Tokat) - O söz sizin mi değil mi, ona cevap verin.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, lütfen...

Sayın Alptekin, karşılıklı konuşmayalım lütfen.

TBMM BAŞKANVEKİLİ İSMAİL ALPTEKİN (Ankara) - Sayın Kart ve Sayın Koç, doğrudan doğruya beni ilgilendiren iki soru sordular; elbette onları açıklayacağım.

FERAMUS ŞAHİN (Tokat) - En güzeli bu, şükür..

TBMM BAŞKANVEKİLİ İSMAİL ALPTEKİN (Ankara) - Sayın milletvekilleri, siyasette, politikada, siyasi hayatta bulunan, siyaset yapan insanlar, masanın o tarafında da bulunur -bu bir gelenektir, gerektir- bu tarafta da bulunur; iktidarda da bulunur muhalefette de bulunur. (CHP sıralarından alkışlar [!])

FERAMUS ŞAHİN (Tokat) - Anlaşıldı.

TBMM BAŞKANVEKİLİ İSMAİL ALPTEKİN (Ankara) - Koç, benim "dün dündür, bugün bugündür" söyleyeceğimi zannetmeyin; alkışınız o değil.

HALUK KOÇ (Samsun) - Söylediniz zaten.

TBMM BAŞKANVEKİLİ İSMAİL ALPTEKİN (Ankara) - O değil...

Şimdi, değerli arkadaşlar, ben, orada söylediklerimin arkasındayım. Zaten, arkasında olduğum için, Anayasa Mahkemesi hangi gerekçelerle bu İktüzüğün bu maddesini iptal etmişse, o gerekçeler gözönüne alınarak huzuruza bir madde getirilmiştir.

HALUK KOÇ (Samsun) - O zaman, savunmayın Sayın Başkan.

TBMM BAŞKANVEKİLİ İSMAİL ALPTEKİN (Ankara) - Kabul ederiz, kabul etmeyiz...

HALUK KOÇ (Samsun) - Savunmayın o zaman.

TBMM BAŞKANVEKİLİ İSMAİL ALPTEKİN (Ankara) - ...ama, biz, o gün savunduklarımızın doğruluğunu yine bugün de savunarak, bu değişikliği getirmişiz. O bakımdan, dün neyi savunmuşsam, bugün getirdiğimiz maddelerde de, arkadaşlar, biz aynı şeyi savunuyoruz.

ATİLA EMEK (Antalya) - Yani, sivil darbeyi yapıyoruz diyorsunuz.

BAŞKAN - Sayın Başkan...

TBMM BAŞKANVEKİLİ İSMAİL ALPTEKİN (Ankara) - Bitiriyorum Sayın Başkan.

İkincisi; arkadaşlar, bu, dünyanın en demokratik olduğunu her zaman atfettiğimiz ülkelerde de, yasaların çıkarılmasında ileri sürülen ve başvurulmuş yöntemlerden bir başkasıdır. Kaldı ki, altını çizerek ifade ediyorum, 91 inci maddede getirdiğimiz bu değişiklik temel kavram değildir, zaruret halinde başvurulacak ve Parlamentonun da beraber düşüneceği kavramlardır. O bakımdan, endişe edilmesi gereken, değişik yorumlanması gereken bir husus değildir. Anayasa Mahkemesinin de ileri sürdüğü iptal gerekçelerine uygundur diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın milletvekilleri, teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Saygıdeğer milletvekili arkadaşlarım, saat 15.10'da toplanmak üzere, birleşime ara veriyorum.

Kapanma Saati: 14.10

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 15.17

BAŞKAN: Başkanvekili Nevzat PAKDİL**KÂTİP ÜYELER: Bayram ÖZÇELİK (Burdur), Yaşar TÜZÜN (Bilecik)**

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 122 nci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

161 sıra sayılı İçtüzük Teklifinin görüşmelerine kaldığımız yerden devam ediyoruz.

V. -KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**

2.- Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Ankara Milletvekilleri Salih Kapusuz ve Haluk İpek, Bursa Milletvekili Faruk Çelik, Hatay Milletvekili Sadullah Ergin ile Ordu Milletvekili Eyüp Fatsa'nın; Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılması Hakkında İçtüzük Teklifi ve Anayasa Komisyonu Raporu (2/140) (S.Sayısı: 161) (Devam)

BAŞKAN - Komisyon?.. Yerinde.

Başkanlık Temsilcisi?.. Yerinde.

Teklifin 1 inci maddesini okutuyorum:

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ İÇTÜZÜĞÜNDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASI
HAKKINDA İÇTÜZÜK TEKLİFİ**

MADDE 1.- 5.3.1973 tarihli ve 584 Karar numaralı Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünün 91 inci maddesi madde başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Kapsamlı kanunların görüşülmesi

Madde 91. - Toplumsal hayatın geniş bir alanını düzenleyen ve kapsayan kuralları bir araya getiren, içerdiği hükümler nedeniyle kendi alanındaki mevzuata uyulması gereken usul ve esaslar ile bu alanda mevzuatın yönelmesi gereken esasları sistematik ve belirli bir düzen içerisinde gösteren, o alandaki kanunlar arasında ve bunların uygulanmasında birlikteliği sağlamayı amaçlayan Kanunların ve İçtüzüğün, en az 40 maddesini değiştiren veya yürürlüğe koyan tasarı veya tekliflerin Genel Kurulda görüşülmesinde uygulanacak özel görüşme ve oylama usulü tespitine, Hükümetin, esas komisyonun veya grupların teklifi, Danışma Kurulunun oybirliği ile önerisi üzerine Genel Kurulca karar verilebilir.

Danışma Kurulunda oybirliği sağlanamaması halinde, bu kapsamdaki kanunların bölümler halinde görüşülmesine ve her bölümün en çok 15 maddeyi geçmemek kaydıyla hangi maddelerden oluşacağına hükümetin, esas komisyonun veya grupların teklifi üzerine Genel Kurulca karar verilebilir. Bu takdirde bölümler, maddeler okunduktan sonra ayrı ayrı görüşülür ve bölümdeki maddeler ayrı ayrı oylanır. Bölümlerin görüşülmesinde ve önerge sayısı ile işlemlerinde, madde hakkındaki hükümler uygulanır. Ancak, bölümler üzerindeki önergeler sadece verilmiş sırasına göre okunur ve işlemleri yapılır. Bölümler üzerinde birden fazla madde değişikliğini içeren önergeler verilebilir, bu önergelerdeki her madde hakkındaki değişiklikler ayrı ayrı oylanır.

81 inci maddenin diğer hükümleri saklıdır."

BAŞKAN - Madde üzerinde, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına, Adana Milletvekili Uğur Aksöz; şahısları adına, Manisa Milletvekili İsmail Bilen, Tokat Milletvekili Zeyid Aslan ve yine, Adana Milletvekili Uğur Aksöz'ün söz talepleri vardır.

HALUK KOÇ (Samsun) - Sayın Başkan, bunu her maddede söyleyecek miyiz yani; çekeceklerini söylediler.

BAŞKAN - Şu anda Sayın Aslan?.. Yok.

Sayın Bilen, madde üzerinde şahsınız adına?..

İSMAİL BİLEN (Manisa) - Konuşacağım.

BAŞKAN - Konuşacaksınız.

Konuşmalar sırasında Sayın Zeyid Aslan geldiğinde ben konuyu tekrar değerlendiririm.

Şu anda, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına, Sayın Uğur Aksöz; buyurun efendim. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA UĞUR AKSÖZ (Adana) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan İçtüzük Değişiklik Teklifinin 1 inci maddesi üzerinde, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım; Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, öncelikle, üç ana noktanın altını çizmek istiyorum.

Birincisi şudur: Birkaç gün önce, Adalet ve Kalkınma Partisi, yayımladığı bir kitapta, en çok yasanın bu dönemde çıktığını ifade etti ve bunu kendisine bir övünç kaynağı, bir kıvanç kaynağı yaptı. Doğrudur, en çok yasa bu dönemde çıkmıştır. Peki, en çok yasa bu dönemde çıktığına göre ve bu dönemde biz bu İçtüzükle bu kadar çok yasa çıkardığınıza göre, o zaman bu İçtüzüğü niye değiştiriyoruz?! Demek ki, bu İçtüzük çok güzel ki, ihtiyaca cevap veriyor ki, biz bu kadar yasa çıkarmışız. Eğer bir tıkanma olsaydı, bir sıkıntı olsaydı, biz bu İçtüzük değişikliğini kabul edebilirdik. Bu, demek ki, bir mazeret değil, bunun arkasında başka şeyler aramak lazımdır. Acaba diyorum, IMF'nin istediği yasaları şu birkaç gün içinde çıkarmanın telaşı mıdır?! Eğer böyle yaparsanız, Anayasa Mahkemesinin iki kararına rağmen, bu kadar hukukçunun anlatmasına rağmen, bu kadar hukuka aykırı bu İçtüzük değişikliğini bugün geçirerseniz, elinizde ne kalır biliyor musunuz; kala kala IMF'nin aferini kalır; çünkü, Anayasa Mahkemesi ilk oturumda bunu iptal eder.

Şimdi bana arkadaşlar diyecekler ki?.. Nereden biliyorsunuz; nereden bildiğimi söyleyeyim. Bundan önceki İçtüzük değişikliği buraya geldiğinde, ben yine bu kürsüye geldim, bu İçtüzük değişikliğinin yanlış olduğunu, hukuka aykırı olduğunu ve bunun Anayasa Mahkemesinden döneceğini söyledim. Arkadaşlarım, ne biliyorsun dedi; döndükten sonra konuşuruz dedim. Şimdi benim konuşma hakkım doğdu. O gün tutanaklarda belli benim sözlerim; o gün bozulur dediğim o İçtüzük bozuldu ve geldi, karar burada. Şimdi, aynı şeyi bir daha yapıyoruz; yani, Anayasa Mahkemesi, ısrarla, bu, Anayasaya aykırı; bu değişiklik hukuka aykırı diyor iki kere; siz üçüncüyü getiriyorsunuz. Bunu anlamak mümkün değil.

Değerli arkadaşlarım, bakın, acaba diyorum, yine başka şey arıyorum; çünkü, bu İçtüzük işimizi gördüğüne göre, bu kadar yasa çıktığına göre, Anayasa Mahkemesi kararı önümüzde olduğuna göre -herkesin okuma-yazması var- bu İçtüzük, besbelli ki, bugün gitse tekrar bozulacak. Niye bozulacak, hemen size söylüyorum: Bunun için hukukçu olmaya lüzum yok değerli arkadaşlar. Önce şu maddeyi okuyalım, yani bunu sade vatandaş da anlar. Bakın, madde nasıl; "toplumsal hayatın geniş bir alanını düzenleyen kanunlar böyle görüşülür" deniliyor. Şimdi, size soruyorum, toplumsal hayatın geniş alanını düzenlemeyen kanun olur mu?! Zaten, bir kanun toplumun geniş alanını düzenler. Yani, dar alanda kısa paslaşmalar mı yapıyoruz?! Top mu oynuyoruz burada?! Hangi kanun dar alanı etkiler arkadaşlar?! Bütün yasalar toplumun geniş alanını etkiler. Buraya nasıl yazıyorsunuz "toplumsal hayatın geniş alanını düzenleyen yasalar" diye?! Bakın, saçmalık burada başlıyor. Hiç hukukçu olmaya gerek yok.

İki: "Esaslarını sistematik ve belirli bir düzen içinde gösteren yasalar..." Allah Allah!.. Sistematik ve belirli düzeni olmayan yasa olur mu ya?! Bütün yasalar sistematiktir. O zaman, bu ne?! Bu da yanlış.

Üçe geliyorum: "Bu kanunların en az 40 maddesini değiştiren" deniliyor. Yani, bizim, böyle tek tek, madde madde değil de, toptan, götürü usulü, yasaları böyle toplu toplu geçirecek şu düzenleme var ya, niye geliyormuş bu, biliyor musunuz; 40'tan fazla madde olursa, bu madde uygulanır mı! Peki, bu maddeleri kim yazıyor?! Allah yapısı mı bu kanunlar arkadaşlar?! Birbirimizi mi kandırıyoruz burada?! Kanunu biz yapıyoruz. Buraya sokmak istersem, 40 cümlede 40 madde yaparım, buraya sokarım, toptan geçiririm. Bunu hükümet de yapar, gruplar da yapar. Yani, 40 maddeyi geçerse, böyle toptan geçecek, 40'ın altındaki tek tek görüşülecek! Bu, çocuk oynacağı arkadaşlar! Bakın, gülünç oluyoruz. Hukukçulara karşı gülünç oluyoruz. Avrupa Birliği diyorsanız, oraya da gülünç oluyoruz. Böyle şey olmaz! 40 maddeyi geçerse böyle olacak!.. 40 maddeyi siz, biz yazdığımıza göre, bunun adı şikedir! Bunun adı şike! Sonu belli maç, şike değil mi? Bunun sonu belli; 40 madde... 40 cümlelik yazarım, 40 madde olur! Çok basit; ben hukukçuyum, verin bana bir madde, onu 40'a bölüvereyim, toptan geçirivereyim. Böyle, oyuncak iş olur mu arkadaşlar?! Burası, Türkiye Büyük Millet Meclisi.

Başka bir şey daha var, diyor ki: "Böyle kanun gelirse, bunu 15'erlik maddeler halinde görüşeceğiz." Ya, dünyada böyle bir komedi görülmemiş. Yani, bakın, Türk Ceza Kanunu gelecek diyelim, bunun 15 maddesini bir grup yapacağız, onu toptan geçireceğiz. İyi de, hırsızlık 2 madde, dolandırıcılık 4 madde, cinayet 6 madde; nasıl bu 15'i bir araya getireceksiniz. Yumurta ile elma bir araya gelir mi ya?! Böyle şey olur mu?!

HALUK KOÇ (Samsun) - Sayın Aksöz, 30 oluyor; önerge var.

UĞUR AKSÖZ (Devamla) - Önergeyle 30 oluyorsa, yine değişmiyor. Yani, toptancılık zihniyeti 30 da olsa değişmiyor, 15 de olsa değişmiyor. Ben bir zihniyetten bahsediyorum; böyle yasa olmaz.

Bakın, biz burada ne yapıyoruz arkadaşlar; biz burada, millet adına, her maddeyi kuyumcu titizliğiyle işliyoruz, her maddeyi milim milim inceliyoruz, önergeler veriyoruz, karşı görüşler çarpışıyor ve halkımız için, ulusumuz için güzeli, doğruyu buluyoruz. Şimdi siz ne yapıyorsunuz, hayır, her maddeye gerek yok, siz, bunu yumurta gibi doldurun sepete, 15-15 konuşun burada, 15-15, oylayın geçin. Arkadaşlar, bu komediden de öte, bu bir hukuk cinayetidir. Bakın, yarın, Anayasa Mahkemesinde bu öyle bozulacak ki, yine bugünkü tarihi unutmayın, yine çıkıp burada diyeceğim ki, "biz size söylemek-ten usandık, Anayasa Mahkemesi yazmaktan usandı. Yapmayın bunu, bu böyle olmaz."

Neticede, değerli arkadaşlarım, bu getirilen değişiklik tümüyle yanlışır ve uygun değildir. Bunu böyle yaparsanız, ben size söyleyeyim, Anayasa Mahkemesinin dışında -bir başka şey daha yapmış oluyoruz- kendimizi kandırıyoruz. Burada takıyye yapıyoruz.

Şimdi, bir şey daha söyleyeceğim, bana hak vereceksiniz. Biz her maddede, 10 dakika iktidar, 10 dakika muhalefet konuşmuyor muyuz; konuşuyoruz. Bakın, bunu düzenleyen uyanıklar ne yapmışlar: 15, 15 görüşürüz diyorlar; ama, 15 maddeye süre koymamışlar. Biz her maddede 10 dakika konuşuyor-duk ya, şimdi bu madde geçerse, biz 15 maddede yine 10 dakika konuşacağız. Aksi varsa, söylesinler. Her maddede 10 dakika konuşup, kendini anlatan, maddeyi yorumlayan arkadaşlarımız, şimdi, 15 madde üzerinde de, blok blok, bölüm bölüm görüşüleceği için 15 madde veya artırılırsa 30 madde üzerinde 10 dakika konuşacağız. 30 madde olursa ne olur biliyor musunuz? 10 dakikayı 30'a bölün bakalım, 30 saniye mi eder; her maddede 30 saniye konuşacaksınız. Yani, tamam, çok süratlisiniz, Avrupa Birliğine gideceksiniz, uzaya gideceksiniz, AKP çok hızlı da her maddede de 30 saniyeye gülerler yani.

HALİL TIRYAKİ (Kırıkkale) - Hızlı tren; tren hızlı!..

UĞUR AKSÖZ (Devamla) - O bakımdan, eğer bunu getirecekseniz, eğer hukuka inanıyor-sanız, buraya süre koyacaksınız, diyeceksiniz ki, biz her maddeyi 10 dakika görüşüyorduk; ama, bunu, 15-15, 30-30 toptancı hali gibi toptancılığa getirdik; ama, olsun, buna da, hiç değilse, o toptan maddelerde gruplar birer saat konuşur, yarımşar saat konuşur deyin ki, ben her madde üzerinde fikrimi söyleyeyim. Haa, bunun adı ne; bunun adı şudur: Adana'da -Adanalıların çoğu bilir- ekmek arası döner yaparlar; eğer döner eti kötüyse, ekmeği kalın yaparlar, araya döneri sıkıştırırlar. Bunun adı ekmek arası döner (CHP sıralarından alkışlar) yani, kaçırmak istediğiniz maddeleri 15'er, 20'şerin arasına sokup sokup toptan geçireceksiniz; ama, bunu, gören gözler görüyor; hukukçular iki kere görüyor. Sizler milletvekilisiniz, sizlerin, bunu, yakından incelemeniz lazım.

Değerli arkadaşlar, bu değişiklik, her yönüyle sakattır. Ben, bir kere daha sizleri uyarmış olayım; sonra, söylemedi demeyin; ama, bakın, şunu tekrarlıyorum...

BAŞKAN - Sayın Aksöz, şahsınız adına olan konuşma sürenizi Grup adına konuşmanız bit-tiğinde ilave edeceğim; bildireyim dedim.

UĞUR AKSÖZ (Devamla) - Yani, 5 dakikam daha mı var?

BAŞKAN - Evet.

UĞUR AKSÖZ (Devamla) - Çok teşekkür ederim, sağ olun.

FERİDUN FİKRET BALOĞLU (Antalya) - Bir daha konuşmayacağız nasıl olsa, onun için rahat rahat konuş.

UĞUR AKSÖZ (Devamla) - Peki.

Çok teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, bir de şunu söyleyeceğim; ama, bakın, bana kızmayın. Sayın Başbakan geçenlerde çıktı bir konuşma yaptı, doğru bir konuşmadı; yani, o konuşma mantıken doğrudu, dedi ki: "Kardeşim, yüzde 35'le yüzde 65 milletvekili aldım diye bana niye kıızıyorsunuz; bu yasayı ben mi yaptım?" Doğru, başkaları yaptı, Sayın Başbakan istifade etti. Evet, ama, bakın şimdi, bu yasayı siz yapıyorsunuz, biz karşıyız, bu Grup yapıyor...

NUSRET BAYRAKTAR (İstanbul) - Yarın siz istifade edersiniz.

UĞUR AKSÖZ (Devamla)- Yarın iktidar değişirse, koalisyonlar olursa, olur ya, siz 360 değil de 200 küsur, 150 küsur -bilemiyorum, Allah bilir- olursanız, bakın, bu maddeden çok sıkıntı çekersiniz, sizi perişan ederler. Recep Tayip Erdoğan Beyefendi gibi, o günkü başbakan der ki "bunu ben mi yaptım, yapmasaydınız" ve bütün kanunları 15-15, 30-30 geçirir; biz de burada üzülürüz. O bakımdan, Anayasa Mahkemesinin şu kararını hepimiz kulağımıza küpe etmeliyiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN- Sayın Aksöz, buyurun.

UĞUR AKSÖZ (Devamla)- Anayasa Mahkemesi diyor ki: "Bir hukuk formu önceden bilinebilir olmalıdır." Yani, ben, vatandaş olarak, bir eylem yaptığım zaman bana hangi hukuk normunun uygulanacağını bilmeliyim.

Şimdi, burada, böyle bir şey yok bu maddede; dikkat ettiniz mi? Bu madde önceden bilinmiyor; yani, bakın, siz, vatandaş olarak ve milletvekili olarak hangi kanunun bu maddeden dolayı toptan ve götürü geçirileceğini bilmiyorsunuz. Bu, iktidarın, daha doğrusu burada çoğunluk olan grubun keyfine bağlı; yani, iktidar, sabah uyandığında "bugün keyfim istedi, şu kanunu toptan geçireyim" derse 40 tane yazacak, "yok, CHP'ye ayıp oluyor, perakende geçireyim" derse 15 yazacak. Böyle bir keyfilik olur mu?! Bakın, hukukun temel prensibi, önceden bilinebilirliktir, önceden bilinebilirliktir. Yani, şu anda, ne siz ne biz ne Anayasa Komisyonu Başkanı ne hiç kimse, hangi kanunun bu maddeye göre geleceğini bilmiyoruz. Onu ayarlayacaklar, 40, 30, 20 gelecek. Demek ki, öngörülebilirlik yok.

İki; bakın arkadaşlar, İktüzük, bizim anayasamızdır. Yani, bir Anayasamız var, bütün ülkenin Anayasası var ve bir de bu Meclisin anayasası İktüzüktür. Bu İktüzük sadece size ait değil, buradaki bütün partileri düzenleyen, bütün milletvekillerinin haklarını koruyan bir şey. Bu İktüzükte hepimizin hakkı var, sadece bu çoğunluğun değil; çünkü, bu İktüzüğe göre biz konuşacağız, siz konuşacaksınız, yasalar görüşülecek, vesaire.

Peki, burada öyle tehlikeli bir madde var ki, bakın, aman Allahım; yani, bunu iyi hukukçular hiç görmesin. Bakın, ne deniliyor: "Özel görüşme ve oylama usulü her yasa için ayrıca tespit edilir." Hadi, buyurun bakalım! Böyle bir kanun yapma tekniği olur mu?! Yani, bu maddelere göre gelen bir yasayı vazgeçtik toptan, moptan, o ekme arası döner, madde saklama, madde kaçırma, bunlar-

dan vazgeçtik; bir de, bu çoğunluk toplanacak, diyecek ki, biz, bu maddeyi özel görüşeceğiz. Ne demek özel? Haydi, bana, bir hukukçu çıksın bakalım burada, Türkiye'de çıksın bakalım; özel görüşeceğiz ne demek, bana biri bunu anlatsın bakalım. Hangi hukuk fakültesinde anlatıyorlar bunu, özel görüşme usulünü?!

Değerli arkadaşlar, bu İttüzükte görüşme usulleri yazar; işarî oy, elektronik oylama, şu, şu, şu, madde madde yazar ve siz onun dışına çıkamazsınız. Çıkarsanız, adı hukuk olmaz ki, keyfilik olur. Haa, burada deseydiler ki arkadaşlarımız, şu sisteme göre görüşülür, tamam, itirazım yok; ama, burada ne diyor, bakın: "Özel görüşme." Yani, özel görüşme ne demek; fiskosla mı konuşacağız, yazılı kâğıtla mı konuşacağız; ne demek özel görüşme? Burada olmayan şey özel görüşmedir. Bu da, özel görüşme demek, keyfilik demektir.

İki; daha bitmedi, bakın, ucubeye bakın, hukuk ucubesine bakın: "...ve özel oylama usulü tespitine Genel Kurul yetkilidir." Vay, vay, vay, vay, maddeye bakın! Özel oylama usulünü, birisi çıkacak, diyecek ki, çoğunluktan, ben çoğunluğum, ben bunu sepete atacağım; öbürü diyecek ki, yok basket sahasına atacağım... Böyle şey olur mu ya?! Özel oylama usulünü nasıl bu kadar keyfiliğe terk edebilirsiniz. Haa, buraya yazarsanız itirazım yok; şöyle oylanır, böyle oylanır, süreler şudur, itirazı budur, tamam; ama, özel görüşme ve özel oylama dediğiniz zaman arkadaşlar, bu, keyfiliğin ta kendisidir.

Öyleyse, değerli arkadaşlar, vaktim daralıyor, tabii, bu kadar kısa süre içinde iki tane 30'ar, 40'ar sayfalık Anayasa Mahkemesi kararını, hukuk fakültesinde okutulan binlerce sayfayı size anlatacak halim yok; ama, diyorum ki, biz, olaylardan ders almak zorundayız. Hani "tarih tekerrürdür diyorlar; hiç ibret alınsaydı tekerrür mü ederdi" diyor ya şair; biz niye ibret almıyoruz? Yani, Anayasa Mahkemesi bozuyor, bir daha yazıyoruz; bozuyor, bir daha yazıyoruz. İyi de, o zaman, yeterli çoğunluğunuz var, Anayasa Mahkemesini kaldırın o zaman. Dinlemiyorsanız, onun orada ne işi var?! Haa, o oradaysa, anayasal kurum olarak duruyorsa, dinlemeye mecbursunuz, onun kararını hepimiz saygıyla karşılamaya mecburuz; çünkü, Anayasada bir hüküm var, aynen şöyle yazıyor Anayasa: "Anayasa Mahkemesinin kararları herkesi bağlar." Sizi de bağlar, bizi de bağlar. Öyleyse -toparlıyorum- gelin, yol yakinken şu düzenlemeden vazgeçin.

Bakın, ne olur... Tekrar söylüyorum, zapta geçsin diye; sizin dinlemeyeceğinizi biliyorum; çünkü, burada ne gelirse geçiyor. Geçsin, önemli değil. Sonuçta bizim dediğimiz olacak -bakın, burada söylüyorum, zapta geçiriyorum- bu da Anayasa Mahkemesinden gelecek, ben yine buraya çıkacağım, üç oldu beyler, hak oyunu üçtür, artık sıçramayın diyeceğim.

Saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Aksöz.

Şahsı adına, Manisa Milletvekili İsmail Bilen. (AK Parti sıralarından alkışlar)

İSMAİL BİLEN (Manisa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi hürmetle, saygıyla selamlıyorum.

Biraz önceki konuşmacı arkadaşımın son cümlesinden başlayarak, maddeyle ilgili düşüncelerimi sizlerle paylaşmak istiyorum.

Evet, Anayasa Mahkemesinin kararlarını hepimiz dinleyeceğiz; ama, Anayasa Mahkemesi de, yine, Anayasanın amir hükmüne göre, kanun koyucunun yerine geçmeyecek. Bunu, hepimiz de biliyoruz. Bir hukukçu olarak, Anayasa Mahkemesinin kararları herkesi, başta da kendisini bağlar, hele hele Anayasada hepimizi bağlar. Dolayısıyla, Anayasa, burada bir kural koymamıştır. Bu teklif de, Anayasa Mahkemesinin gerekçeli kararı yayınlansın, ondan sonra görüşülsün istendiği için bugüne kalmıştır.

Toptancılık anlayışı yoktur. Bakın, biraz önceki konuşmamda söyledim, bir önceki oturumda. Değerli milletvekilleri, ihtisas komisyonları, kanunların hazırlandığı mutfaklardır. Bu mutfaklarda herkes, bu Parlatentonun her bireyi -o komisyon üyesi olsun olmasın- orada, mutlaka, görüşünü komisyona beyan etme hakkına, salâhiyetine sahiptir, sadece oy verme hakkı yoktur. O komisyon üyesi arkadaşlarımız da, ihtisas komisyonu üyesi arkadaşlarım da, orada, hem reyleriyle hem de katkılarıyla kanunlara, İttüzüğe veya yapılacak değişikliğe katkı sunmaya salâhiyetlidir.

Değerli dostlar, etkin ve verimli bir çalışma sergilenmesi açısından böyle bir değişikliğe gidildiğini, biraz önce ben, Grup Başkanvekilimiz ve yine, Anayasa Komisyonu Başkanımız Sayın Kuzu, Faruk Bey, bunları teker teker izah ettiler.

Değerli dostlar, evet, her bir madde üzerinde görüşme yapıldığında, hatta ve hatta, zaman zaman muhalefetle de ittifakla, oybirliğiyle Genel Kurulun gündemine getirilen kanunlarda geceli gündüzlü çalışmamıza rağmen, 40-50 maddelik kanun tekliflerini veya tasarılarını, bir haftada, on günde, onbeş günde, mutabakat olmasına rağmen götüremedik, çıkaramadık.

HALUK KOÇ (Samsun) - Neden acaba mutabakat yok, bir sorsanıza!

İSMAİL BİLEN (Devamla) - Değerli dostlar, sadece bu, AK Partiye veya Adalet ve Kalkınma Partisine izafe edilecek bir kusur değil.

ATILLA KART (Konya) - "Değerli dostlar" olur mu? (CHP sıralarından " değerli dostlar ne" sesleri, gürültüler)

BAŞKAN - Sayın Bilen, "dostlar" ifadesinin sehven geçtiğine inanıyorum; "değerli milletvekilleri" olarak....

İSMAİL BİLEN (Devamla) - Evet, "değerli milletvekilleri" diye düzeltiyorum.

BAŞKAN- Teşekkür ederim.

İSMAİL BİLEN (Devamla) - Değerli milletvekilleri, komisyonun dışındaki katkıları, elbette Genel Kurulda da, burada paylaşma imkânı, fırsatı bulacağız. Bu içtüzük değişikliği veya teklifi, bunu engelleyici nitelikte değildir. Burada her madde hakkında konuşmak yerine, 15 veya 30 madde veya 40 madde üzerinde, birlikte, bütün hepsini kapsayacak fikir de serdedilebilir.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Malatya) - 10 dakikada mı?!

İSMAİL BİLEN (Devamla) - Bu bir mazeret değildir. Grup adına bu süre 20 dakikadır. Dolayısıyla, bu süre de, kanaatimce, yeterli bir süredir; ancak, demin de söylediğim gibi, Parlamento'nun etkin ve verimli çalışmasını sağlamak hepimizin sorumluluğu ve yükümlülüğüdür.

Sayın Araslı öğleden önce de bahsettiler. Çok pahalı bir görev görüyoruz; zamanımız çok kıymetli, çok değerli. Öyle ise, zamandan da tasarruf etmemiz gerekir. Neden kıymetli vakitlerimizi veya söyleyeceklerimizi ihtisas komisyonlarına götürmek yerine, ille Genel Kurula getiriyoruz? Kanaatim odur ki;

1.- Televizyondan canlı yayın veriliyor.

2.- Bazı arkadaşlarımız -bu, iktidar veya muhalefet partisi olsun, fark etmiyor- seçmene de vatandaşa da bir selam verme ihtiyacı, zarureti doğduğu içindir.

İSMET ATALAY (İstanbul) - Kapatın, kapatın, televizyonu da kapatın.

RAMAZAN KERİM ÖZKAN (Burdur) - Onu da kapatın.

İSMAİL BİLEN (Devamla) - Bakın, kapatılmayla ilgili böyle bir niyet, böyle bir tercih asla olmamıştır.

BAŞKAN - Sayın Bilen...

HALİL TIRYAKİ (Kırıkkale) - Kapatın, onu da kapatın.

RAMAZAN KERİM ÖZKAN (Burdur) - Vatandaş selam bekliyor.

İSMAİL BİLEN (Devamla) - Vatandaşa selam vermek elbette ki bir ihtiyaç; ama, zaman zaman bunu seçim bölgelerine gidilerek...

BAŞKAN - Sayın Bilen, lütfen, Genel Kurula hitap edin.

Sayın milletvekilleri, hatibe müdahale etmeyelim.

Buyurun.

İSMAİL BİLEN (Devamla) - Zaman zaman seçim bölgelerine gidilerek de, bu zaruret, bu ihtiyaç giderilebilir diye düşünüyorum. İlla kürsüyü, illa televizyonu kullanmak gerekmez diye düşünüyorum.

Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (AK Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

FERİDUN FİKRET BALOĞLU (Antalya) - Meclis Televizyonunu kapatın, komisyonları kapatın, Meclisi de kapatın!

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Malatya) - Bu söylediklerinize siz inanıyor musunuz?!

FERİDUN FİKRET BALOĞLU (Antalya) - Sizin 15 tane televizyonunuz var...

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, madde üzerinde 10 dakika süreyle soru-cevap işlemi gerçekleştireceğiz.

Buyurun Sayın Koç.

HALUK KOÇ (Samsun) - Sayın Başkan teşekkür ediyorum.

Ben, komisyon sıralarında Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanını temsil eden Sayın İsmail Alptekin'i daha çok zor durumda bırakmak istemediğim için -çünkü, çelişkileri ortaya çıktıkça Sayın Başkan zorlanıyorlar, onu üzmem istemiyorum- Sayın Kuzu'ya yönelmek istiyorum ve soruyu da, aracılığınızla, Sayın Kuzu'ya sormak istiyorum.

Sayın Burhan Kuzu, şimdi, 10 Nisan 2003 günü, 766 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılması Hakkında Karar, yine sizin Anayasa Komisyonunuzdan ve sizin Anayasa bilgisi denetiminizden geçerek Genel Kurula gelmişti, burada görüşülmüştü. Aynı bugün olduğu gibi, Cumhuriyet Halk Partisi sözcülerinin "bu bir hukuksal cinayettir" sözlerine rağmen "hayır, bunun Anayasaya aykırılığı yok" denilmişti tarafınızdan ve gitmişti. Hemen on gün sonra Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edildi. Bakın, elimde, tarihi, kararı ve gerekçesi var. Burada, Anayasanın 2 nci ve 87 nci maddelerine aykırılık net biçimde ortaya konuluyor ve gerekçeli raporda da belirtiliyor.

Sayın Kuzu, sorum şu: Bugünkü düzenlemenin de, aynı şekilde, sizin Anayasa süzgecinizden Anayasaya uygunluk bakımından geçtiğine hâlâ inanıyor musunuz? Bu çelişkilerinize biz ne kadar katlanacağız daha?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Koç.

Sayın Gazalci, buyurun.

MUSTAFA GAZALCI (Denizli) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bu içtüzük değişikliğiyle milletvekillerinin katılımı engelleniyor; çünkü, biliyoruz ki, grup adına ve kişisel söz alma, sınırlı arkadaşlarla oluyor; daha çok arkadaşın katılımı, bugünkü yöntemde bile, sıkıntılar yaratıyor. Böyle toptancı bir anlayış geldiğinde, halkın oyuyla seçilmiş milletvekillerinin katılımı nasıl sağlanacaktır?

Şu anda Meclisimiz, çoğunluğu iki partiden oluşan ve tek partinin iktidar olduğu bir yapıya sahip. Böyle bir yöntem -üstelik yukarıda Danışma Kurulunda oybirliği de aranmadan- tek partinin, yani, iktidarın kararıyla buraya gelecek, yine tek partinin oyuyla temel yasa olup olmadığı kararlaştırılacak. Bu, bir partinin, Mecliste çoğulculuğu engelleyerek, mutlak bir baskıcı yöntemi değil midir?

BAŞKAN - Sayın Gazalci, sorunuzu sorarsanız diğer arkadaşlara da fırsat vermiş olursunuz.

MUSTAFA GAZALCI (Denizli) - Son sorum; bitiriyorum efendim.

Bu Parlamento bir yasa yapma makinesine mi dönüştürülmek isteniyor; milletvekilleri de o makinenin bir robot kolu gibi indirilip kaldırılmak mı isteniyor?

Halktan bazı şeyler gizlensin diye mi bu değişiklikler yapılıyor?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Sayın Oral, buyurun.

V. HAŞİM ORAL (Denizli) - Teşekkür ederim, sağ olun.

Sayın Başkanım, Sayın Başkanvekilim; ben, sizin, demokrat kimliğinizle ve şu ana kadarki Meclis oturumlarındaki tutumunuz ile bu yeni gelişmenin çok bağdaşmadığını düşünüyorum.

Bir insan olarak soruyorum. Bunu reddedersiniz etmezsiniz; ama... Gerçekten bunu çok demokratik buluyor musunuz? İlk sorum bu.

İkinci sorum: Demin AKP'li bir milletvekili arkadaşım "Meclisin mutfağı komisyonlardır" dedi. Komisyonlardaki tutum da belli olduğuna göre, yani, demokrasi anlayışımızın, özellikle ter-cihlerimizin birbiriyle bağdaşmadığını, örtüşmediğini gözeterek -yani, bir tarafta Adalet ve Kalkın-ma Partisi, bir tarafta Cumhuriyet Halk Partisi, taban tabana iki zıt parti- bunlar hasbelkader uzlaş-malarına rağmen, Mecliste, halkın gözü önünde -çünkü, komisyonlar halkın gözü önünde de değil-yapılacak demokratik çalışmanın acaba Türkiye'nin demokrasisine katkısını siz bu gelişmeyle, bu yeni çarpık önelemlerle engellemiş olmayacak mısınız?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN- Teşekkür ederim Sayın Oral.

Sayın Kuzu ve Sayın Alptekin, buyurun efendim.

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul)- Sayın Başkan, Sayın Koç'un sorusu... Evet, 10 Nisan 2003'te bu bizim önümüze geldi. Anayasa Mahkemesinin kararı var. Daha önce de bir kararı var; yani, yeni bir karar değil.

Tabii, Anayasa Mahkemesinin kararları, elbette ki hepimizi bağlar; ama, hepimizi bağlamış olması, bu kararların mutlak ve nas anlamında doğru olduğunu göstermez Sayın Koç. Yani, hukukta, siyaset biliminde elastikiyet vardır, tıptaki gibi değildir; teşhis koymalarda bile farklılık vardır, biliyorsunuz.

Anayasa Mahkemesi, yürütmeyi durdurma -mesela- yetkisi olmadığını 10 kez ifade etti. Bütün kararlar elimde var. Böyle bir yetki, Anayasa Mahkemesi, bana vermemiştir diyor, böyle bir yetki kanunda yoktur diyor. Efendim, Deniz Gezmiş asılıyor; ortada kanun var, durdurulması gerekir diyelim prensip olarak asılmaması bakımından -öyle düşünüyoruz da; çünkü, daha sonra geriye dönüş olmaz- yoktu, ne yapayım diyor. Özelleştirme gündeme geldi, vardır dedi, hâlâ buna devam ediyor. Yani, bunu şunun için söylüyorum: 10 karardan sonra Anayasa mı değişti, kanun mu değiş-ti de Anayasa Mahkemesi yürütmeyi durdurmaya yetkim vardır noktasına gelebildi?!

Demek ki, Anayasa Mahkemesinin ya da bir başka mahkemenin kararlarını biz sonuç olarak bağlayıcı olduğunu düşünürüz, gerekçelerini dikkate alarak bir yeni metin getirebiliriz. Yani, bu getirdiğimiz metin Anayasaya aykırı mı değil mi, ben onu bilemem. Zaten bilsem, bile bile getir-mem. Bir arayış içerisindeyim, hepimiz öyle.

Şimdi, yeni getirilen metin, önergelerle... O karar yayınlandığı için, Anayasa Mahkemesinin kararını dikkate alarak, mümkün olduğu kadarıyla uyduğumuzu düşünerek -bunu samimi olarak söylüyorum- bir metin getiriyoruz. Yani, bunun iptal edilmiş olması, bundan sonra iptal edilmiş ol-ması, bu ihtiyacı yine gidermez.

Bütün mesele şu: "Temel kanun", "kapsamlı kanun" nedir diye, bunun bir tanımı, hakikaten, yok hukukta. Anayasa Mahkemesi göreceli bir yaklaşımda bulunmuş -tam tanım değil; ama -yani, şöyle şöyle olan, filan diye bir şey söylüyor, buna uymaya çalışıyoruz; ama, bu da ne kadar doğrudur...

O bakımdan, bence, sosyal dallarda ve özellikle hukuk alanında, mutlaka bu doğrudur diyemiyoruz. Yani, o yüzden, bunu bile bile, Anayasaya aykırılığı şeklinde, bile bile buraya getir-mem -benim samimi ifadem- mümkün olmaz. Yani, bunun çok hoş bir yöntem olmadığını, zaten, konuşmamda birçok kez söyledim. Dünyada bunun çok örnekleri var. Bu bir anlamda, arızî belki bir durumdur; yani, çok darda kaldığı zaman kullanılabilecek bir durumdur.

Kaldı ki, biz buna gitmek zorunda da değiliz; yani, ille de bu yöntemle gideceğiz diye bir şey de yok. Bulunabilir; kullanmazsın. Eski dönemlerde de, mesela, 20 nci ve 21 inci Dönemlerde de bu yöntemle pek gidilmemiş; yani, bir iki kez gitmişler. Yani, hüküm var; ama, kullanılmamış. İlle de çok sık kullanılacak diye bir kaide yok. Bunu da özellikle belirtmek istiyorum.

Şimdi, Sayın Gazalacı "milletvekillerinin katılımı engelleniyor, sınırlı katılım var" diyor. Evet, bir sınırlı katılım olduğu doğru. Engelleme lafı belki doğru değil; ama, sınırlı katılım doğru. İki parçalı parlamentoda, belki bunu savunması daha zor; ama, çokparçalı bir modelde daha da ihtiyaç doğan bir yöntem. Birazdan önerge okunduğu zaman da görülecek; maddelerin görüşülmesi, prensip olarak engellenmiyor. Belki, bölüme ağırlık veriliyor; ama, madde hakkında önerge verilmesi engellenmiyor. Konuşma sırası, süre olarak biraz kısıtlanabiliyor; ama, diyelim ki, soru-cevap süresi daha bir artırılıyor eskiye göre.

Zaten, aynısını getirirsek madde görüşmesinin, istisna koymanın bir anlamı kalmaz. Yani, bunun farklı olduğunu, nasıl başka türlü göstereceksiniz. Şimdi, en çok 30 madde diyor bölümlerin oluşmasında. Bu, 5 madde de olabilir, 15 madde de olabilir. Yani, ilgili maddeleri bir yerde kesersiniz, ilgisiz maddeyi başka bir bölüme aktarabilirsiniz. Uygulamada kimi zorluklar çıkabilir; ama, zannediyorum, zaman içerisinde bu da yerleşir diye düşünüyorum.

Bana başka soru yok.

Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Kuzu.

Sayın Alptekin, çok kısa bir süremiz kaldı...

TBMM BAŞKANVEKİLİ İSMAİL ALPTEKİN (Ankara) - Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; Sayın Oral'ın sorusu, tabii ki, kendisinin de ifade ettiği gibi, kişisel bir düşüncüyü ifade eden bir soru. Benim siyasî hayatımda, bugüne kadar düşündüğüm, savunduğum, ortaya koyduğum fikirlerimde bugün de aynı noktadayım. Elbetteki, parlamenter siyasî çalışmalarda, bu Parlamentoda, milletvekillerinin en geniş bir şekilde bu kürsüde düşüncelerini ifade etmeleri, bizim anlayışımızın gereği. Bu noktada zaten tatbikatımız da budur. Ancak, bu içtüzük teklifi, Başkanlığın da bir teklifi olmadığı için, bizim bu konuda çok fazla bir yorum yapma hakkımız da yok, imkânımız da yok. Dolayısıyla, benim düşüncelerimde bir değişiklik yoktur.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Alptekin.

Sayın milletvekilleri, madde üzerinde 1 önerge vardır; önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 161 sıra sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılması Hakkında İçtüzük Teklifinin 1 inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Salih Kapusuz
Ankara

İsmail Bilen
Manisa

Mücahit Daloğlu
Erzurum

Alaettin Güven
Kütahya

İrfan Gündüz
İstanbul

Madde 1. - 5.3.1973 tarihli ve 584 karar numaralı Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünün Anayasa Mahkemesince iptal edilen 91 inci maddesi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

"Temel Kanunlar

Madde 91. - a) Bir hukuk dalını sistematik olarak bütünüyle veya kapsamlı olarak değiştirecek biçimde genel ilkeleri içermesi; kişisel veya toplumsal yaşamın büyük bir bölümünü ilgilendirmesi; kendi alanındaki özel kanunların dayandığı temel kavramları göstermesi, özel kanunlar arasında uygulamada ahenk sağlaması, düzenlediği alan yönünden bütünlüğünün ve maddeler arasındaki bağ-

lantıların korunması zorunluluğunun bulunması; önceki yasalaşma evrelerinde de özel görüşme ve oylama usulüne bağlı tutulması gibi özellikleri taşıyan kanunları ve İçtüzüğü bütünüyle veya kapsamlı olarak değiştiren veya yürürlüğe koyan tasarı veya tekliflerin Genel Kurulda bölümler halinde görüşülmesine ve her bölümün en çok otuz maddeyi geçmemek kaydıyla hangi maddelerden oluşacağına hükümetin, esas komisyonun veya grupların teklifi, Danışma Kurulunun oybirliği ile önerisi üzerine Genel Kurulca karar verilebilir. Bu takdirde bölümler, maddeler okunmaksızın maddenin görüşülmesindeki usule göre ayrı ayrı görüşülür ve bölümdeki maddeler ayrı ayrı oylanır.

Milletvekilleri, esas komisyon veya hükümet değişiklik önerileri verebilir. Milletvekilleri tarafından, Anayasaya aykırılık önerileri dahil her madde için iki önerge verilebilir.

Bölümler üzerindeki soru-cevap süresi onbeş dakika ile sınırlıdır.

81 inci maddenin diğer hükümleri saklıdır.

b) Danışma Kurulunda oybirliği sağlanamaması halinde siyasi parti gruplarının önerisi üzerine de (a) bendinde belirtilen yasama yönteminin uygulanmasına Genel Kurulca karar verilebilir."

HALUK KOÇ (Samsun) - Sayın Başkan, 500 kelimeyi geçen bir önerge, 517 kelimedir; işleme koyamazsınız İçtüzük gereği.

Gerekirse sayılsın tekrar.

BAŞKAN - Sayın Koç, ilgili arkadaşlara, sizin ifadenizden sonra sordum...

HALUK KOÇ (Samsun) - Efendim, ben de 517 kelime saydım. Yanlış bir iş yapıyorsunuz; İçtüzüğe aykırı; 500 kelimeyi geçemez.

Sayın Başkanım, ara verin sayın, 517 kelimedir.

BAŞKAN - Sayın Koç, arkadaşlara sordum...

HALUK KOÇ (Samsun) - Efendim, yanlış bir iş yapmamanız için uyarıyorum sizi.

BAŞKAN - Müsaade ederseniz, bir Grup Başkanvekili olarak tabii ki önergelerin fotokopilerini size takdim ediyorlar, siz onu inceliyorsunuz...

HALUK KOÇ (Samsun) - Efendim, bir sayın; 5 dakika ara verin, düzeltin önergeyi.

BAŞKAN - Müsaade eder misiniz; başka bir şey diyeceğim ben müsaade ederseniz.

Sayın yetkili arkadaşlarımıza sordum onlar "geçmiyor" dediler. Şu anda...

HALUK KOÇ (Samsun) - Efendim, ben de saydım, geçiyor.

BAŞKAN - Efendim, müsaade ederseniz ben cümlemi tamamlayayım.

Şu anda kısa bir ara vereceğim, bu dediğiniz hususu tetkik ettireceğim tekraren; eğer böyle bir şey varsa, gereken şeyleri çıkarıp ona göre işlem yapacağım.

Sayın milletvekilleri, Birleşime 5 dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 15.55

ÜÇÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 16.08****BAŞKAN: Başkanvekili Nevzat PAKDİL****KÂTİP ÜYELER: Bayram ÖZÇELİK (Burdur), Yaşar TÜZÜN (Bilecik)**

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 122 nci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

161 sıra sayılı İçtüzük Teklifinin görüşmelerine kaldığımız yerden devam ediyoruz.

V. -KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**

2.- *Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Ankara Milletvekilleri Salih Kapusuz ve Haluk İpek, Bursa Milletvekili Faruk Çelik, Hatay Milletvekili Sadullah Ergin ile Ordu Milletvekili Eyüp Fatsa'nın; Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılması Hakkında İçtüzük Teklifi ve Anayasa Komisyonu Raporu (2/140) (S.Sayısı: 161) (Devam)*

BAŞKAN - Komisyon?.. Yerinde.

Başkanlık Temsilcisi?.. Yerinde.

1 inci madde üzerinde verilen önergede kalmıştık.

Önerge üzerindeki gerekli işlemler yapılmıştır.

Komisyon önergeye katılıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul) - Takdire bırakıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Başkanlık Temsilcisi?

TBMM BAŞKANVEKİLİ İSMAİL ALPTEKİN (Ankara) - Katılıyoruz efendim.

BAŞKAN - Katılıyorsunuz.

Sayın Kapusuz, önerge hakkında konuşacaksınız; buyurun.

HALUK KOÇ (Samsun) - Sayın Başkan, hangi bölümleri çıkarttınız?

BAŞKAN - Tutanağı size de gönderdik Sayın Koç.

HALUK KOÇ (Samsun) - Tamam da, belirtin; benim doğruluğum anlaşılсын.

BAŞKAN - Gerekli düzenleme tutanağa yansımıştır.

HALUK KOÇ (Samsun) - 500 kelimedenden fazlaydı, iki paragraf çıkarılmış; bilgisi olsun arkadaşlarımızın; boşuna bir muhalefet gayretkeşliği olarak görülmesin.

BAŞKAN - Sayın Kapusuz'u dinleyelim.

Sayın Kapusuz, buyurun.

SALİH KAPUSUZ (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarımız; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, İçtüzükte yapılan bir değişiklik: Yasama Meclisinde milletvekillerinin tartışmasında, farklı düşüncelerin, farklı iddiaların ve yaklaşımların olmasını doğal karşılıyoruz. Ancak, bunları yaparken, geçmişteki konuşmalara, geçmişteki uygulamalara atıfta bulunarak, onlardan güç almaya kalkmak, onları dayanak olarak kabul etmeyi, doğrusu, ben kabullenmiyorum.

Evet, düşünceniz neyse, onu getirir orta yere koyarsınız, savunursunuz. Geçmişte falan başkan bunu söyledi, falan konuşmacı şunu söyledi gibi bir gerekçeye ihtiyacımız olmadığı kanaatini taşıdığımızı ifade etmek istiyorum.

Yapmak istediğimiz nedir; yasama hukukunda, özel yasama yöntemleri -ki, bununla ilgili olarak çok açık bir şeyi ifade etmenin yeri burasıdır diye düşünüyorum- sadece Türkiye'de değil, dünyada uygulanan bir yöntemdir; ki, bizde de uygulandı.

Şimdi, inşallah aramızdan ayrılmamıştır değerli konuşmacı arkadaşlarımız, birkaç hususu sizlerle paylaşmak istiyorum. Evet, 20 nci Dönem Birinci Yasama Yılında bu konu gündeme getirilmiş; bu gündeme taşındığında, birkaç isim burada çok öne çıktığı için, gerekçe olarak göstermek açısından değil, değerli milletvekili arkadaşlarımızın konuyu daha iyi anlamaları açısından ifade etmek istiyorum ki, o dönemde, Anavatan Partisi Grup Başkanvekili Sayın Uğur Aksöz var, Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekili Sayın Oya Araslı var. Şimdi, kendi gerekçesi olarak Sayın Araslı şunu söylüyor, diyor ki: "Bizim o zamanki kabul ettiğimiz metin var ya, o metini siz tetkik etmemişsiniz."

Değerli arkadaşlar, ben, 2001 yılına kadar bu düzenlemenin uygulamasını burada yapan bir arkadaşınızdım. Dolayısıyla, eğer -bir düzenleme yapılıyor- sizin yaptığınız düzenleme doğru, benim yaptığım düzenleme yanlış olarak bir gerekçeye getirir dayamak isterseniz, bu fevkalade hatalı olur. O zaman kabul edilen nedir; o zaman kabul edilen, evet, temel yasa olmalı, temel yasa uygulanmalı; ancak, ne olmalı; sadece ve sadece şu olmalı; nedir o; oybirliği olmalı. Evet, o gün için kural olarak oybirliği kullanılmış olabilir; ama, daha sonraki süreçte, iki kez Anayasa Mahkemesi iptal etmiş, bu iptal sırasında birtakım tespitler yapmış. Bizim yapmış olduğumuz da, Anayasa Mahkemesinin yapmış olduğu tespitleri bugünkü İltüzüğe yerleştirmek; oradaki boşluğu doldurmak istiyoruz.

Peki, biz ne yapıyoruz; değerli arkadaşımızın birisi "yasayı bugün getirdiniz, 12 saat geçmeden de önerge veriyorsunuz" falan dediler. Değerli arkadaşlar, lütfen dikkat buyurun; biz, bu teklifi, 27.5.2003 tarihinde teklif olarak vermişiz; bunu Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı komisyona havale etmiş; komisyon da 29.5.2003'te bunu rapor haline getirmiş, görüşmüş, Genel Kurulun gündemine girmiş; yaklaşık iki yıldır... Peki, onunla ilgili, bugün, bir düzenleme yapılıyor. Niye, peki, biz bu önergeyi verdik? Konuşmacı arkadaşlarımız da söylediler, ben de tekrar ediyorum; Anayasa Mahkemesi, gerekçeli kararını, maalesef, kararla birlikte yayımlaması gerekirken yayımlamıyor. Aslında, Anayasa açıktır; karar, gerekçesiyle birlikte yayımlanır; ama, maalesef, biz bir hata yaparsak düzeltmenin yolu mümkün; yargının hatasını, eğer hata varsa -ki, uymak mecburiyetinde olduğumuz karar için şunu söylemek istiyorum- Anayasa Mahkemesinin hatasını kim düzelterek; yok bir müessese. Dolayısıyla, Anayasa Mahkemesi kararını bekledik; gerekçeli karar yayımlandı, önergemize de, o kararda zikredilen bütün hususları koyduk arkadaşlar.

OYA ARASLI (Ankara) - Karar yayımlandıktan sonra koydunuz.

SALİH KAPUSUZ (Devamla)- Sonra, burada, arkadaşlarımız, milletvekillerimizin sözünü kestiğimiz, komisyonlara veyahut da çalışma sisteminde arkadaşlarımızın katılımlarını engellediğimiz gibi birtakım değerlendirmeleri, benim tasvip edip, kabul etmem mümkün değil. Her seviyede bu katılım söz konusudur.

Değerli arkadaşlar, bizde yasama sistemi şu şekilde işliyor: Bir tasarı veyahut da teklif, Meclis Başkanlığına veriliyor, ilgili ihtisas komisyonuna gönderiliyor; komisyon, direkt görüşebildiği gibi, gündemine alıyor, isterse altkomisyona gönderiyor, altkomisyondan tekrar üstkomisyona geliyor, üstkomisyonda çalışmalar şekilleniyor, komisyon raporuyla birlikte Genel Kurula geliyor. Genel Kurulda da, bu çalışmaların her seviyesine katılım sağlanmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kapusuz, konuşmanızı tamamlar mısınız.

Buyurun.

SALİH KAPUSUZ (Devamla) - Sadece değişen nedir dersenez, zaten, bir ihtiyaçtan doğan temel yasa kavramı, her yasa için kullanılacak bir yöntem değildir. Temel yasa kavramı belirlenmiştir. Burada, ihtilafa düşülen bir husus oldu, geçmişte tarif olmadığı söylendi; ama, Anayasa Mahkemesi kendisine göre bir tarif koydu. Biz, bu önergemize, Anayasa Mahkemesinin tarifini olduğu gibi koyduk; maddelerde önerge verilmesini getirdik; aynı şekilde, önceden belirlenmiş yöntem -ki, buraya gelince bir yöntem belli olmayacak- bir yöntem belli olmayacak- bir temel yasa Danışma Kuruluna götürülecek, Danışma Kurulunda mutabakat sağlanırsa, buradaki yöneme göre getirilip görüşülecek. Şayet Danışma Kurulunda mutabakat sağlanmazsa, o takdirde, aynı yöntem, Genel Kurulun oyuna müracaat edilecek. Genel Kurul kabul ederse, ondan sonra, o yasa, temel yasa şeklinde, özel yöntemle görüşülecek; yani, belirsiz hiçbir şey yoktur. Kural, önceden bellidir. Bir temel yasa, İçtüzüğümüze göre nasıl görüşülecekse, hepsi burada tatad edilmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kapusuz, lütfen konuşmanızı tamamlar mısınız.

Buyurun.

SALİH KAPUSUZ (Devamla) - Evet, tamamlıyorum Sayın Başkanım. Yalnız, özel bir konu olduğu için, bir de, maddenin -biraz önce söylediğim gibi- metni değiştiğinden dolayı, neyi getirip getirmediği hususunu arkadaşlarımızla paylaşıyorum.

Biz, bu teklifimizdeki önerimize ilave olarak şunu koyduk: Evet, getirdik buraya, tanım koyduk, nasıl görüşüleceğini netleştirdik. Dolayısıyla, Anayasa Mahkemesinin zikretmiş olduğu, ifade etmiş olduğu, iptal gerekçesi olarak ortaya koymuş olduğu her hususu buradaki metne koyduk. Dolayısıyla, bundan sonrası için, Anayasa Mahkememizin, bunu iptal gerekçesi olarak bir şey bulacağı kanaatini taşımadığım gibi, bu yöntemin, her yasa için değil, ancak temel yasalar için belirlenmiş, tüm temel yasalar için uygulanacak bir yöntem olduğunu ifade ediyor, hepinize saygılar sunuyorum. (AK Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Kapusuz.

HALUK KOÇ (Samsun) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Koç, ne anlamda söz istiyorsunuz?

HALUK KOÇ (Samsun) - Sayın Başkan, verilen bu önerge, yeni bir madde ihdası gibi algılanıyor. Bu konuda bir usul tartışması açılmasını talep ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Koç, bu hususta yeni bir madde ihdası söz konusu değil...

HALUK KOÇ (Samsun) - Size göre değil...

BAŞKAN - ...çünkü, temel kanun anlamında, komisyon metninde var, aynı metin geçerli. Bununla ilgili olarak pek çok işlem yapıldı.

HALUK KOÇ (Samsun) - Sayın Başkan, 63'e göre bir usul tartışması...

BAŞKAN - Fakat, görüşünüzü ifade etmek üzere, size söz vereceğim. 69 uncu maddeye göre, bir açıklama yapmak için, görüşünüzü açıklamak üzere size söz vereceğim.

Buyurun Sayın Koç.

HALUK KOÇ (Samsun) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu ve şahsım adına, saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlarım, değişik tartışma boyutları gündeme geliyor. Değerli Grup Başkanvekili arkadaşım, bundan dört yıl önce, üç yıl önce bu kürsülerden söylenen ve tutanaklara geçen sözlerin burada yinelenmesinden çok hoşnut olmadığımı söyledi.

SALİH KAPUSUZ (Ankara) - Hepsi isabetli onların.

HALUK KOÇ (Devamla) - Hiç olmazsa ben öyle anladım. Bundan alınmamak gerekiyor Sayın Kapusuz.

SALİH KAPUSUZ(Ankara) - Hayır, hiç endişemiz yok.

HALUK KOÇ (Devamla) - O zamanki siyasî konumunuz gereği birçok şeyi ifade etmişsiniz bu kürsülerden. Şimdi, bunlar, siz iktidarda iken sizin bazı uygulamalarınız karşısında muhalefet tarafından dile getirildiğinde, bundan hiç şikâyet etmemeniz gerekiyor. Tutanaklarda çok iz bırakmışınız Sayın Kapusuz.

SALİH KAPUSUZ (Ankara) - Hayır, hayır...

HALUK KOÇ (Devamla) - O kadar çok iz var ki ve şimdi bu adımları atarken yaşadığınız çelişkiler muhalefet tarafından dile getirildiğinde, biraz bunun mahcubiyeti oluyor herhalde, bunu da anlayışla karşılamak mümkün.

Değerli arkadaşlarım, bakın, şimdi getirilen önerge özensiz hazırlanmış bir önerge. Burada dikkatli bakınca, bunun 500 kelimeyi geçtiği ifade edildiğinde, hemen tepki gösterildi; hayır efendim, şudur budur... Sayın Başkan bu uyarıyı dikkate aldı -kendisine teşekkür ediyorum- ve sayıldı; sadece gerekçesi 470 kelime çıktı. Yani, bir şey söylediğimiz zaman bunun bir karşılığı oluyor, bir değerlendirilmesi lazım. Hemen peşinen, biz bunu verdik, bu şekilde yapılacak; hiç itiraz yok...

SALİH KAPUSUZ (Ankara) - Hayır, öyle bir şey yok Sayın Başkan.

HALUK KOÇ (Devamla) - Bu yanlış bir uygulama; siz de yanlışınızı kabul ediyorsunuz.

SALİH KAPUSUZ (Ankara) - Yanlış yok; neyse, söyleyin.

HALUK KOÇ (Devamla) - Efendim, yanlış yok değil, yanlış var. Var ki, burada, bakın...

SALİH KAPUSUZ (Ankara) - Size göre.

HALUK KOÇ (Devamla) - Ben, konudan haberi olmayan değerli İktidar Partisi milletvekili arkadaşlarıma seslenmek istiyorum...

SALİH KAPUSUZ (Ankara) - Sayın Başkan, bakınız...

HALUK KOÇ (Devamla) - Demek ki, uyarılarımız doğruymuş ki, bu kadar paragraf buradan çıkarıldı. Biraz özen Sayın Kapusuz, biraz özen! Bunları söylemek hata mı?!

Değerli arkadaşlarım, bu Meclisin, bugün, son bir aydır bu şekilde zıtlaşan bir çalışma ortamına gelmesinin sebebini, ben bu kürsüde, salı günkü danışma kurulunda anlaşma olmayınca, İktidar Partisinin grup önerisi aleyhinde aldığım sözlerde dile getirdim, lütfen, özeleştiriyi yapın dedim. Lütfen, hükümet, Grup ve Genel Merkeziniz arasındaki koordinasyonsuzluğu -sizi ne ilgilendiriyor diyemezsiniz; çünkü, Meclisi ilgilendiriyor- buradaki eşgüdümsüzlüğü dile getirdim. Bunun için, ben eleştiri yaparım ama, sizlerin de özeleştiriyi yapması gerekir diye söyledim. Sivil havacılıkla ilgili kanunda Cumhuriyet Halk Partisinin çok yaratıcı fikirleri yoktu. Bu kanun çabucak görüşülüp geçecekti. Hâkimler ve Savcılar Kanununda, özlük hakları ve mülakatlar dışında, Cumhuriyet Halk Partisinin çok fazla bir itirazı yoktu. Bu Meclisin, bu gündemle, bu şekilde kilitlenmesinin sebebi, dün bana yönelttiğiniz suçlamalarda, ben ve Cumhuriyet Halk Partisi değil; lütfen, biraz da, bu değerlendirmenin sebebini kendinizde arayın.

Değerli arkadaşlarım, bunun ceremesini, burada çok süslü tümcelerle dile getiren arkadaşlarımız, Meclisin zamanının çok kıymetli olduğunu, vatanın, milletin sosyal boyutlarda birçok beklentisi olduğunu... Niye getirmediğiniz bugüne kadar Özürlüler Yasasını? Niye getirmediğiniz? Niye getirmediğiniz?

Değerli arkadaşlarım, şimdi, bunu söylediğiniz zaman...

SALİH KAPUSUZ (Ankara) - Başkanım, boş mu kaldı bu Meclis; hep çalıştı.

HALUK KOÇ (Devamla) - Efendim, siz konuştunuz, ben sizi dinledim. Lütfen, Sayın Kapusuz...

ÜNAL KACIR (İstanbul) - İyi de, şimdi niçin söz aldınız, onu anlayamadım?

HALUK KOÇ (Devamla) - Ünal Bey, yine mi siz?.. Yine mi siz?.. Yine mi siz?..

ÜNAL KACIR (İstanbul) - Evet, yine ben! Niçin söz aldınız, anlayamadım. (CHP sıralarından ayağa kalkmalar, gürültüler)

HALİL TİRYAKİ (Kırıkkale) - Otur oturduğun yerde!

BAŞKAN - Sayın Tiryaki... Sayın Tiryaki...

ÜNAL KACIR (İstanbul) - Sayın Başkan, 69'u okudum, yok böyle bir şey.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Malatya) - Her şeye cevap mı vereceksin ya! Otur, otur yerine!

BAŞKAN - Sayın Aslanoğlu, lütfen, oturunuz... Sayın Aslanoğlu...

HALİL TİRYAKİ (Kırıkkale) - Sen buradan zor gidersin! Bak, adam gibi otur yerinde! Terbiyesiz adam!

BAŞKAN - Sayın Tiryaki...

Saygıdeğer arkadaşlarım, lütfen yerinize oturur musunuz...

Sayın Koç, devam edelim; buyurun efendim.

Arkadaşlar, lütfen hatibi dinleyelim.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Malatya) - Sen de kalk konuş!

BAŞKAN - Sayın Aslanoğlu, lütfen, istirahat ederim... Lütfen...

HALUK KOÇ (Devamla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri... (Gürültüler)

BAŞKAN - Sayın Koç, lütfen devam ediniz.

HALUK KOÇ (Devamla) - Eğer bu gerginliğin yaşanmasında benim payım varsa, özür diliyorum; eğer yoksa, olanlar varsa, onların da dilemesini bekliyorum.

Değerli arkadaşlarım, şimdi, bakın, İçtüzük, değişiklik önergeleri hakkında, 87 nci maddede çok açık bir hüküm getiriyor.

Lütfen, açarsanız, 55 inci sayfada, 87 nci maddenin son paragrafında "Görüşülmekte olan tasarı veya teklife konu kanunun, komisyon metninde bulunmayan, ancak tasarı veya teklif ile çok yakın ilgisi bulunan..."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Koç, sürenizi, ihtilaf konuları da dahil olmak üzere uzattım. Lütfen konuşmanızı tamamlayınız.

Buyurun.

HALUK KOÇ (Devamla) - "Görüşülmekte olan tasarı veya teklife konu kanunun, komisyon metninde bulunmayan, ancak tasarı veya teklif ile çok yakın ilgisi bulunan bir maddesinin değiştirilmesini isteyen ve komisyonun salt çoğunlukla katıldığı önergeler üzerinde yeni bir madde olarak görüşme açılır."

Değerli arkadaşlarım, bu, bu kapsamda değerlendirilebilecek bir olaydır. Bütünüyle, fazlasıyla bile, iki paragraf fazlasıyla bile yeni bir madde olarak yerini almaktadır; yani, daha komisyondan çıkmış tek maddelik kanunda dahi, tek maddelik -kanun demeyelim- bir İçtüzük değişiklik teklifinde dahi, burada yaptığımız değişiklik teklifinin tümüyle yeniden ele alınmasını öngören üç sayfalık bir önerge veriliyor!

Değerli arkadaşlarım, lütfen... Ben, Sayın Başkandan istirahat ediyorum, İçtüzüğün 87 nci maddesi uyarınca, son paragrafında belirtildiği usulde, komisyon salt çoğunluğunu sağlasın Sayın Başkan ve ondan sonra, 87 nci maddenin son paragrafında ele alındığı üzere, bu değişiklik önergesinin gündeme getirilmesini, değerlendirilmesini talep ediyorum. Bu, en doğal, İçtüzükten gelen hakkımızdır ve sizi de, İçtüzük hatası yapmamanız için bir uyarma fırsatıdır.

Dikkatiniz için teşekkür ediyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Koç.

Saygıdeğer milletvekili arkadaşlarım, bir hususu dikkatlerinize arz etmek istiyorum; hatiplerin konuşmasını beğenirsiniz beğenmezsiniz, olabilir, hoşunuza gidebilir gitmeyebilir, bunlar normaldir. Zaman zaman, irade içinde veya iradesi dışında, birkısım arkadaşlarımız -her iki gruptan da ifadelerde bulunuyorlar konuşan hatibe. Yalnız, birkısım milletvekili arkadaşlarımızın, böyle, ayağa kalkarak, başka bir grubun üstüne doğru gitmeleri falan hiç yakışık alan bir davranış değildir. Bu arkadaşlarımızı uyarıyorum. (AK Parti sıralarından alkışlar)

Lütfen...(CHP sıralarından gürültüler)

HALİL TİRYAKİ (Kırıkkale) - Öbür arkadaşı da uyarın ama Sayın Başkan, laf atanı da uyarın; onu niye uyarıyorsunuz?!

BAŞKAN - Saygıdeğer arkadaşlarım, bakınız, dikkat ederseniz, ben burada hiçbir şeyden bahsetmedim; sadece, bir eylemi, bir fiili gerçekleştiren arkadaşlardan bahsettim. Niçin tepki gösteriliyor buna?! Kim yapıyorsa bunu, o arkadaşlarıma diyorum ki, lütfen, tepkilerinizi, medenî usuller, içtüzük hükümleri çerçevesinde gerçekleştirin; kalkıp, başkasının kürsüsüne doğru yürüyerek, sıralarına doğru yürüyerek; böyle bir usul falan yok, istirham ediyorum...

MEHMET SEMERCİ (Aydın) - O tarafa bakarak konuşun Sayın Başkan.

BAŞKAN - O tarafa bakarak konuşayım: Böyle bir usul ve esas yok; size de bakarak konuşayım...

Saygıdeğer milletvekili arkadaşlarım, Sayın Koç'un konuşmalarını dinledim. Teklif, 91 inci maddenin düzenlenmesiyle ilgilidir, bunu amirdir ve böyle bir teklif verilmiştir milletvekilleri tarafından. Bu önergede de, verilen bu teklifle ilgili olarak bir düzeltme söz konusudur. Dolayısıyla, burada, yeniden bir madde ihdası söz konusu değildir. Eğer yeniden bir madde ihdası söz konusu olsaydı, komisyonun salt çoğunlukla buna katılıp katılmadığını tabî ki arayacaktım; bunu, bilgilerinize arz ediyorum.

Şimdi, önergeyi oylarınıza sunuyorum...

HALUK KOÇ (Samsun) - Karar yetersayısı istiyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN - Tamam Sayın Koç, karar yetersayısını arayacağım.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

Sayın milletvekilleri, karar yetersayısı yoktur; birleşime 5 dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 16.26

DÖRDÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 16.32****BAŞKAN: Başkanvekili Nevzat PAKDİL****KÂTİP ÜYELER: Bayram ÖZÇELİK (Burdur), Yaşar TÜZÜN (Bilecik)**

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 122 nci Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

161 sıra sayılı İçtüzük teklifinin görüşmelerine kaldığımız yerden devam ediyoruz.

V. -KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**

2.- *Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Ankara Milletvekilleri Salih Kapusuz ve Haluk İpek, Bursa Milletvekili Faruk Çelik, Hatay Milletvekili Sadullah Ergin ile Ordu Milletvekili Eyüp Fatsa'nın; Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılması Hakkında İçtüzük Teklifi ve Anayasa Komisyonu Raporu (2/140) (S.Sayısı: 161) (Devam)*

BAŞKAN - Komisyon?.. Yerinde.

Başkanlık Temsilcisi?.. Yerinde.

Teklifin 1 inci maddesi üzerinde verilen önerenin oylanmasında karar yetersayısı bulunamamıştır.

Önergeyi yeniden oylarınıza sunacağım ve karar yetersayısını arayacağım.

Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge istikametinde maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2 nci maddeyi okutuyorum...

OYA ARASLI (Ankara) - Sayın Başkan, sözlerimin yanlış anlaşılması nedeniyle söz talep etmiştim.

BAŞKAN - Sayın Özçelik, bir dakika...

Sayın Araslı, tutanakları getirttim. Tutanaklarda Sayın Kapusuz'un geçen ifadesini aynen okuyorum...

HALUK KOÇ (Samsun) - Sayın Çelik, efendim, Kapusuz değil...

SALİH KAPUSUZ (Ankara) - Ben... Ben...

OYA ARASLI (Ankara) - Hayır, daha önce de Sayın Faruk Çelik Beyinkini istemiştiniz.

BAŞKAN - Kapusuz... Kapusuz...

HALUK KOÇ (Samsun) - Daha önceden Faruk Çelik'le ilgili olan konuşma bölümüne tutanaklardan bakacaktınız...

BAŞKAN - Efendim, bakınız...

HALUK KOÇ (Samsun) - "Aynı birleşimde devam edeceğiz" dediniz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Hayır, hayır... Bu, Salih Kapusuz.

Sayın Salih Kapusuz'un ifadesi aynen şöyle: "O dönemde Anavatan Partisi Grup Başkanvekili Sayın Uğur Aksöz var, Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekili Sayın Oya Araslı var. Şimdi, kendi gerekçesi olarak Sayın Araslı şunu söylüyor, diyor ki: 'Bizim o zamanki kabul ettiğimiz metin var ya, o metni siz tetkik etmemişsiniz.'"

Burada, hiçbir satışma vesaire yok; yani, siz, Sayın Kapusuz'a metnin tetkik edilmediğini söylüyorsunuz; o da, bu ifadeyi kullanıyor...

OYA ARASLI (Ankara) - Devam ediniz efendim... Devam ediniz...

BAŞKAN - ...burada sözün devamı olacak bir şey yok. Buraya kadar olan husus bu.

Bilgilerinize sunuyorum.

OYA ARASLI (Ankara) - Bu kısmı değil efendim, konuşmasının keşke daha sonra gelen kısmını da incelemiş olsaydınız ve ben, bundan önce, Sayın Faruk Çelik'in de aynı şeyi yapması üzerine söz hakkı talep ettim; onu da vermediniz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Şu anda burada yok.

Bakınız, saygıdeğer milletvekili arkadaşlarım, bu tip konuşmalara...

OYA ARASLI (Ankara) - İhtizük değışikliğı olmadan, siz, bizim söz imkânlarımızı kısıtlıyorsunuz.

BAŞKAN - Sayın Araslı, müsaade ederseniz, cevap vereyim.

Malumunuz olduğı üzere, bu tip konuşmalara aynı oturum içinde cevap verilir diye bir ifade var ve gruplar arasındaki konuşmalarda -diğer ifade; ben, onu da getirttim- 30 dakikalık konuşma süreniz içerisinde, zaten, Sayın Faruk Çelik'e hitaben o konuşmaları yaptınız ve söylediniz; o ifadeler kullanıldı. Yarım saat, hatta belki bir iki dakika fazla konuşuldu. O oturum içinde bunlar cevaplandırıldı. Şu anda herhangi bir işlem yok.

2 nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2. - Bu İhtizük hükümleri, yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN - Madde üzerinde, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına, Antalya Milletvekili Sayın Atıla Emek ve aynı zamanda Sayın Emek'in şahsı adına da söz talebi var.

ATILA EMEK (Antalya) - Grup adına konuşacağım.

BAŞKAN - Şahsınız adına konuşmuyorsunuz.

O zaman, süreyi düzeltelim.

Süreniz 10 dakika Sayın Emek.

Buyurun efendim.

CHP GRUBU ADINA ATILA EMEK (Antalya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz İhtizüğün değıştirilmesi üzerinde, Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun görüşlerini açıklamak üzere söz almış bulunuyorum; Yüce Heyetinizi Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına saygıyla selamlarım.

Değerli arkadaşlarım, İhtizüğü değıştiriyoruz. Biraz önce, Komisyon Başkanı "Meclis İhtizüğü, Meclisin anayasasıdır" demişti. Şimdi, bunun üzerinde tartışma yapıyoruz ve İhtizüğü değıştirirken, açıkça, muhalefetin söz hakkını kısmak için çaba sarf ediyoruz.

Değerli arkadaşlarım, özellikle son günlerde, Meclisimiz, 22 nci Dönem olarak, çok yoğun çalışmalar yaptı. Neyin eksiki vardı da böylesine bir durumu, Meclisin son günlerine, yasama dönemi biterken getirme gereğini duyduk?!

Şimdi, buradan şu çıkıyor: Önümüzdeki gün, yarın, muhtemelen, bankalar kanunu gelecek, bir sipariş yasası olarak gelecek ve o kanunu, o tasarıyı görüşmek için, Meclis İhtizüğünü değıştirme gayreti içindeyiz.

Şimdi, bu Mecliste, biz, özellikle sipariş yasalarını bu dönemde gördük, kişiye özel yasaları da gördük. Sayın Maliye Bakanının af kanunları, bu Mecliste çoğunluğunuzla çıkarıldı. Şimdi, bir sipariş yasası, IMF'nin size sipariş verdiği bankalar tasarısını, Meclisten alelacele, halkın gözünden birçok şeyi gizleyebilmek için, getirip, İhtizüğü değıştiriyorsunuz. Şimdi, böyle bir anlayışla varacağımız bir yerin olmadığını ifade etmek istiyorum.

Değerli arkadaşlarım, sabahtan beri çok ciddi tartışmalar yapıyoruz; çünkü, Sayın Komisyon Başkanımızın ifade ettiği gibi, Meclisin anayasasını değiştiriyoruz.

Şimdi, biraz önce, Sayın Kapusuz "tutanakları önümüze getirmeyin" dedi. Peki, bu tutanaklar niçin önemli; bu Meclisin bugüne kadar, 1920'den bu yana yaptığı tüm çalışmalar bu tutanaklarla belgeleniyor. Örneğin, ben, kendi adıma söyleyeyim; bu dönem, 22 nci Dönem ilk defa milletvekili olarak geldim, bu tutanaklardan yararlanmayıp da neden yararlanacağız; gelecek kuşaklar, bu Parlamentoda yapılan çalışmalarını bu tutanaklardan izlemeyip de nereden izleyecek?!

Şimdi, değerli arkadaşlarım, elimdeki tutanak bir ibret vesikası; çünkü, köklerinize döndüğümüz zaman, dün muhalefette olduğunuzda, sizin geçmişte mensup olduğunuz parti muhalefette olduğunda, o muhalefetin sözcülerinin söylediklerine baktığımız zaman... Ben bir muhalefet milletvekili olarak konuşma hazırlamaya çalıştım, tutanağa baktım; bugün söyleyeceklerimin hepsini muhalefet adına o dönemdeki değerli muhalefet sözcüleri söylemiş; kim söylemiş -çok seviyorum, saygı duyuyorum- Sayın Alptekin söylemiş. Kim söylemiş; Sayın Kapusuz söylemiş. Kim söylemiş; Sayın Meclis Başkanı Bülent Arınç söylemiş. Şimdi, burada var.

Değerli arkadaşlarım, rejimleri demokratik kılan muhalefetin varlığıdır. İktidar her rejimde vardır; ama, rejimi demokratik kılan muhalefetin varlığıdır. Siz, dün muhalefetteyken, sonuna kadar, muhalefetin, Meclisin haklarını savunacaksınız; millet bizi buraya gönderdi, bu millet adına bu kürsüden konuşma hakkını savunacaksınız; bugün iktidar olduk, ama, muktedir olamıyoruz; bir yerlerde, gelip, muhalefetin sesini kısacaksınız!..

Sayın Başkan biraz önce dedi ki: "Bu içtüzük değişikliği, iktidar-muhalefet dengesini sağlayacak." Sayın Başkan, beraber çalışıyoruz komisyonda; bir akademisyen hukukçu olarak böyle mi sağlayacağız; muhalefetin sesini kısarak mı bu dengeyi sağlayacağız?! Bu konuda hukukçu kimliğinizle, akademisyen kimliğinizle bir milletvekili olarak vicdanınız rahat mı?!

Yine diyor ki Sayın Başkan: "Hükümetin icraatının önu açılacak."

Değerli arkadaşlarım, çok açık söylüyorum, bir milletvekili olarak, milletim adına bu kürsüden bu konuşmayı yaparken, daha geçen hafta bölgemde, Manavgat'ta, Alanya'da, Antalya'da ve bütün sahil boylarında, domates üreticisi, domatesini sokağa döküyordu. Peki, bu domatesin böylesine sokağa dökülmesine, üreticinin rezil rüsva, perişan durumuna eğer çözüm olacaksa, buyurun İçtüzüğü değiştirelim. İcraatın neyine engel?!

Sayın Başbakan Antalya'da dedi ki: "Sayın Putin'le hemen telefon görüşmesi yapacağım, ihracatın yolunu açacağım." Değerli arkadaşlarım, hâlâ üretici perişan, kan ağlıyor. Yine, geçen gün portakal üreticisi dedi ki: "Portakalı toplamaya çalıştım, kilo fiyatı işçi ücretini karşılamayacak. Birakın ağaçta kalsın..."

Değerli arkadaşlarım, eskiden kervan vardı. Geçen gün, bir değerli milletvekilimize bölgeden bir telefon geliyor "Sayın Başbakan hâlâ Putin'le görüşemedi. Bizim kervan, develer çıksaydı, şimdiye Bakû'ye varırdı" diyor. (CHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

MEHMET ALİ ARIKAN (Eskişehir) - Telefon hattı çekilecekmış!

ATİLA EMEK (Antalya) - Değerli arkadaşlarım, şimdi, çok açık söylüyorum, inançla söylüyorum; şu tutanağın üst kısmına baktığımız zaman, o gün Sayın Salih Kapusuz, Sayın Alptekin, Sayın Arınç muhalefet ederken, bu İçtüzüğü değiştirmeye çalışanların hiçbirisinin partisi burada yok. Şimdi, eğer İçtüzüğüyle oynamaya başlarsanız, Meclisin anayasasıyla oynamaya başlarsanız, sıkıştınız demektir, suyunuz ısındı demektir; yarın, aynı akıbete siz düşeceksiniz.

Değerli arkadaşlarım, hiçbir zaman, bu Mecliste muhalefetin sesini kısma çalışmaları bir şey kazanamamışlardır; siz de kazanamayacaksınız.

Bakınız, 22 nci Dönem, en çok, en yüksek çalışma oranının yapıldığı, verimli çalışmaların yapıldığı bir dönem. Türk Ceza Kanununu bu Meclis değiştirdi, AB'ye uyum yasalarını bu Meclis çıkardı; Anayasa paketlerini değiştirdik, hiçbir sıkıntı olmadı da, şimdi nedir, Meclisin kapanmasına üç gün kala, neden dolayı bu İçtüzüğü getiriyorsunuz?!

NECATİ UZDİL (Osmaniye) - IMF'nin isteği!..

ATİLA EMEK (Devamla) - Yeni dönemde olabilirdi, uzun uzun tartışırdık; ama, IMF talimat verdi, Bankalar Yasası Plan ve Bütçe Komisyonundan çıktı, yarın geliyor. Milletin gözüne perde, muhalefetin sesini kısmak için, şimdi kalkıyorsunuz, bunu getiriyorsunuz. (CHP sıralarından alkışlar) Ama, unutmayın, orada 47 milyar doları bu milletin sırtına yüklerseniz, sizin de sonunuzun geldiği demektir ve biliniz ki, bu millet bunun hesabını soracaktır.

Değerli arkadaşlarım, şu gerilime ne gerek var. Dün, bugün, neredeyse, Parlamentoda kamuoyundan aldığımız desteğe gölge düşürürcesine bir gerilime girdik; hiç gerek var mı; tatile gidiyoruz.

ALİM TUNÇ (Uşak) - Yok tabii ki...

ATİLA EMEK (Devamla) - Hiç gerek yoktu; ama, bunu siz sağladınız, birilerinden talimat aldınız...

BAŞKAN - Sayın Tunç, lütfen...

ATİLA EMEK (Devamla) - ...yukarılardan talimat alıyorsunuz, günlük değişim içine giriyorsunuz. Bununla, bu tarzda verimli çalışma da olmaz, iktidar-muhalefet dengesi de kurulmaz Sayın Başkanım.

ALİM TUNÇ (Uşak) - Önlemesiniz olur!

ATİLA EMEK (Devamla) - Değerli arkadaşlarım, şimdi, Parlamento olarak, 22 nci Dönem olarak gerçekten verimli çalışma yaptık da, hükümetin önüne her getirdiği tasarıyı kanunlaştırmak için gece gündüz çalıştık...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Emek, konuşmanızı tamamlar mısınız.

Buyurun.

ATİLA EMEK (Devamla) - ...ama, halka bir bakın, dönün bakın memleketin haline; bütün kesimler ağılıyor, bütün kesimler inim inim iniyor. Gençler işsiz; işsizliğe çare mi buldunuz, tarıma çare mi buldunuz?! Tekstilci bağırıyor, battım diye bağırıyor; çare mi buldunuz?! Bir tek ayakta kalan sektör turizm; yakında onun ocağına da incir ağacı dikeceksiniz.

MEHMET SOYDAN (Hatay) - Haydi canım!..

ATİLA EMEK (Devamla) - Evet... KDV'yi düşüremediniz; şimdi de, konaklama vergisini getirerek o insanları perişan edeceksiniz. Size hayırlı olsun; ama, millet sizden kurtulmanın yolunu bulacaktır.

Bu duygular içinde, Yüce Heyete saygılar sunuyorum, teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Emek.

Madde üzerinde, şahsı adına, Manisa Milletvekili Sayın İsmail Bilen; buyurun. (AK Parti sıralarından alkışlar)

NECATİ UZDİL (Osmaniye) - İyi ki İsmail Bey var; sağ olsun!

İSMAİL BİLEN (Manisa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İçtüzük Değişiklik Teklifi üzerinde söz almış bulunuyorum; Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli dostlar, bir önceki konuşmamda söyledim; kanunların asıl hazırlanış yeri komisyonlardır, ihtisas komisyonlarıdır. Bu ihtisas komisyonları, zaman zaman altkomisyonlar kurarlar, buralarda da çalıştırılır, hem milletvekili arkadaşlar hem teknik donanımı olan bürokrat arkadaşlar veya sivil toplum kuruluşlarının temsilcileri de buraya davet edilir; onların değerli fikirlerinden istifade edilir.

NECATİ UZDİL (Osmaniye) - Bürokratlar bir iş bilmezler, koyun bile güdemezler!

BAŞKAN - Sayın Uzdil...

İSMAİL BİLEN (Devamla) - Evet, burayı bir mutfak olarak tasvir etmiştim; hakikaten, burası bir mutfak. Mutfakta hazırlanan yemekler masaya servis yapılırken, bu yemeğin belki tuzu veya biberi eksik bırakılmış olabilir; bunları masada hazırlarsınız, masada o yemeğin üzerine nakledersiniz. Bakın, eğer, bunu da ciddi bir çalışma olarak değerlendirirsek, aslolan, bu kanun teklif veya tasarılarının, komisyonlarda bilgisi, birikimi, donanımı olan bütün arkadaşlardan istifade edilerek hazır hale getirilmesidir; sonra, bunu Genel Kurulun huzuruna getirirsiniz; rötuş yapılacak veya ilave edilecek çok teknik bir şey varsa eğer, donanımı olan bir arkadaşımız veya heyetin içerisinde birisi bunu önerirse, o da, burada o teklife veya tasarıya ilave edilir.

Değerli dostlar, süratli çalışmak durumundayız. Demin de söyledim, tatili de...

ATILLA KART (Konya) - "Değerli dostlar" değil, yanlış konuşuyorsun; dost değiliz. Dost diye bir kavram yok; onun yeri burası değil. Onun yeri başka yer...

İSMAİL BİLEN (Devamla) - Affedersiniz...

Değerli arkadaşlar, sayın milletvekili arkadaşlarım...

MEHMET YILDIRIM (Kastamonu) - Tatile gitmek istemiyoruz...

İSMAİL BİLEN (Devamla) - Bakın, tatile de gitmeyebilirsiniz. Eğer, tatil sürenizin tamamını buraya vakfetseniz, orada çıkaracağınız, bu dirençle çıkaracağınız yasa sayısı bellidir, kanun sayısı bellidir.

Evet, değerli arkadaşlar, bu kanunların çıkarılması lazım, ülkenin önünün açılması lazım. Avrupa Birliğiyle müzakereleri, inşallah, 3 Ekimde başlatıyoruz. Burada, mevzuatımız da gözden geçirilecek.

NECATİ UZDİL (Osmaniye) - Avrupa Birliğiyle ilgili bu yasa...

BAŞKAN - Sayın Uzdil, istirham ediyorum.

İSMAİL BİLEN (Devamla) - Biz kimseden...

Değerli Arkadaşım, bakın, varsa sizin de söyleyecek bir şeyiniz, çıkar buradan söylersiniz.

Biraz önceki konuşmacı arkadaşımı da biraz yadırgıyorum. Biz kimseden talimat almayız.

NECATİ UZDİL (Osmaniye) - IMF...

İSMAİL BİLEN (Devamla) - Bu Parlamento da, bugüne kadar kimseden böyle bir talimat almamıştır; talimat üzerine de hareket edilmiyor. (CHP sıralarından "Washington, IMF" sesleri, gürültüler) Geçmişte de bu bir zaruret olarak getirilmiştir.

BAŞKAN - Sayın Uzdil... Sayın milletvekilleri... Lütfen, dinleyelim efendim.

İSMAİL BİLEN (Devamla) - Bu zaruret nedeniyle, bugün, bu değişiklik önerilmiştir ve bundan sonra, belki, Adalet ve Kalkınma Partisi olmayacak; ama, burada iktidar partisi olan arkadaşlar veya bu Parlamento çatısı altında hizmet üretmeye çalışan arkadaşlar, Adalet ve Kalkınma Partili arkadaşlara, bu teklifi getiren arkadaşlara, bu teklife destek olan arkadaşlara müteşekkiri olacaklardır.

Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (AK Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Şahsi adına ikinci konuşmacı, Sayın Zeyid Aslan.

Konuşacak mısınız efendim?

ZEYİD ASLAN (Tokat) - Evet.

BAŞKAN - Buyurun.

ZEYİD ASLAN (Tokat) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; içtüzük değişikliğiyle ilgili teklifin 2 nci maddesinde şahsım adına söz almış bulunuyorum; bu vesileyle, Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Yaklaşık 4-5 saatten beri bu değişiklik teklifi üzerinde, gruplar düşüncelerini ve görüşlerini ifade ettiler. Konunun içeriğiyle ilgili, sanıyorum, milletvekili arkadaşlarımız yeterince bilgi sahibi oldular.

Bu içtüzük değişikliğiyle yapılmak istenilen şey, özellikle "kapsamlı kanun" diye tarif edilen, toplumun birçok kesimini ilgilendiren, en az 40 maddeyi bulan, kendi içerisinde teselsül eden bir hususu düzenleyen; yani, kısacası, bu hafta görüşeceğimiz Bankacılık Kanunu gibi, Belediye Kanunu gibi, daha önce burada zaman zaman görüştüğümüz 100, 150, 200 maddelik kanunlarda olduğu gibi, yine, bu husus, Meclisin huzuruna getirilmek ve Genel Kurul tarafından kabul edilmek suretiyle belirli bölümler halinde görüşülmesi, görüş ve düşüncelerin bölümler üzerinde aktarılması; ama, oylamaların ve önergelerin, yine, tek tek maddeler halinde oylanması ve önergelerin verilmesi suretiyle bir değişiklik teklifi.

Bunun, Anayasa Mahkemesi tarafından benzer düzenlemelerinin daha önce iptal edildiği burada ifade edildi, bununla ilgili açıklamalar da yapıldı; 96'da, 2001'de, 2003'te yapılan, değişik zamanlarda İçtüzük 91 inci maddede yapılan içtüzük değişikliklerinde Anayasa Mahkemesinin, içtüzük değişikliğinde olması... Eksik olarak gördüğü hususlardan da tecrübe edinmek suretiyle, deneyim kazanmak suretiyle, burada belirtilen eksikliklerin de giderilmesi suretiyle yeni bir düzenleme yapılmıştır. Bu düzenlemenin, Meclisin sağlıklı çalışabilmesi açısından -ki, bu zaman zaman ifade edildi- istisnai olarak kullanılabilecek bir düzenlemedir; yani, bu düzenleme, sürekli olarak kullanılabilecek bir düzenleme değildir. Bazen öyle durumlar olabilir ki, buna gereklilik duyulabilir.

Burada, yaklaşık iki haftadan beridir Sivil Havacılık, peşinden Hâkimler ve Savcılar Kanununu görüştük; ikisi de yaklaşık 100 maddeydi toplam, bizim dokuz çalışma günümüzü aldı. Şimdi, o maddelerin hepsinde, özellikle Cumhuriyet Halk Partisine mensup arkadaşlarımız, gerek grup gerekse şahıs adına toplam 15 dakika, yine, İçtüzüğün kendilerine verdiği bu hakkı -tabii ki, kullanacaklar- 10 dakika da soru-cevap haklarını da kullanmak suretiyle; yani, her bir maddeyi, biz, yarım saati aşkın bir sürede geçtik. Nihayet bu görüşmelerin sonuna geldiğimizde, geçen cuma günü akşam, sivil havacılığın son maddelerinde -şu anda ismini hatırlayamıyorum; ama, zabıtlarda mutlaka bulabiliriz- Cumhuriyet Halk Partisinden bir sözcü arkadaşımız burada, çıktı ve aynen şu cümleyi kullandı "Gördünüz mü, eğer Cumhuriyet Halk Partisiyle anlaşmadığımız zaman, kanunların nasıl çıkamadığını gördünüz mü? Siz, işte, biz, Cumhuriyet Halk Partisi olarak Meclisin bu çalışmasını bilinçli olarak engelliyoruz; ya bizimle anlaşsınız ya da bu sonuca katlanırsınız" cümlesini aynen kullandı. Yani, elbette, İçtüzük bize birtakım haklar veriyor; ama, özellikle Sayın Anadolu'nun, sık sık bu kürsüye geldiği zaman "hakkın suiistimali, hakkın kötüye kullanılması" cümlesini ne kadar fazla kullandığını benim kadar sizler de mutlaka duymuşsunuzdur.

Burada, zaman zaman, hakkın suiistimali, hakkın kötüye kullanılması vardır; yoksa asla ve asla, hiçbir zaman, gerçekten o kanuna katkıda bulunmak isteyen, gerçekten o kanuna ilgili eleştirilerini, görüşlerini, önerilerini getirmek isteyen hiç kimsenin sözünü kesmeye hiç kimsenin hakkı olamaz. Buna AK Parti Grubu olarak da biz, asla ve asla taraf olamayız. Ama, dediğimiz gibi, asla, bunun, bir hakkın suiistimaline, bir hakkın kötüye kullanılmasına sebep olmaması gerekir.

Burada, Hâkimler ve Savcılar Kanununu görüşürken, hâkim ve savcıların dışında o kadar çok şey konuştuk ki!.. Biraz önce, Sayın Emek, muhalefetin sesinden bahsederken, gündemin tamamen dışında, Antalya'da Başbakan, Putin, Bakû gibi alakasız konuları burada gündeme getirdi. Alakasız konuları gündeme getirdi; bu da, bir hakkın suiistimalidir.

ALİ CUMHUR YAKA (Muğla) - Buna sen karar veremezsin!...

ZEYİD ASLAN (Devamla) - Bu da, bir hakkın kötüye kullanılmasıdır.

ALİ CUMHUR YAKA (Muğla)- Buna sen nasıl karar veriyorsun!..

ZEYİD ASLAN (Devamla) - Değerli Arkadaşım...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Aslan, lütfen, konuşmanızı tamamlayınız.

Buyurunuz.

ZEYİD ASLAN (Devamla) - Burada, gündem dahilinde bu konuları getirir konuşursunuz. Bununla ilgili yasal çalışma varsa, gelir, burada bunları konuşursunuz; ama, İçtüzük değişikliğinde, kalkıp da, Başbakanın Antalya'da yaptığı bir konuşma ya da Başbakanın Antalya-Putin görüşmesi gibi konunun tamamen dışında bir hususu burada konuşuyorsanız; demek ki, o zaman, İçtüzüğün verdiği hakkı doğru kullanamıyoruz demektir.

ATİLA EMEK (Antalya) - Vatandaşın İçtüzük derdi yok, domates derdi var; sorununun çözümünü bekliyor.

ZEYİD ASLAN (Devamla) - Elbette, muhalefet, İçtüzüğün kendine verdiği hakkı kullanırken, iktidar da, İçtüzüğün kendisine verdiği hakkı mutlaka kullanacaktır diyor, hepinize saygılar sunuyorum. (AK Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

FERİDUN FİKRET BALOĞLU (Antalya) - Uymuyorsunuz; kuralları değiştiriyorsunuz.

BAŞKAN - Saygıdeğer milletvekili arkadaşlarım...

ATİLA EMEK (Antalya) - Bir konuya açıklık getireceğim.

BAŞKAN - Sayın Emek, yerinize oturur musunuz; lütfen, istirham edeyim.

ATİLA EMEK (Antalya) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Efendim, yerinize bir oturun.

ATİLA EMEK (Antalya) - Sayın Başkan...

HÜSEYİN BAYINDIR (Kırşehir) - Çok ağır konuştu ama!..

BAŞKAN - Hayır. Niye?! Bir dakika... Ne gerekçeyle talep ettiğinizin hiçbirini duymadım.

Bakın, oturur musunuz...

Saygıdeğer milletvekili arkadaşlarım, biraz önce de Genel Kurulun dikkatine arz ettim; burada, çıkıp, bütün arkadaşlarımız konuştu. Bakınız, geneli itibariyle, İçtüzüğü en geniş anlamıyla yorumlayarak hiçbir arkadaşımın konuşmasına müdahale etmek istemiyorum, çok nadir olarak ikaz ediyorum; ama, şimdi, kendisi konuştuğu zaman, ilgili, ilgisiz hiç kimsenin sesi falan çıkmıyor, başka bir arkadaşımız ufakık bir konuşma yaptığı zaman -bu defa bu tarafa bakarak konuşuyorum- bütün millet hep birden ayağa kalkıyor, yürüyor! Böyle bir usul falan yok arkadaşlar. Bu milletvekillerinin hepsi için Genel Kurulda her türlü hak hepsine eşit derecededir, kimse kimseden farklı bir imtiyaza sahip değildir.

Bilgilerinize arz ediyorum.

Şu anda, madde üzerinde 10 dakika soru-cevap işlemi gerçekleştireceğiz.

ATİLA EMEK (Antalya) - Sayın Başkan, sataşma iddiasıyla söz istiyorum.

BAŞKAN - Tutanakları getirip incelettireceğim, böyle bir şey varsa söz vereceğim.

Sayın Şimşek, buyurun efendim.

BERHAN ŞİMŞEK (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Alptekin'e bir sorumu yöneltmek istiyorum.

Değerli arkadaşlar, uzlaşma diyorsunuz, bu teklifi veriyorsunuz. Hükümete mensup koalisyon ortakları, Meclisi hızlı çalıştırmak istediklerini ifade ediyorlar ve bunun için de kapsamlı bir teklif getirmişler, uzun süre bu Meclis meşgul edilmiş; ama, nedense geri çekilmiştir. İşte, bu durumda sormak gerekiyor, zaman tasarrufuysa ve zamanda israf varsa, bunun muhatabı, şu anda görülen odur ki, iktidar ve onun kendi tutumudur. Müzakereler saatler sürer, bu, günler sürer. Şimdi, bütün bu müzakerenin tarihteki ehemmiyeti ortadayken, iktidar olarak, bu teklifleri verenler olarak, bu Mecliste bu meselelerin tartışılmasının ve müzakere edilmesinin, bunun, iktidarıyla, muhalefetiyle millet adına yapılmasının bu Mecliste çok görülmesini gerçekten hayretle karşılıyoruz. Tartışmalar daima doğruları getirir, hayırlı sonuçları getirir.

Değerli arkadaşlarım, biz, görüyoruz ki, bu teklifleri getirenler olarak siz, bindiğiniz dalı kesiyorsunuz, yanlış yapıyorsunuz. Biz, burada feryat ediyorsak, demokrasi adına, Parlamento adına feryat ediyoruz.

MEHMET EMİN TUTAN (Bursa) - Böyle olmaz ki; soru, soru...

BERHAN ŞİMŞEK (İstanbul) - Evet, bu parmaklar, bu Tüzük Mecliste kabul edilebilir; ama, tarih her şeyi yazacaktır. Sayın Kapusuz'un söylediği gibi "keser döner sap döner, gün gelir hesap döner" değil. Tarihin de dili vardır, Sayın İsmail Alptekin Beyin 2001 yılında söylemiş olduğu tarihin dili tutanaklara geçmiş; fakat, biraz önce, Sayın Alptekin...

BAŞKAN - Sayın Şimşek...

BERHAN ŞİMŞEK (İstanbul) - Sorumu soruyorum.

BAŞKAN - Biliyorum, siz güzel konuşursunuz...

BERHAN ŞİMŞEK (İstanbul) - Sorumu soruyorum.

BAŞKAN - ...güzel de konuşuyorsunuz ama...

BERHAN ŞİMŞEK (İstanbul) - Efendim, sorumu soruyorum.

BAŞKAN - ...diğer arkadaşların hakkı gidiyor.

BERHAN ŞİMŞEK (İstanbul) - Sorumu soruyorum.

Yalnız, anlaşılan şu ki: Sayın Alptekin "Başkanlık bu teklifi getirmedi" dediğine göre, o da bu teklife katılmıyor.

Benim sorum şu, biraz da kendi içinde ironisiyle soracağım: İkibuçuk yıldır anlamak istediğim şeydu: Acaba tüccar olarak siyasetin perakendeden bu yasaların temel yasaya dönmesi toptan siyaset anlayışı içerisinde mi olacaktır? Günün birinde, bu Genel Kurulda, sadece tümü üzerinde görüşmeler yapılır ve sanırım ki, o zaman, bu yasaları getiren, demokrasinin önünü kesmeye çalışan anlayış bu Mecliste olmaz.

Teşekkür ederim.

MEHMET SOYDAN (Hatay) - İktidar olmayı hiç düşünüyor musunuz?

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Şimşek.

Sayın milletvekilleri, lütfen, kendi aramızda konuşmayalım.

Sayın Oral...

V. HAŞİM ORAL (Denizli) - Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Önce, bir yanlış anlaşılıma mahal vermemek için bir düzeltme yapmak istiyorum Adalet ve Kalkınma Partisi adına konuşan arkadaşımıza karşılık.

"Engelleme" denilen şey, eğer, Türkiye Büyük Millet Meclisinde, İçtüzüğe göre hakları bulunan partilerin haklarını kullanmaksa, bu engelleme değildir; bir.

İkincisi, 360 küsur milletvekiliyle Meclistesiniz arkadaşlar. Eğer, siz, burada karar yeter-sayısını günde 6 kez, 7 kez, 8 kez, 9 kez istettiriyorsanız ve her seferinde de bu karar yetersayısı bulunmuyorsa, bunun müsebbibi sizsiniz, kendi kendinizi engelleyen sizsiniz.

BAŞKAN - Sayın Oral, sorunuzu sorar mısınız efendim.

V. HAŞİM ORAL (Denizli) - Onun için, lütfen, yanlış yapmayın, önce kendi tahlilinizi ken-diniz yapın Sayın Koç'un söylediği gibi.

Şimdi, soruma geliyorum. Sayın Kapusuz'un söylediğine göre, bununla ilgili, yani -komisyon-larda, bir arkadaşım da söyledi- belediyelerle ilgili, bankalarla ilgili, sosyal güvenlikle ilgili bütün çalışmalar yapılmış; ben, şimdi buradan, başta, Sayın Meclis Başkanına ve bu konuyla ilgili sorum-

luluk alan Sayın Komisyon Başkanına soruyorum ve diyorum ki, acaba, siz, komisyonlarda yaptığımız bu çalışmalar konusunda -bizim haberimiz yok- Adalet ve Kalkınma Partisi sıralarındaki arkadaşlarımızı yeterince bilgilendirdiniz mi; yani, hangi maddede, kim ne konuşacak, ve öneri getirecek, biliyor mu? Bunu gerçekten öğrenmek istiyorum; bir.

İkincisi; son söz olarak şunu söylüyorum; Sayın Kapusuz'un dediğine yürekten katılıyorum; yürekten katılıyorum Sayın AK Parti Grup Başkanvekilinin... Ayinesi iştir kişinin, lafa bakılmaz.

Sayın Kapusuz, üç dönem önce böyle söylemiş olabilir, iki dönem önce böyle söylemiş olabilir; ama, bugün bunu böyle söylüyor; ayinesi iştir kişinin, lafa bakılmaz!..

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Sayın Gazalci, buyurun.

MUSTAFA GAZALCI (Denizli) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Başkan, bir senato vardı, Millet Meclisinden çıkan kararlar orada da görüşülürdü. Sonra, senato kalktı, tek meclis geldi. Şimdi, tek sese doğru gidiliyor.

Demokrasi bir kurallar düzenidir ve katılım ve çoğulculuğun yaşanmasıdır. Demokrasinin yaşanacağı yer, birinci olarak Parlamentodur. Bu tüzük değişikliği geldiği takdirde, nasıl bir demokrasi olacaktır, üstelik senato da yokken?

Meclis Başkanı ve AKP sözcüleri sürekli olarak Meclisin çok yasa çıkardığını, çok çalıştığını söylediler.

BAŞKAN - Sayın Gazalci, sorunuzu istirham edeyim mi...

MUSTAFA GAZALCI (Denizli)-Soruyorum efendim.

BAŞKAN- Şu bakımdan diyorum; bakınız; soru soracak arkadaşların süresinin 5 dakikası geçti..

MUSTAFA GAZALCI (Denizli) -Bitiriyorum efendim, 1 dakika oldu.

BAŞKAN-Bir arkadaşımız, 3 dakikada soru sorduğu için diğer arkadaşlara sıra gelmiyor ve onların hakkı gasboluyor, onun için...

MUSTAFA GAZALCI (Denizli) - Peki, bitiriyorum efendim.

Şimdi, bu bir çelişki değil mi? Daha önce, Meclis Başkanı, AKP sözcüleri Parlamentonun çok iyi çalıştığını, çok yasa çıkardığını söylediler. Ben soruyorum şimdi: Ne engel oldu da, aradan üç yıla yakın bir zaman geçtikten sonra hangi engelle karşılaştınız? O dedikleriniz mi yanlıştı, şimdi mi bir şey oldu?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Gazalci.

Sayın Kuzu, buyurun.

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul) - Sayın Başkan, bana sorulan soru... Gazalci'nın sorusu var.

Şimdi, tabii, senatonun kaldırılmış olması ve tek meclise indirilmiş olması Türkiye için bir aşamadır. Ben, onun doğru yapıldığını düşünüyorum; çünkü, orada da, bilindiği gibi, siyasi partiler, eğer, her iki mecliste de aynı çoğunluğu almışsa, sonuç zaten değişmiyordu; aksi durumda da engelleme çıkarıyordu.

Şimdi, tabii, burada, demin söyledim, iktidar-muhalefet dengesi derken, ben, şunu anlatmaya çalışıyorum: Demokrasilerde muhalefet çok önemli. Zaten, muhalefet, bir tek de demokrasilerde var, diğer sistemlerde muhalefet zaten yok; farkı da bu. Muhalefetin susturulmasını, onun tamamen bir kenara bırakılmasını hiçbir zaman kimse savunamaz, savunmaması lazım.

Burada getirilen, bana sorarsanız, arızî bir durum, demek istediğim o; yani, bu çok iyi yapıldı, çok çok güzeldi filan diyen, bunu söyleyen zaten yok burada.

Sonuç itibariyle, çoğunluğa bir yükümlülük getirmiş bu millet, şunları yapacaksın diyor, verdiğim icraatlar var diyor, ona bir hız kazandırılmak isteniyor, getirilen düzenleme bu.

Belki, bu arada "muhafeletin engellemesi" dediğimiz yöntem biraz kısmış olunuyor veya bu yol... Kaldı ki, bir de şu var: Bu yola gitme zorunluluğu yok; yani, ille de hükümet bu yola gidecek diye... Böyle bir yol da yok. Belki bazı kanunlar bakımından, gerektiğinde kullanılabilecek olan bir yöntemdir bu.

O bakımdan... Yani, burada, biz, hani, zaman zaman diyoruz, bizim demokrasimiz müdahalecidir, militandır; bunu, biz demiyoruz da, dışarıda söyleyenler oluyor; yani, bunu, göğsümüz kabara kabara söyleyemeyiz tabii ki.

Neticede, bunu, şunun için söylüyoruz: Türkiye'de demokrasi yenidir, elli altmış yıllık bir geçmiş vardır, birden bire Batı tipi, tam açılırsak sorun çıkar düşüncesiyle... Mesela, siyasi parti kapatma bundan doğmuştur, düşünce açıklama hürriyetini kısıma bundan doğmuştur; ama, bugün, bunları, Türkiye, yavaş yavaş aşma noktasına gelmiştir.

Son söz olarak... Belirttiğim gibi, muhalefeti kısmak gibi bir niyetimiz asla olamaz, hele hele engellemek... Kısmen bir kısılma; doğru. Zaten, bunu getirmezsən, o zaman normal usulle yapmış olacağız.

Söylediğim gibi, benim, yine, temennim, iktidar-muhalefet anlaşarak, oybirliği dediğimiz birinci cümlede yer alan maddenin uygulanması... Zaten, o zaman sorun çıkmaz. İkinci kısma mümkün olduğu kadar çok başvurulmaması elbette ki... Ama, hükümetin icraatları tıkandığı zaman başka da çaresi kalmıyor; bunu belirtmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Kuzu.

Sayın Başkanım, Sayın Alptekin, ilave edeceğiniz bir husus var mı?

TBMM BAŞKANVEKİLİ İSMAİL ALPTEKİN (Ankara) - Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Sayın Şimşek isiminden bahsetmek suretiyle bir yorum yaptılar. Dolayısıyla, bu yorumun içerisinde benim cevap vermemi gerektiren bir yön bulamadığımdan, ben de buna ilave edecek bir söz söylemiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Sayın milletvekilleri, soru-cevap işlemi tamamlanmıştır.

2 nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

3 üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3.- Bu İçtüzük hükümleri, Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından yürütülür.

BAŞKAN - Madde üzerinde, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına, Konya Milletvekili Sayın Atilla Kart; buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz 10 dakika.

CHP GRUBU ADINA ATILLA KART (Konya) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; İçtüzük Değişikliği Teklifinin 3 üncü maddesi üzerinde, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına görüşlerimi beyan etmek üzere söz almış bulunmaktayım; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlarım, konuşmama Anayasa Mahkemesi dosyasından bir paragrafı aktararak başlamak istiyorum. Aynen okuyorum: "Komisyonları zamana oynayan, genel kurulu tartışmayan bir yapı kendi özünden uzaklaşır ve bürokratik yasamanın bir örtüsü olarak kalır. Bir maddelik kural, yasama egemenliğini yürütme ve bürokrasi egemenliğinin içinde eritmektedir. Kuvvet bir-

liğinden daha farklı olan bir tehlike önümüzdedir. İki kuvvet tarafından yasama kuvvetinin yutulması tehlikesi... Demokrasiyi imha eden sebepler, daima topla ve tüfikle gerçekleşmez. Bazen, adına 'hukuk' denen ve Prof. Aksoy'un tarifiyle 'cibilliyetsiz' olan kurallar da aynı sosyal felaketi hazırlayabilir. Bütünleşmenin iletişim tekeliyle geçirimsiz bir bağ kurması ise, sonuçları kestirilemez bir vahamet olacaktır. Güzel ve büyük Türkiye'nin yaşadığı gerçek budur. Bu girişim, gücün hukuk yuvasından fırlaması ve yasama egemenliğinin yok edilmesi olayıdır; bu girişim, bilgi ve tecrübe akıl temelinden yürümeyen çoğunluğun rejim için nasıl tehlikeler ürettiğinin eşine rastlanmaz örneğidir, emsal oluşturacak suimisalidir." Bu ifadeler nerede kullanılmış, kimler tarafından kullanılmış, onu, biraz sonra, yine, yeri geldiği zaman anlatacağım.

Değerli arkadaşlarım, bilindiği gibi, yasama organı çalışmalarını düzenleyen içtüzükler, uygulamada, anayasalar kadar önemli olan düzenlemelerdir; bunlar Meclisin sessiz anayasalarıdır.

Anayasamız, madde oylaması esası üzerine oturtulmuştur. Temel yasalarda, madde oylaması yapılmadan, herkesi bağlayacak hukuk kuralını tesis etmek mümkün değildir. Böyle bir yaklaşım, toplum için son derece önemli sonuçları olacak yasalarda, toptan oylama arayışlarını hızlandıracaktır.

SALİH KAPUSUZ (Ankara) - Madde oylanacak.

ATILLA KART (Devamlı) - Hukuk sistemimizde ve doktrinde, temel yasa, yeniden yapılanma, kapsamlı değişiklik kavramlarının unsurları ve sınırları, teknik ve objektif esaslara bağlanmamıştır. Bu konu hem uygulamada hem de doktrinde tartışmalıdır. Medeni Kanun, Ceza Kanunu, Borçlar Kanunu, Ticaret Kanunu gibi yasalarla ilgili düzenlemelerin temel kanun vasfında olduğu açıktır.

Ancak, Kooperatifler Kanunu, İş Kanunu, idari yargıya, sosyal güvenlik, bankacılık konularına ilişkin düzenlemelerse, getirilen bu teklifle, her zaman için temel kanun olarak nitelendirilip, bu ve benzeri düzenlemelerle, muhalefetin çalışmasını ve denetim görevini kısıtlamanın amaçlandığı, açık bir şekilde, sözcüler, iktidar sözcüleri tarafından da ifade edilmektedir.

Değerli arkadaşlarım, esasen, idari denetim mekanizmalarını etkisiz hale getiren, adli yapıda kadrolaşma sürecini başlatan, kritik soru önergelerine cevap vermemek suretiyle yasama denetimini engelleyen bir siyasi iktidarın, en nihayet, milletvekillerinin Meclisteki seslerini kısmak suretiyle, yasama sorumsuzluğuna, kürsü sorumsuzluğuna, kürsü sorumsuzluğuna müdahaleyi başlatması kaçınılmazdır. Bu sebeple ve bu anlamda getirilen bu teklifi pek de yadırgamıyoruz. Aslında, adi suçlardan, yüz kızartıcı suçlardan dolayı yargılanır iken ve işin esasında milletvekili seçilme engeli mevcut iken Parlamente'ye girenlerin ve yasama dokunulmazlığı zırhına bürünenlerin kürsü sorumsuzluğuna müdahalede bulunmalarında da yine şaşılacak bir şey yoktur. Bu süreç maalesef kaçınılmaz bir süreçtir.

Değerli arkadaşlarım, Türkiye'de otoriter yönetimi aşan, totaliter ve faşizan bir yönetim anlayışı ve uygulamasına hızla gitmekte olan bir süreç söz konusudur. Yakın zamanda bu teklifi tamamlayan yeni teklifleri de göreceğimizden hiç kimsenin şüphesi olmasın. Sözgelisi, maddeler üzerindeki konuşma sürelerini 10 dakikanın altına düşüren tekliflerle de karşılaşacaksınız. Bunlara da hazırlıklı olmamız gerekiyor.

Bakın değerli arkadaşlarım, getirilen bu içtüzük teklifi Anayasa Mahkemesinin 31.1.2002 ve 29.4.2003 tarihli iptal ve yürütmenin durdurulması kararlarındaki gerekçelerin hiçbirisini bünyesinde taşımamaktadır. Hukuk normunun genellik, soyut ve sürekli olma unsurları ihlal edilmiş, her olay için ayrı ayrı özel yasama yöntemleri geliştirilmiş olmaktadır bu teklifle. Komisyon Başkanı ve iktidar sözcüleri, bu risklerin, yani, Genel Kuruldaki bu risklerin yasalarla ilgili komisyon çalışmaları esnasında giderilebileceğini kendilerince ifade ediyorlar. Bu ifadenin de, Türkiye gerçekleri ve sözgelisi Anayasa Komisyonu Başkanı ve siyasi iktidara mensup komisyon üyelerinin demokrasi anlayışları ve uygulamaları karşısında hiçbir anlamının olmadığını yine ifade etmek istiyorum. Öylesine hukuk tanımaz bir siyasi iktidar anlayışıyla karşı karşıyayız ki "nasıl olsa karma komisyonun iradesi belli, bunun için toplanmaya gerek yok" diyen, diyebilen komisyon başkanları ve bu komisyona, bu anlayışa sahip olan bir siyasi iktidar uygulamasıyla karşı karşıyayız.

Keza, şu anda görüştüğümüz İçtüzük teklifinin Anayasa Komisyonunda görüşülmesi aşamasında "temel yasa" veya "kapsamlı yasa" kavramlarının unsurlarını ve sınırlarını belirlemek, böylece, komisyon ve Genel Kurul çalışmalarında etkinlik ve verimlilik sağlayabilmek amacıyla altkomisyon kurulması yolunda talepte bulunmuş isek de, bu teklifimiz de kale alınmamıştır. Dolayısıyla, burada, Genel Kuruldaki bu risklerin, bu hataların komisyonda, mutfakta görüşülmek suretiyle giderilebileceği yolundaki söylemin hiçbir inandırıcı yönünün olmadığı, hiçbir gerçek yönünün olmadığı, bu İçtüzük görüşmelerindeki, komisyon görüşmelerindeki süreçle belli. Onun için, bu söylediklerinizin de doğru bir tarafı yok, inandırıcı bir tarafı yok.

Değerli arkadaşlarım, geldiğimiz aşamada sizleri, yine, sağduyu ve sorumluluk almaya davet ediyorum. Demokrasi anlayışı, böylesine hukuk tanımaz ve keyfi olan bir siyasî iktidarın uygulamalarına karşı, hangi insafla, hangi adalet duygusuyla, muhalefetin, denetim mekanizmalarını kötüye kullandığından söz edebilirsiniz. Unutmayalım ki, konumu, sayısal gücü ve demokrasi anlayışındaki yetersizlik sebebiyle, hak ve yetkilerini kötüye kullanma konusunda siyasî iktidarın çok geniş bir manevra alanı vardır. Bu alan karşısında muhalefetin gücü, bu anlamda yetersiz kalmaktadır.

Sorunun esası nedir; sorunun esası şu, değerli arkadaşlar, sayın milletvekilleri: Türkiye'de üst kurullar ve teftiş kurulları devreden çıkarılmıştır. Yargı, 1982 Anayasasının getirdiği bürokratik yapıdan da istifadeyle, bağımlı hale getirilmiştir. Kadrolaşma süreci başlatılmıştır. Hâkimler ve Savcılar Kanununda bu süreç kurumsallaştırılmıştır. Medya-siyaset ve ticaret ilişkileri ustalıkla kullanılarak, iletişim özgürlüğü kontrol altına alınmıştır. Nihayet, sıra, Meclisi susturmaya gelmiştir; bu süreç Türkiye'de başlamıştır.

Sayın milletvekilleri, peki, demokrasinin ve millet iradesinin kalbi olan Meclis, neden susturulmak isteniliyor?

Sayın Başkanım, birinci sırada, telefonla konuşan arkadaşımı, lütfen, uyarır mısınız.

BAŞKAN - Sayın Kart, telefonla kim konuşuyor?

ÜLKÜ GÖKALP GÜNEY (Bayburt) - O yasaktır aslında.

ATILLA KART (Devamla) - Sayın milletvekili, sizi biraz sorumluluğa davet ediyorum, biraz, Millet Meclisine saygıya davet ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Kart, tamam...

ATILLA KART (Devamla) - Meclis Başkanının yapmadığı bu uyarıyı, ben yapmak zorunda kalıyorum.

BAŞKAN - Sayın Kart, kendinize ait olan yetkileri kullanın da "Meclis Başkanı uyarmadı" ifadelerini kullanmayın...

ATILLA KART (Devamla) - Sayın Başkan, orada yetersiz kaldığınız için ben bu uyarıyı yapıyorum.

BAŞKAN - Yalnız, Sayın Kart, şunu ifade ediyorum: Şu Meclisin içerisinde Genel Kurulda, zatiâliniz dahil, telefonla konuşmayan kaç kişi vardır?! Lütfen, istirham ediyorum... Bu şekilde itham etmeyin... Bakınız... Lütfen...

ATILLA KART (Devamla) - Ben, birinci sırada, ikinci sırada, hatibin konuşmasını etkileyecek şekilde hiçbir davranışın içinde olmadım Sayın Başkan.

BAŞKAN - O zaman grubunuzdaki arkadaşlarınıza ve Grup Başkanvekillerinize de bu konuyu hatırlatın. Her şey, yani, bu şekilde ifadeyle değil... Ben arkadaşına söylüyorum; ama, kullandığınız kelimelerin sizin grup ve iktidar grubu dahil, bütün arkadaşlarımızı töhmet altında bıraktığını, lütfen, dikkate alınız; istirham ediyorum.

RECEP GARİP (Adana) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

FİKRET BADAZLI (Antalya) - Sağ ol Başkan.

BAŞKAN - Buyurun.

ATILLA KART (Devamla) - Burada, bakın, bu tepkinin anlamı nedir? Bu tepkinin anlamı şudur: Meclisin susturulmasına karşı bu duyarsızlık nedir?

ALİ AYAĞ (Edirne) - Ne alakası var ya!

ATILLA KART (Devamla) - Bu tepki nedir, bu sorumsuzluk nedir?!Bunu size hatırlatmak istiyorum. (AK Parti sıralarından gürültüler)

FARUK ÇELİK (Bursa) - Ayıp oluyor ama!.. O zaman ben size soruyorum: Sayın Araslı, 1996'da o teklifi, Meclisi susturmak için mi verdi peki?!

BAŞKAN - Sayın Çelik, lütfen...

Sayın Çelik...

Sayın Kart, lütfen, konuşmanıza devam ediniz. (AK Parti sıralarından gürültüler)

MEHMET EMİN TUTAN (Bursa) - Sizin arkadaşlarınız da...

ATILLA KART (Devamla) - Uyarsın, uyarsın; orada Başkan duruyor; hepsini ben uyaracak değilim. Orada Başkan duruyor.

BAŞKAN - Sayın Kart, buyurun efendim. Benim sözlerim, sadece, sizin "telefonla konuşuluyor" sözünüzle ilgiliydi. Buyurun efendim.

ATILLA KART (Devamla) - Sayın Araslı'nın verdiği teklifte ne vardı; bu türlü tasarıların görüşülmesinde Meclisin oybirliği aranıyordu. Onun o teklifi ile bu teklif arasında nasıl bir bağlantı kurabilirsiniz?! İşte, bu nedir biliyor musunuz: Bu, sizin adalet duygunuzdur, bu, sizin adalet anlayışınızdır. Böylesine sığ, böylesine yetersiz bir adalet anlayışı! (AK Parti sıralarından gürültüler)

MUSTAFA NURİ AKBULUT (Erzurum) - Ya, sen kendine bak!

SERACETTİN KARAYAĞIZ (Muş) - Misliyle iade ediyorum.

ATILLA KART (Devamla) - İki arasında dağlar kadar fark var. (CHP sıralarından alkışlar, AK Parti sıralarından gürültüler) İki arasında dağlar kadar fark var. Nedir; Meclisin tamamı, grupların tamamı bir konuda oybirliği sağlamış ise, zaten mesele yok. Kaldı ki, o zaman, o dönemde 5-6 gruplu bir Meclis söz konusu. O 5-6 gruplu Meclis arasında bir oybirliği sağlanmışsa tartışılacak bir konu zaten yok demektir. Buradaki tablonun o tabloyla uzaktan yakından ne alakası var?!

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kart, Genel Kurula teşekkür eder misiniz.

Buyurun efendim.

ATILLA KART (Devamla) - Sayın Başkan, kişisel konuşma sürem de var, onu kullanmak istiyorum.

BAŞKAN - Kişisel hakkınız şu anda yok; çünkü, sizden sonra şahsı adına konuşma talepleri var efendim.

ATILLA KART (Devamla) - Peki, Sayın Başkan. O zaman devam etmek üzere Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul) - Sayın Başkan, bir açıklama yapmak istiyorum.

BAŞKAN - Yerinizden mi bir açıklama yapacaksınız?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul) - Evet.

BAŞKAN - Sayın Kuzu, Komisyon Başkanı olarak bir talebiniz varsa sizi kürsüye davet etmek zorundayım.

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul) - Şahsımla alakalı bir şey.

BAŞKAN - Kürsüden ifade eder misiniz efendim.

Buyurun. (AK Parti sıralarından alkışlar)

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Kart'ın her çıkışı olay oluyor bu kürsüde, her defasında üstü kapalı ya da açık şahsıma yönelik tenkitlerde bulunuyor. Burada benim başka, komisyon üyelerim de var; elini vicdanına koysunlar, benim kadar demokrat ikinci başkan var mı burada, söyler misiniz? (AK Parti sıralarından alkışlar)

Bu kadar geniş imkân sağladım, çayı komisyondan, kahvesi komisyondan, her türlü imkânlarını sağlarız, sonuna kadar konuştururuz. (Gülüşmeler, AK Parti sıralarından alkışlar)

Bunu samimî olarak söylüyorum, işin şakası bir tarafa. Neyse, bu Kart'la yıldızımız barışmadı gitti.

İSMET ÇANAKCI (Ankara) - Bu şekilde konuşmak yakışmıyor.

ATILLA KART (Konya) - "Sen" diye itham etme.

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (Devamla) - Sayın Kart, müsaade buyur.

Bu kürsüye çıktın...

ATILLA KART (Konya) - Sayın Başkan, uyarınızı yapın, görevinizi yapın.

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (Devamla) - Bir dakika...

Bu kürsüye çıktın, allahaşkına, yürütme maddesinde söz aldın, yürütme konusunda ne dedin söyler misin burada? Kayıtlardan getiririm. Bakın, bir tek cümle kullandın mı, bir tek kelime kullandın mı?

Diyor ki oradaki madde: Bu İktidâr hükümlerini Türkiye Büyük Millet Meclisi yürütür. Ne dedin bu konuda, kim yürütür? Niçin çıktın o zaman buraya, söyler misin? İşte, bu getirilen düzenleme bunları önlemek için getiriliyor, tutumu yüzünden getiriliyor bunlar. (AK Parti sıralarından alkışlar)

Eğer gerçek anlamda İktidâr uygulansaydı iktidâr bu yollara gitmezdi. Dolayısıyla...

BAŞKAN - Sayın Kuzu, Genel Kurula hitap ediniz lütfen!

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (Devamla) - Evet, ben Genel Kurula hitap ediyorum tabii ki Sayın Başkan.

ATILLA KART (Konya) - "Sen" diye hitap etmeyin.

Konuşmasına dikkat etsin Sayın Başkan.

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (Devamla) - Tamam, siz diye düzeltiyorum; onun da kolayı var.

ATILLA KART (Konya) - "Siz" diye konuşun "sen" diye konuşmayın, haddinizi bilin.

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (Devamla) - Doğrudur.

Sonuç itibarıyla, eğer, iktidâr-muhalefet dengesinde hakkın suiistimali olursa hukuk bunu korumaz arkadaşlar. O açıdan, ikide birde böyle, şahıslara yönelik sözler sarf ederek, burada sonuç alacak gibi bir yola gitmeyin.

MUSTAFA ÖZYÜREK (Mersin) - İktidâr değişikliği yapın, yürütme maddesinde konuşulmaz deyin.

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (Devamla) - Zaman kaybediyoruz, bunu hatırlatıyorum.

Saygılarımı sunuyorum.(AK Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Şahsı adına, Manisa Milletvekili Sayın İsmail Bilen; buyurun.

İSMAİL BİLEN (Manisa) - Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım; Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Hocamın ikazına uyarak; ki, fakülteden de hocamdır... Bu içtüzük değişikliğini Türkiye Büyük Millet Meclisinin uygulamasından daha tabii bir şey yoktur.

Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.(AK Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Sayın Aslan, buyurun.

HALUK KOÇ (Samsun) - Sayın Başkan, grup başkanvekilleri buradaydı, tam bu sırada dışarıya çıkarıyorlar. Bu bir hak suiistimalidir. İktidardan bir, muhalefetten bir dedik efendim. Her seferinde, Genel Kurulu selamlayıp gidiyor ve ondan sonra hak suiistimalinden bahsediyorlar. Yapmayın! Daha burada bile konuşma hakkını...

BAŞKAN - Sayın Koç, oturun efendim.

HALUK KOÇ (Samsun) - Sayın Başkan, bakın, hiçbir grup başkanvekili arkadaşım yok. Esnaf Yasasında da böyle oldu. Mutabakat bozulurken hepsi dışarıya çıkıyor; şu anda da aynı şekilde!..

BAŞKAN - Sayın Koç... Salih Kapusuz burada efendim.

HALUK KOÇ (Samsun) - Sayın Başkan, sabahtan beri ben arkadaşlarımla konuştum "evet" diyorlar ve ondan sonra "hayır" oluyor.

SALİH KAPUSUZ (Ankara) - Sayın Başkan, buradayım, söz verin...

BAŞKAN - Sayın Kapusuz, herhangi bir şey yok.

Saygıdeğer milletvekili arkadaşlarım...(Gürültüler)

Sayın Aslan, kürsüde durur musunuz efendim; izah edeyim.

HALUK KOÇ (Samsun) - Ben konuştum arkadaşlarımızla, lütfen...

BAŞKAN - Saygıdeğer arkadaşlarım, Sayın Koç, istirham edeyim...(Gürültüler)

Sayın Bilen... Sayın Koç.. Sayın Kart...

Saygıdeğer arkadaşlarım, bakınız, burada, gruplar adına konuşmalar var, şahıslar adına konuşmalar var. Biz, içtüzüğü uygulamakla yükümlüyük. O aradaki konuşmalar, birbirlerine hak devirleri ayrı bir meseledir. Eğer, burada, bizim önümüze böyle bir husus intikal ederse, böyle bir husus, biz icra ederiz, gereğini yaparız. Şu anda, benim önümdeki istek listesinde vardır ve ben, şu anda, konuşmak üzere Zeyid Aslan'ı kürsüye çağırdım, şahsı adına konuşacaktır; çünkü, işlemi başlattım.

Sayın Aslan, buyurun, mikrofonunuzu açıyorum. (Gürültüler)

ZEYİD ASLAN (Tokat) - Devredebilsek devre delim Sayın Başkan.

BAŞKAN - Efendim, şu anda, ben, sizi -işlem olarak- kürsüye çağırdım; konuşuyorsunuz.

HALUK KOÇ (Samsun) - Sayın Başkan, devrediyor söz hakkını.

SALİH KAPUSUZ (Ankara) - Arkadaşımız devrediyor Sayın Başkan.

BAŞKAN - Sayın Kapusuz, efendim, siz Grup Başkanvekilisiniz; bu, şahsı adına bir taleptir, Sayın Zeyid Aslan'la ilgili bir husustur.

Sayın Aslan, konuşmuyor musunuz?

ZEYİD ASLAN (Tokat) - Konuşmayacağım efendim.

BAŞKAN - Tamam, buyurun.

HALUK KOÇ (Samsun) - Yani, Kanunlar Kararların kapısından, hangi kanun baskıdan çıktıysa, iki şahıs konuşması İktidar Partisi tarafından kapatılıyor; bu hak suiistimali değil midir değerli kardeşim?!

BAŞKAN - Zeyid Aslan konuşmaktan feragat ettiği için, şahsı adına üçüncü konuşmacı, Konya Milletvekili Sayın Atilla Kart; buyurun. (AK Parti sıralarından alkışlar[!])

ATİLLA KART (Konya) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlarım, ikibuçuk yıllık yasama faaliyetim esnasında hiç kimseyle kişisel bir kavganın içinde olmadım; burada inandığım şeyleri anlatıyorum. Sayın Kuzu'nun karma komisyonu bir yıl süreyle toplantıya çağırmadığı, kendisi hakkında suç duyurusunda bulunduğumuz ve kendisinin de "karma komisyonu toplantıya çağırmaya ne gerek var, nasıl karar vereceğimiz belli" dediği basın kayıtlarında, komisyon tutanaklarında mevcuttur; bunları söyledim ben, başka bir şey söylemedim. Bu nedir; demokrasi kültüründeki bir çarpıklığı gösterir; bunun anlamı ve izahı budur.

Bakın değerli arkadaşlarım, geldiğimiz aşamada, demokrasinin ve millet iradesinin kalbi olan Meclisi neden susturmak istiyoruz?! İşin esası burada düğümleniyor.

MUSTAFA DURU (Kayseri) - Konuşuyorsun ya!

ATİLLA KART (Devamla) - Eğer yapılan ve yapılmakta olan yolsuzlukların sorgulanmasından ve denetlenmesinden rahatsızsınız, rahatsız oluyorsanız, Hukuk dışı ilişkilerle sürdürülen özelleştirme uygulamalarının sorgulanmasından rahatsız oluyorsanız, Mecliste toplantı ve karar yetersayısı istenilmesinden rahatsız oluyorsanız, IMF'nin talepleri ve talimatları doğrultusunda... Sayın Bilen, bundan niye alınıyorsunuz, iki gündür, televizyonlar naklen yayın yapıyor, IMF'nin bu taleplerini ve talimatlarını iletiyorlar. Bütün ulusal televizyonlar, uluslararası televizyonlar bunları anlatıyor.

İSMAİL BİLEN (Manisa) - Ne Parlamento ne hükümet, kimseden talimat almaz...

BAŞKAN - Sayın Bilen... Sayın Bilen, lütfen...

ATİLLA KART (Devamla) - Bu talimatlar doğrultusunda...

MEHMET EMİN TUTAN (Bursa) - Biz verdik bu önergeyi...

ATİLLA KART (Devamla) - ...100-200 maddelik bazı yasaların bir iki gün içinde görüşülmesi konusunda bağımlılık ve taahhüt içine girmiş ve ekonomimizin geleceğini, oradan gelecek bir dilime endekslemiş iseniz; yargıya yapılan hukuk dışı ve siyasî müdahalelerin desifre edilmesinden rahatsız oluyorsanız; işçi, köylü ve esnafın uluslararası tekeller tarafından sömürülmesinden ve ulusal değerlerimizin yabancılaştırılmasından duyulan tepkilerin Meclis zemininde dile getirilmesinden rahatsız oluyorsanız; bankacılık sektörünün, uluslararası sermayenin ipotegi altına alınması yolundaki çalışmalarının desifre edilmesinden rahatsız oluyorsanız; 47 milyar dolarlık bankacılık hırsızlığının sorgulanmasının önünü kesmek istiyorsanız, orada yapacağınız, o Meclisin sesini, orada kesmektir. (AK Parti sıralarından gürültüler) Bugün yapmak istediğiniz bu, değerli arkadaşlarım.

Sizleri bir noktada uyarmak gereğini duyuyorum. Milletvekili görevi ve sorumluluğum adına bunu ifade ediyorum. Bakın, geldiğimiz aşamada, bunların adı şudur: Totaliter ve faşizan bir yönetim anlayışı ve uygulamasının Meclis bünyesinde kurumsallaşmasına yönelik bir düzenleme getiriliyor. Tekrar ifade ediyorum... (Gürültüler)

BAŞKAN - Sayın Eraslan... Sayın Çerçi...

ATİLLA KART (Devamla) - Totaliter ve faşizan bir yönetim anlayışı ve uygulamasının kurumsallaştırılmasına yönelik... (AK Parti sıralarından gürültüler)

NECATİ UZDİL (Osmaniye) - Dinleyin!..

BAŞKAN - Sayın Uzdil..

ATİLLA KART (Devamla) - Bunları, fazla değil, bir yıl sonra, iki yıl sonra anladığınız zaman iş işten geçmiş olacak değerli arkadaşlarım ve burada, o çatının altında, sadece siz değil, hepimiz kalmış olacağız.

Bakın, tarihe karşı sorumlu olmamak adına, sizleri, sağduyulu ve akılcı değerlendirme yapmaya, bir defa daha davet ediyorum.

Yasama faaliyetinin, yasama işlevinin niteliği adına, tutarlılık adına, siyasi etik adına, politik namus adına... Hangi anlamda söylüyorum; üç yıl evvel Anayasa Mahkemesinde söylediğiniz o söylemler adına söylüyorum. Politik namus adına, siyasi etik adına soruyorum ve milletvekili sorumluluğu ve saygınlığı adına söylüyorum; gelin, milletvekilinin; yani, sizlerin, bizlerin varlık sebebini ve fonksiyonunu yok etmeye yönelik olan böyle bir düzenlemeye katkı sağlamayalım, bu sorumluluğa ortak olmayalım.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Kart.

Sayın Kuzu, Komisyon Başkanı sıfatıyla değil, milletvekili sıfatıyla, kendisine atfen izafe edilen, söylenilen sözlerle ilgili bir söz talebinde bulunmuştur.

Buyurun Sayın Kuzu.

HALUK KOÇ (Samsun) - Tutanakları incelemediniz Sayın Başkan!..

BURHAN KUZU (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Karma Komisyonu toplamadığım ve gerek yok dediğim konusunda Sayın Kart'ın açıklaması oldu.

BAŞKAN - Açıklıyor efendim, dinleyiniz lütfen.

HALUK KOÇ (Samsun) - Sayın Başkan, hiç tutanakları incelemediniz, 69'a göre söz vermek için!

BAŞKAN - Efendim, dinledim ve tespit ettim ben kendim.

HALUK KOÇ (Samsun) - Yani, bazı şeyleri çok kolay algılıyorsunuz!

BAŞKAN - İstirham ediyorum...

BURHAN KUZU (Devamla) - Sayın Koç, söz Kuzu da!

HALUK KOÇ (Samsun) - Efendim?..

BURHAN KUZU (Devamla) - Söz Kuzu'da...

HALUK KOÇ (Samsun) - Koç da burada!..

BAŞKAN - Sayın Kuzu, hiçbir sataşmaya sebebiyet vermeden; lütfen efendim...

BURHAN KUZU (Devamla) - Yok, vermem, benim âdetim değil o biliyorsunuz Sayın Başkan.

HALUK KOÇ (Samsun) - Ama, Koç derken, lütfen Haluk Koç deyin, Atilla Koç'la karışmasın; ben hiç uyumuyorum çünkü!

BURHAN KUZU (Devamla) - Tamam, Haluk Koç...

Sayın Kart, bu karma komisyonun nasıl çalıştığını biliyoruz. Hangi beyanatta ve nerede?.. Burada, Meclis huzurunda söylüyorum, nerede dedik biz "komisyonu çalıştırmaya gerek yoktur, sonuç bellidir" filan gibi?.. Böyle bir şeyi bu kürsüden nasıl söylüyorsun, hukukçu sıfatınla?!

Şimdi, karma komisyon, biliyorsunuz, dokunulmazlıklara bakan bir komisyon. Biz, daha önce, bir süre bu komisyonu toplamadık. Sebebini hepimiz biliyoruz; muhalefet partimizin verdiği bir araştırma komisyonu önergesi vardı; dünyada bu nedir, nasıl çalışıyor, karma komisyonun görevi nedir filan diye. Kendisi de komisyon üyesiydi biliyorsunuz ve en son...

ATILLA KART (Konya) - Yanlış konuşuyorsunuz!..

BURHAN KUZU (Devamla) - Böyle bir komisyon kurulmadı mı?..

ATILLA KART (Konya) - Sekiz ay sonra...

BAŞKAN - Sayın Kart, istirham ediyorum! Sayın Kart, bütün hatiplere müdahale ediyorsunuz. Lütfen yani...

BURHAN KUZU (Devamla) - Hayır, onu söyleyeceğim; bu komisyon kurulmadı mı?! Gel burada kurulmadı de, diyebiliyorsan!

ATILLA KART (Konya) - Sekiz ay niye toplamadınız?!

BAŞKAN - Sayın Kart, lütfen!..

Sayın Kuzu, buyurun.

BURHAN KUZU (Devamla) - Bu komisyon kuruldu ve biz o arada bu komisyonun kararını bekledik.

Eski dönemlere baktım -benden önce de başkanlar gelmiş geçmiş bu Mecliste- hepsi altı ay, yedi ay, sekiz ay, bu tür komisyon toplanmamış. Sebebini incelediğimizde, her dönemde bir anayasa değişikliği gündeme gelmiş; acaba, hani bir genel formül bulunur da dosyalar o şekilde çözülür mü diye. Sayın Kart gitti beni mahkemeye verdi o zaman, savcılığa dava açtı, dedi ki: "Komisyon Başkanı karma komisyonu toplamıyor." Savcılık şaşırdı, allah allah, böyle bir dava nasıl açılır, bir hukukçu nasıl böyle bir dava açabilir... Ve netice itibariyle bu incelendi, reddolundu.

Sonra, gitti ağır ceza mahkemesine itirazda bulundu, oradan da ret aldı. Şimdi onun hışmını benden almaya çalışıyor. Mahkemeden döndü, bilirsiniz. (AK Parti sıralarından alkışlar)

Komisyonu toplama yetkisinin bize ait olduğuna, mahkeme haklı olarak karar verdi. Bir hukukçu olarak bunu yapmamalıydınız Sayın Kart. Benim gibi demokrat başkan hakikaten bulamazsın; kıymetini bil.

Teşekkür ediyorum. (AK Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Madde üzerinde 10 dakika süreyle soru-cevap işlemi gerçekleştireceğiz.

Diğer arkadaşlarımıza da soru fırsatı doğması için, soru soracak olan arkadaşlarımızın, lütfen, çok açık ve kısa bir şekilde sorularını sormalarını istirham ediyorum.

Sayın Orhan Eraslan, buyurun efendim.

ORHAN ERASLAN (Niğde) - Sayın Başkan, ilk sorum Sayın Kuzu'ya.

Bilindiği gibi, hukuk devletlerinde kuvvetler ayrılığı esastır. Yürütmenin gücünün kontrol edilemediği devletlere polis devleti deniliyor. Yoksa, polis devleti, polisin idare ettiği devlet anlamında değildir. Yürütmenin gücünün bir adım daha ileriye gittiği hallere de otoriter rejim deniliyor. Yürütme gücünün en kontrolsüz ve sınırsız olduğu hal ise, yani yürütme gücünün diğer güçleri denetimi altına aldığı hale ise faşizm deniliyor. Tarih, demokrat olma iddiasıyla çıkan ve faşist olan idarelerle, yönetimlerle doludur.

Partiniz ve iktidarınız, bu değişikliklerle faşizmi uygulamaya mı karar vermiş oluyor? Bu Sayın Kuzu'ya sorum.

Sayın Alptekin'e de bir başka sorum var.

BAŞKAN - Sayın Eraslan, soru sormakta hürsünüz. Yalnız, bakınız, sorular çok kısa ve net olmalı; gerekçeli, bu şekildeki ifadelerle bir soru olmaz. İstirham ediyorum...

ORHAN ERASLAN (Niğde) - Sorumu soruyorum, kısa efendim...

BAŞKAN - Ve diğer, sırada bekleyen arkadaşlarıma söylüyorum; bu sürenizi ilave edeceğim, 5 dakika bittiğinde keseceğim.

ORHAN ERASLAN (Niğde) - Tamam efendim.

Sayın Başkan, sorumuz gayet açık ve kısa.

Yapılan değişiklikle, Parlamento müzakere hakkından vazgeçiyor. Parlamentonun müzakere hakkından vazgeçmesi, kendi kendini inkârdır, milletvekilinin parmak makinesi haline gelmesi demektir. Kendine milletvekili diyen ve kendine saygısı olan kişilerin bu değişikliğe "evet" diyebilmesi mümkün müdür? Siz, bu değişikliği içinize sindirebiliyor musunuz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Sayın Küçükaşık, buyurun.

MEHMET KÜÇÜKAŞIK (Bursa) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Ben, teklifin bütünü hakkında soru sorduğumda, dedim ki, değişiklik önermeleri vermekte rekor kırıyoruz ve bu getirilen içtüzük değişikliğiyle, değişiklik önermeleri verme hakkımız da kısıtlanıyor.

Nitekim, arkadaşlar beni hemen doğruladılar; çok özenle hazırladığı ve 7 saatten beri üzerinde çalıştığımız İchtüzükte, yine bir değişiklik önermesi vererek, değişiklik yaptılar.

Şimdi, bakınız, biz, artık alıştık, bıktık bu değişiklik önermelerinden. Mecliste, ne hükümette hazırlanan tasarı ne komisyonlarda...

BAŞKAN - Sayın Küçükaşık, sorunuzu direkt sorar mısınız.

MEHMET KÜÇÜKAŞIK (Bursa) - Sorumu soruyorum.

İlk sorumu sordum, ona cevap alamadım. Kısıtlanacak tekrar değişiklik...

Şimdi, bu kadar değişiklik yapıyorsunuz, bunda dahi içtüzük değişikliği yaptınız. Bundan sonrakı yasaların, gerçekten de hukuka uygun olarak çıkacağına inanıyor musunuz? Bu bir.

İkincisi; şunu sormak istiyorum: Bizim sesimizi kısmak yerine, gelin, hep beraber çalışalım, hiç tatil yapmayalım, bu yasaları hukuka uygun çıkaralım. Ona ne cevap vereceksiniz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Küçükaşık.

Sayın Işık, buyurun.

AHMET IŞIK (Konya) - Sayın Başkan, teşekkür ediyorum. Komisyon Başkanımıza kısa bir soru sormak istiyorum.

İchtüzüğün 91 inci maddesine yönelik olarak getirilen bu düzenleme, Anayasa Mahkemesinin hangi noktadaki itirazlarını karşılamaktadır? İtirazların karşılanmadığı kısımlar var mıdır?

Bir de, Sayın Araslı'nın teklifinden bahsediliyor. Şayet böyle bir teklif varsa, getirilen teklifle...

BAŞKAN - Sayın Işık, Sayın Araslı söz istemiş zaten, soru soracak; siz, kendi sorunuzu sorun efendim.

Buyurun.

AHMET IŞIK (Konya) - Sayın Başkan, sorumu soruyorum.

O teklif ile bu teklif arasında bir farklılık var mıdır?

Teşekkür ederim.

ATILLA KART (Konya) - Bunları bilmiyorsanız, buna nasıl oy vereceksiniz?!

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Sayın Araslı, buyurun.

OYA ARASLI (Ankara) - Sayın Başkan, biraz önce de konu edildi; altında benim de Grubum adına imzam bulunan bir içtüzük değişikliği düzenlemesi, sanki bugünkü kadar Anayasaya aykırıymış gibi takdim ediliyor ve bundan bir hak çıkarılmaya çalışılıyor.

Bilginize sunmak isterim ki, o içtüzük değişikliği, Anayasa Mahkemesinden iptal kararıyla dönmemiş bir içtüzük değişikliğidir ve bugün getirilen düzenlemeden de fevkalade farklıdır. 1996'daki içtüzük değişikliğinde, temel kanunlar hakkında özel görüşme ve oylama yöntemi uygulanabilmesi için Danışma Kurulunun -dikkat buyurun- oybirliğiyle öneride bulunması şartı aranmıştır. (CHP sıralarından alkışlar) Şimdi görüşmekte olduğumuz değişiklikte ise, grup önerisinin, Türkiye Büyük Millet Meclisinde oy çokluğuyla kabulü yeterli görülmektedir. Bu iki öneri arasında, kadın ile erkek, gece ile gündüz arasındaki fark kadar fark vardır. (CHP sıralarından alkışlar)

Şimdi, ben, bir meslektaş gözüyle değerlendirmesi için, Sayın Burhan Kuzu'ya sormak istiyorum; gerçekten, bu iki öneri aynı mıdır; yoksa, aralarında oy çokluğu ve oybirliğine dayalı çok önemli bir fark mı vardır?

Bir soru da Sayın Alparslan'a sormak istiyorum.

M. CEVDET SELVİ (Eskişehir) - Alptekin...

OYA ARASLI (Ankara) - Bugün getirilen içtüzük değişikliği önerisine göre, bu öneriden görece daha ılımlı olan bir kısıtlama getiren 2001 değişikliğine karşı çıkmıştınız. Karşı çıkma gerekçeniz de, Meclisin sesinin, halkın, ulusun sesinin kısıyor olmasıydı. Bugün ise, demokrasiyi çoğunluk diktatoryasına dönüştürecek çok daha ağır kısıtlamalar getiren bir öneriyi, bir düzenlemeyi savunuyorsunuz.

BAŞKAN - Sayın Araslı, süremiz doldu; lütfen tamamlar mısınız sözünüzü.

OYA ARASLI (Ankara) - Aradan geçen zaman içerisinde demokrasi anlayışımızın değişmesi mi bu tavrın bu şekilde ortaya çıkmasına yol açmıştır; bunun yanıtlanmasını bekliyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Araslı.

Sayın Kuzu...

HALUK KOÇ (Samsun) - Sayın Başkanım, bir ben kaldım, bana da müsaade edin.

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul) - Süre doldu, süre.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Kuzu.

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul) - Sayın Başkan, Eraslan'ın kuvvetler ayrılığıyla ilgili, polis devleti- hukuk devleti ayrımı, elbette ki doğru, teorik bir ayırımdır. Denetim olmayan yerlerde, elbette ki polis devleti, hukuk devletinin kullanılmadığı yerlerde olan bir sistemdir; faşist, komünist modellerde uygulanan bir uygulamadır bu. Tabii, Türkiye için böyle bir şeyi yakıştırmak, uzaktan yakından bunu söylemek, bırakın iktidar-muhalefet ayrımını, Eraslan'a bunu yakıştıramadım; böyle bir şey telaffuz dahi edilemez burada. Esasen, AK Parti, bu tür uygulamalara gidilmesin diye teminatır Türkiye'de; açık söylüyorum yani; demokrasinin bel kemiğini gerçekleştirmeye çalışıyor. Hata her hükümet yapabilir; ama, kayıtlardan bunun çıkarılmasını talep ediyorum, böyle bir soru sorulmamış sayıyorum.

Şimdi, ikinci bir soru "müzakere hakkından vaz mı geçiyor Meclis" diye... Hayır, o şekilde bir vazgeçme yok. Deminden beri söyledik; elbette ki, bir kısıtlama olduğu doğru; ama, bir vazgeçme anlamında bunu algılamamak lazım. Zaten, normal yolu uygularsak biz, o zaman farklı uygulama ya da usul getirmenin anlamı da kalmaz. Ondan biraz ayık olduğu doğrudur; dünyada bunun örneklerini burada madde vererek açıkladım, Eraslan'a bunun dökümünü vereyim isterse. Bunun çok çok önde olanları var. Ben onlar gelsin demiyorum...

ORHAN ERASLAN (Niğde) - Demokrasi olduğunun örneği yok.

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul) - Buyurun, anlamadım Sayın Eraslan?

BAŞKAN - Sayın Kuzu, lütfen, Genel Kurula hitap edin.

ORHAN ERASLAN (Niğde) - Demokrasi olduğunun örneği yok ama.

BAŞKAN - Sayın Eraslan, istirham ederim...

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul) - O ayrı bir mesele, yani, bunun çok iyi olup olmadığı; ama, bunu İngiltere uyguluyor, Almanya uyguluyor, Fransa uyguluyor, hepsi uyguluyor; yani, bunun çok ötesinde uyguluyor. Bunu getirelim demiyorum; ama, bu kadarına da müsaade edelim diye ben düşünüyorum.

Şimdi, Küçükaşık diyor ki: "Bundan sonraki yasalar bu yolla çıkarsa, hukuka uygun çıkmış sayılır mı" diye... Evet, yani, netice itibarıyla, İçtüzük bu Genel Kuruldan geçerse, bu, bir yasa yapma yöntemi, o çerçevede, tabii, çıkarılırsa, hukukî temeli de bulunmuş olur; eleştiri hakkı ayrı bir mesele.

Sayın Işık, Anayasa Mahkemesinin kararlarına ne kadar uyuldu diye söylüyor.

Şimdi, bakın, Anayasa Mahkemesi diyor ki, tanım yok. Bir tanım getirmeye çalışmış kendisi, gerçi tam tanım değil; ama, tanımın unsurlarını göstermeye çalışmış; bunu, buraya, biz, almış olduk; aşağı yukarı karşılandığını düşünüyorum.

İkincisi; maddeler üzerinde önerge verilmesi engellenemez diyor; o da getirildi, yapılan malum değişiklikle.

Madde sayısı konsun diyor. Kaç maddeyi siz temel yasa sayacaksınız... Bu konuda da aşağı yukarı bir düzenleme var.

Şimdi, dediğim gibi, bütün bunlar zorunlu yol değil; onun altını çizmeye çalışıyorum. Hükümet, iktidar ya da iktidar çoğunluğu ille de bu yola gidecek diye bir kaide yok; yani, bu, normal olarak her zaman uygulanacak bir yöntem olmadığını, burada, bir kez daha, belirtmek istiyorum.

Şimdi, Sayın Araslı'nın önerisiyle... Farkı nedir diye sordu Sayın Işık ve aynı soruyu Sayın Araslı da sormuş oldu. Aslında, 1996'daki o getirilen metinde, bilindiği gibi, 2001'in metninde de, ilk bölümünde, oybirliği orada da var, burada da var; yani, birinci bölümü aynı; sadece farklılığı, oybirliği sağlanamazsa ne olacak; bir, bu getiriliyor. 2001'deki...

FERİDUN FİKRET BALOĞLU (Antalya) - Her şey değişiyor...

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul) - Hayır... Hayır... Bir şey söylüyorum; müsaade edin.

Yani, iki aşamalı görürseniz metni, birinci aşamada eğer oybirliği sağlarsa, zaten sorun yok; o gene var, ondan vazgeçilmiş değil. Sağlanamazsa ne olacağı düzenlenmiş, orada ayrılıyor. Zaten fark da burada; Hocam onu anlatmaya çalışıyor. Doğrudur yani bu; ama, şunu da belirteyim: Şimdi, Anayasa Mahkemesi kararları bizim önümüzde, diyor ki orada; 3/5'le bu karar verilirse... Bu da, malumunuz, muhalefet partimiz tarafından dava konusu yapıldığında itiraz olarak ileri sürülmüş. Anayasa Mahkemesi diyor ki, zaten bu konuda, Anayasanın 96 ncı maddesi çoğunluk konusunda nisapları belirtmiş; işte, karar nisabı veya toplantı nisabı, bunun dışında 3/5 gibi daha yüksek bir rakamın konulmuş olması Anayasaya aykırı değildir diyor. Yani, getirilen bu 3/5 olsaydı bile -gerçi biz onu şimdi getirmemiş olduk ama- Anayasaya aykırı bir durum olmayacaktı. Yani, farkı, Oya Hocamın bahsetmek istediği, daha doğrusu, vermiş olduğu önergedekinden bir adım farklı olarak gözükyor. Bunu belirtmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Kuzu.

Sayın milletvekilleri, soru-cevap işlemi tamamlanmıştır.

Madde üzerinde 1 önerge vardır; önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

161 sıra sayılı teklifin 3 üncü maddesinin Anayasaya aykırılığı nedeniyle teklif metninden çıkarılmasını arz ederiz.

İlyas Sezaî Önder
Samsun

Oya Araslı
Ankara

Ertuğrul Yalçınbayır
Bursa

Mehmet Küçükaşık
Bursa

Mustafa Özyurt
Bursa

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul) - Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN - Sayın Alptekin, katılıyor musunuz?

TBMM BAŞKANVEKİLİ İSMAİL ALPTEKİN (Ankara) - Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN - Sayın Yalçınbayır, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz 5 dakika.

ERTUĞRUL YALÇINBAYIR (Bursa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ancak bu suretle söz hakkımı kullanabildiğim için, lütfen, beni mazur görün; çünkü, milletvekilinin, bireyin hukukunu korumak burada fevkalade önemli.

Partiler demokrasisinin hâkim olduğu bir meclisteyiz. Katılımın en az olduğu yer Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruludur. Ben, konuya, demokrasiyle kısaca girmek istiyorum. 5 dakikalık sürede ne anlatabilirim, bilemiyorum.

Bilindiği gibi, Anayasanın 2 nci maddesi, Türkiye Cumhuriyetinin niteliklerini belirlemiş. Demokratik bir ülkemiz. Demokrasinin olduğu seviye, katılımcılıktır ve çoğulculuktur; çoğunlukçuluk değildir, dayatmacılık değildir. Muhalefetin hakları, en önemli haklardandır. Muhalefetin bu haklarını kullanması nedeniyle uğranılan zaman önemli değildir. Muhalefete bu hakların tanınması, bizim zenginliğimizdir, en önemli varlığımızdır.

Avrupa Birliği süreci, Avrupa Birliği demokrasi değerleriyle örtüşen bir birliktir ve demokrasinin bütün unsurlarıyla, kurum ve kurallarıyla yürürlüğe girmesi gerekir. Bize, bu bağlamda ne Avrupa Birliğinin ne IMF'nin herhangi bir direktmesi söz konusu olamaz. Türkiye Cumhuriyeti Devleti, demokrasi yolunda, insan hakları, hukuk devleti, azınlık haklarının ve azlık haklarının, muhalefet haklarının güvencesi altında olan ve bu doğrultuda kararlı ilerleyen bir devlettir.

Türkiye Cumhuriyetinin 22 nci Dönemi bunu göstermiştir. Daha önce, zaman zaman, 91 inci madde nedeniyle arayışlar olmuştur. 20 nci Dönemde, benim komisyon başkanlığında da bunlar oldu. O dönemde, şu anda Mecliste bulunan arkadaşlarımızın bugünkünden çok daha farklı serhleri, sözleri oldu ve onlar, bu noktada, demokrasinin katılımcı, uzlaşmacı olması noktasında çok önemli değer hükümleri ifade ettiler. Siyaset çelişki kaldırmaz ve bugün, demokrasinin olduğu seviyeyi, bizim, bütün dünyaya göstermemiz gerekir.

Dayatmalarla, biz, kanun yapamayız. Süreli, şu sürede bitsin, şunu yapalım diyemeyiz. Meclisin bu iradesi, hiçbir kimseye, hiçbir şekilde devredilemez; ne gruplara ne partilere devredilebilir. Milletvekili olarak her birimizin maddeler üzerinde görüş bildirme ve onlar hakkında, dinledikten sonra karar verme hakkı var. Bu hakkın sınırlandırılması, bir nevi devir mahiyetindedir. Yasama yetkisinin devredilmesi kabul edilebilir bir hadise değildir.

Değerli milletvekilleri, her ne kadar Anayasa Mahkemesinin daha önceki kararında, 96 ncı maddeyle ilgili Anayasaya uygunluk belirtilmişse de, bakın, buradaki nitelikli oy çoğunluğu, milletvekilinin de teminatıdır; milletvekilinin de, 7 nci madde kapsamında, 87 nci madde kapsamında, 2 nci madde kapsamında teminatıdır. Orada nitelikli oy çoğunluğu isteyen işler dışında, biz, oyumuzu belirteceğiz. Bunlar da, ancak ve ancak, anayasalarda belirtilebilir, içtüzükte belirtilmez. İchtüzükler oyunun kuralıdır, usulüdür, esastır, nezaketidir, şeklidir. Bu şekil ne kadar demokratikse, esas da o nispette demokratik olacaktır; ama, bu uygulamanın o kadar demokratik olduğunu söylemek mümkün değildir.

Biz, 20 nci Dönemde 250 maddelik Gümrük Kanununu uzlaşmayla çıkardık, Medeni Kanunu uzlaşmayla çıkardık. Uzlaşma için sarf edeceğimiz gayret, şüphesiz ki daha değerlidir. Sesi kırmak-tansa, uzlaşma arayışları içinde her iki tarafın feragati, fedakârlığı ve bu cumhuriyetin gittiği yola katkısı, beklenen bir hadisedir; bugüne kadar bunlar da yapılmıştır. Engellemek, muhalefetin en doğal hakkıdır; muhalefet haklarının başında gelir.

Değerli milletvekilleri, iktidar ve muhalefet dengesi ve diyalogu fevkalade önemlidir. Bunun yönetmeleri vardı; uzlaşma komisyonuyla ilgili çok önemli mesafeler katedildi; ancak, bu dönem bu komisyonun kurulmaması eksiklik oldu; hem Anayasaların yapımında hem İttüdüğün yapımında hem de temel kanunların yapımında o uzlaşma komisyonu önemli görev üstlenebilirdi; hiç gecikmiş değil.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Yalçınbayır, konuşmanızı tamamlar mısınız.

Buyurun.

ERTUĞRUL YALÇINBAYIR (Devamla) - Değerli milletvekilleri, ben aykırı görüşümü belirtiyorum; bu, benim düşünce özgürlüğümün zarurî sonucu; beğenirsiniz, beğenmezsiniz. Türkiye için de bu böyle. Bunları, şüphesiz söyleyeceğiz; hoşgörülle dinleyeceğiz. Bu kültürü Türkiye yakaladı. Bu dönem Meclisi buna büyük katkıda bulundu. Bu katkıyı azaltacak, hatta ortadan kaldıracak anlayışa evet denilmemesi benim dileğimdir.

Hepinize saygılar sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Yalçınbayır.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, teklifin tümünün oylamasından önce, İttüdüğün 86 ncı maddesine göre, aleyhte ve lehte bir üyeye söz vereceğim.

Aleyhte, Sinop Milletvekili Sayın Engin Altay; buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

ENGİN ALTAY (Sinop) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sürem çok kısa...

ORHAN ERASLAN (Niğde) - Sayın Başkan, 4 dakikadan başlattınız.

BAŞKAN - 4 dakika verdim; evet.

Lehte konuşacak arkadaş da 4 dakika vereceğim; çünkü, çok kısa bir süreden bahsediyor orada.

ORHAN ERASLAN (Niğde) - Ne kadar demokratsınız Sayın Başkan!

ENGİN ALTAY (Devamla) - Değerli arkadaşlar, Avrupa Birliği dedik, Irak dedik, Kıbrıs dedik, Ermeni tasarısı dedik; Cumhuriyet Halk Partisi olarak ülkenin ve ulusun bekasını düşünerek, sizlerle ikibuçuk yıldır birçok konuda, yeri geldi taviz verdik, kendimizle çeliştik; ama, ülkenin âli menfaatları için bu Parlamentoda bir süreci getirdik.

Sayın Yalçınbayır, o kültür, oluştu dediğiniz kültür, bugün itibarıyla, hatta, bu son onbeş gün öncesinde kopmuştur.

Siz ipi kopardınız!.. Bundan sonra, bu Parlamentoda, o, Ertuğrul Yalçınbayır'ın "oluşturdu" dediği kültür, anlaşılıyor ki, oluşmamış. Anlaşıyor ki, AKP Grubu samimî değilmiş.

Beyler, bu ülkede, Eskişehir'de oluk oluk kan akarken bile, Polatlı'dan top sesleri buraya gelirken bile, bu Mecliste, milletvekillerinin sesi kısılmamıştır. Bu Meclis, öyle bir meclistir ki, Başkomutan ve Meclis Başkanı Büyük Atatürk'ü 8 saat burada ifade vermeye mecbur etmiştir, savaş esnasında bunları yapmıştır. Böyle bir meclisten bahsediyoruz.

Bu düzenlemeyle, dünya tarihine, kendi kendini by-pass eden milletvekilleri olarak geçeceksiniz. Dünya siyaset tarihinde böyle anılacaksınız ve bu Parlamento, bu İttüzük geçtiği andan itibaren işlevsiz bir hale gelecektir.

Birbuçuk yıl önce söylemiştim; gene bu kürsüde söylemiştim; demokrasi, el kaldıran iki ördüğün bir file hükmetme rejimi değildir demiştim. Anlaşıyor ki, bu sözü birbuçuk sene sonra tekrar söylemek mecburiyetimiz var.

Arkadaşlar bahsetti; hükümet IMF'yle görüşebilir, IMF'den talimat alabilir; 47 milyar doları peşkeş çekerken, 800 000 000 dolar için, üçüncü çerçeve protokolü bünyesinde acil çıkması gereken kanunlar için size bu dayatmayı yapabilir. Siz yürütme organı değilsiniz, siz yasama organısınız; bu Parlamento IMF'nin emrinde çalışamaz. Hükümet çalışırsa çalışır; Türkiye Cumhuriyeti Parlamentosu, Türkiye Büyük Millet Meclisi IMF'nin emrine giremez. Bu Meclisin, emrinde olduğu bir tek güç vardır, o da milletin gücüdür, o da millettir (CHP sıralarından alkışlar) ve millet de IMF'ye kan kusuyor, bu millet IMF'ye kan kusuyor. Öyle olsaydı, bu Parlamento IMF dayatmasıyla kanun çıkaracak olsaydı, seksenbeş yıl önce mandayı ve himayeyi kabul ederdik, bu tartışmaların hiçbirine gerek kalmazdı. Bu millet, seksenbeş yıl önce verdiği karar doğrultusunda bu yaşamını, cumhuriyetini sürdürecektir.

Üç yıldır mehter yürüyüşü yapıyordunuz, birkaç aydır maratona başladınız; korkarım, önümüzdeki yıl 100 metreye geçeceksiniz. Ne için; ne için geçeceksiniz; rejimde arzu ettiğiniz kırılma noktasını yakalamak için geçeceksiniz. (AK Parti sıralarından "ne alakası var" sesleri, gürültüler) Biliniz ki, Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde yaşayan nüfusumuzun yüzde 85'i laik ve çağdaş bir cumhuriyet isterken ve Cumhuriyet Halk Partisi buradayken, o kırılma noktasını yakalayamayacaksınız!

Oyumin rengi rettir; saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar; AK Parti sıralarından "uğurlar olsun" sesi ve gürültüler)

ENGİN ALTAY (Sinop) - Kim o "uğurlar olsun" diyen!.. (AK Parti sıralarından gürültüler)

BAŞKAN - Sayın Altay....

ENGİN ALTAY (Sinop) - Kim o "uğurlar olsun" diyen!.. Gel!..

BAŞKAN - Sayın Altay, buyurun efendim. Lütfen...

Sayın milletvekilleri, saygıdeğer arkadaşlarım, konuşmalar sırasında, belki bazı kelimeleri ben kaçırılmış olabilirim; ama, şu anda, yine, teklifin lehinde, AK Parti Grup Başkanvekili Ankara Milletvekili Sayın Salih Kapusuz söz istemiştir. Sayın Kapusuz'a söz vereceğim ve onun da süresi 4 dakikadır; 4 dakikalık süre içerisinde konuşmasını tamamlasın.

Buyurun Sayın Kapusuz.

SALİH KAPUSUZ (Ankara) - Değerli arkadaşlar, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, bir hususun altını çizmek, bir tespitte bulunmak mecburiyeti hâsıl olmuştur. Ben, dinleyen arkadaşlarımızın bu konudaki hassasiyetlerine bir ikazda bulunmak istiyorum.

Her fırsatta, uluslararası kurum ve kuruluşları, büyük bir olay gibi, bu memleketin, bu milletin tasvip etmeyeceği bir yaklaşımla gündeme taşıyan ve bu meseleyi bir saldırı aracı gibi orta yere koyan arkadaşlarımıza hatırlatmak istediğim şey şudur: Bunların bir kısmında Türkiye kurucudur ve ortaktır.

ORHAN ERASLAN (Niğde) - Tutanaklara geçiyor!..

ALİ ARSLAN (Muğla) - Seçimden önce millete böyle mi diyordunuz?!

SALİH KAPUSUZ (Devamla) - Değerli arkadaşlar, dünyaya entegre olmak istemeyenler olabilir...

ORHAN ERASLAN (Niğde) - Tutanağa geçiyor!..

ATİLA EMEK (Antalya) - IMF'yi kovacağız dediniz, teslim oldunuz!..

SALİH KAPUSUZ (Devamla) - ...kendi içinde kapanmak isteyenler olabilir, değişime, gelişime kendini, kurumunu, kuruluşunu, anlayışını da kapatabilir; ancak, işte, farklı olduğumuz nokta burasıdır ki, biz, bunu değiştirmek istiyoruz.

ATİLA EMEK (Antalya) - Ne güzel!..

SALİH KAPUSUZ (Devamla) - Evet, biz, bunu değiştirmek istiyoruz arkadaşlar.

ATİLA EMEK (Antalya) - İşte, böyle!..

NECATİ UZDİL (Osmaniye) - O da doğru!..

SALİH KAPUSUZ (Devamla) - Türkiye'yi, korkularla ve vehimlerle yönetme anlayışı artık geride kalmıştır. (AK Parti sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Biz, fert olarak, kurum olarak, Türkiye olarak, Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak bunu hak ettik. Bu noktada en ufak bir tereddütümüz söz konusu değildir. (AK Parti sıralarından alkışlar, CHP sıralarından gürültüler)

ATİLA EMEK (Antalya) - Helal olsun!..

BAŞKAN - Sayın Emek...

SALİH KAPUSUZ (Devamla) - İşte, dünyayla buluşan...

ATİLA EMEK (Antalya) - Kovacağınız IMF'ye teslim oldunuz!

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, lütfen, hatibi dinleyelim.

NECATİ UZDİL (Osmaniye) - Emirle, talimatla hareket etme!..

BAŞKAN - Sayın Uzdil...

SALİH KAPUSUZ (Devamla) - Değerli arkadaşlar, dünyayla buluşan, dünyayla konuşan, dünyayla gelişmelerini paylaştan bir ülke olması, Türkiye'nin bu noktaya ulaşması, AK Partinin hedefidir. (AK Parti sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

ATİLA EMEK (Antalya) - IMF'yi kovacağız dediniz, geldiniz, teslim oldunuz.

SALİH KAPUSUZ (Devamla) - Tespit etmek istediğim ikinci husus, bugün çok tartışıldı.

ATİLA EMEK (Antalya) - IMF'ye teslim oldunuz!

SALİH KAPUSUZ (Devamla) - Değerli arkadaşlar, bakınız, bir hususu daha tespit etmek istiyorum. Doğrusu, buradaki çalışmalarla ilgili, İktisadîlikle ilgili yapmış olduğumuz düzenlemeyi birkaç cümleyle sizlere bir kez daha hatırlatmak ve özetlemek istiyorum.

Bakınız, İktisadî, bildiğiniz gibi, tek partili dönemden çift partili döneme, çift partili dönemle birlikte, iki dönemli, iki meclisli dönem olmak kaydıyla, uygulanarak, birçok değişikliklerle bugüne kadar geldi; nizamname olarak başladı, bugün, İktisadîlikle çalışmamızda kullanıyoruz, âdeta iç çalışmanın anayasası. Şimdi, burada zaman zaman değişiklikler yapıldı. Burada bu cihazlar yokken, yoklamalar, tek tek isim sayılarak yapılıyordu; ama, bu cihazlar girdikten sonra, bundan istifade ederek, yarım saatten aşağı bitmeyen bir yoklama, 3 dakikada sonuçlanabiliyor.

NECATİ UZDİL (Osmaniye) - Bir muhalefete dayanamadınız, bir muhalefete!..

SALİH KAPUSUZ (Devamla) - Peki, biz buna karşı mı çıkacaktık?! Bu, muhalefetin sesini kesmek mi; değil.

BAŞKAN - Sayın Uzdil...

SALİH KAPUSUZ (Devamla) - Onun için, 1996 yılında...

ORHAN ERASLAN (Niğde) - İyi demagoji!

SALİH KAPUSUZ (Devamla) - Bakınız, arkadaşlar, 1996 yılında, CHP Grup Başkanvekilinin olduğu, ANAP Grup Başkanvekilinin karşısında oturduğu, Cumhuriyet Halk Partisi sırasında oturduğu...

ORHAN ERASLAN (Niğde) - Ben kökten CHP'liyim Sayın Kapusuz, niye beni işaret ediyorsun?!

SALİH KAPUSUZ (Devamla) - DSP'nin, DYP'nin, ANAP'ın yöneticileri ve temsilcileri, 1996 yılında bu "temel kanun" kavramını İktisadîliğe koydu; 2001 yılına kadar da kullanıldı ve uygulandı. Bu uygulama döneminde, benim gibi, burada bulunan arkadaşlarım oldu. Dolayısıyla, bunun uygulamalarında zaman zaman değişiklik yapıldı, bu değişiklikler sebebiyle de Anayasa Mahkemesine götürüldü.

ORHAN ERASLAN (Niğde) - Kim götürdü?

SALİH KAPUSUZ (Devamla) - Götürenler arasında ben de vardım.

NECATİ UZDİL (Osmaniye) - Hangi partideydin?..

SALİH KAPUSUZ (Devamla) - Doğrusu, Anayasa Mahkemesinin iptal gerekçesini bugün esas alıp İçtüzüğe koydum. Dolayısıyla, bizim yaptığımızda bir tezat yoktur, kırılma da yoktur arkadaşlar. CHP'li arkadaşlar kırılma noktasını kendilerinde arasınlar.

ENGİN ALTAY (Sinop) - Oyunun rengini söyle.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kapusuz, lütfen, konuşmanızı tamamlayınız.

Buyurun efendim.

SALİH KAPUSUZ (Devamla) - Sonuç olarak şunu söylemek istiyorum: 2001 yılında değişiklik yapıldı, 2002 yılında Anayasa Mahkemesi iptal etti. 2003 yılında değişiklik yapıldı; birkaç ay sonra ne oldu; iptal oldu.

NECATİ UZDİL (Osmaniye) - Sen değiştin!..

BAŞKAN - Sayın Uzdil, istirham ediyorum...

SALİH KAPUSUZ (Devamla) - Bu iptalden sonra, şu anda, biz, Anayasa Mahkemesinin yayımlanmış olduğu, İçtüzüğün gerekçeli kararında bizden istemiş olduğu tanım, bizden istemiş olduğu oylama, bizden istemiş olduğu söz haklarının hepsini vererek, sadece temel yasada kullanılmak üzere, özel kullanılmak üzere yeni bir düzenleme yaptık.

ORHAN ERASLAN (Niğde) - Bravo!..

SALİH KAPUSUZ (Devamla) - Bu düzenleme, Anayasaya da uygundur.

NECATİ UZDİL (Osmaniye) - O senin kafana uygun!..

SALİH KAPUSUZ (Devamla) - Dünyanın bütün gelişmiş ülkelerinde, Avrupa ülkelerinde mevcuttur, Türkiye de buna layıktır.

HALİL TİRYAKİ (Kırıkkale) - O, gelişmiş ülkelerde...

SALİH KAPUSUZ (Devamla) - Biz bu düzenlemeyi yapmakla isabet etmekteyiz.

ORHAN ERASLAN (Niğde) - Lütfetiniz efendim, lütfetiniz!

SALİH KAPUSUZ (Devamla) - Çünkü, milletimiz bizden çok şey bekliyor, bunu yerine getirmek de bizim aslı görevimizdir diye düşünüyor, olumlu oy vereceğimizi bir kez daha ifade ediyor, hepinize saygılar sunuyorum. (AK Parti sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Sayın milletvekilleri, görüşmeler tamamlanmıştır.

Teklifin tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Teklif kabul edilmiştir.

Hayırlı ve uğurlu olmasını temenni ediyorum.

Birleşime 10 dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 18.04